

\$ 1

● Korespondencja własna - Niezależne kino w Polsce - str. 6

ECHO TYGODNIA

W dniu 13 maja 1987 o godz. 19-tej w sali SPK, 206 Beverley Str w Toronto, Polonia kanadyjska spotka się z przywódcą Konfederacji Polski Niepodległej wieloletnim więźniem politycznym wybitnym publicystą i historykiem czołowym działaczem niepodległościowym **LESZKIEM MOCZULSKIM**

WSTĘP 5 dolarów

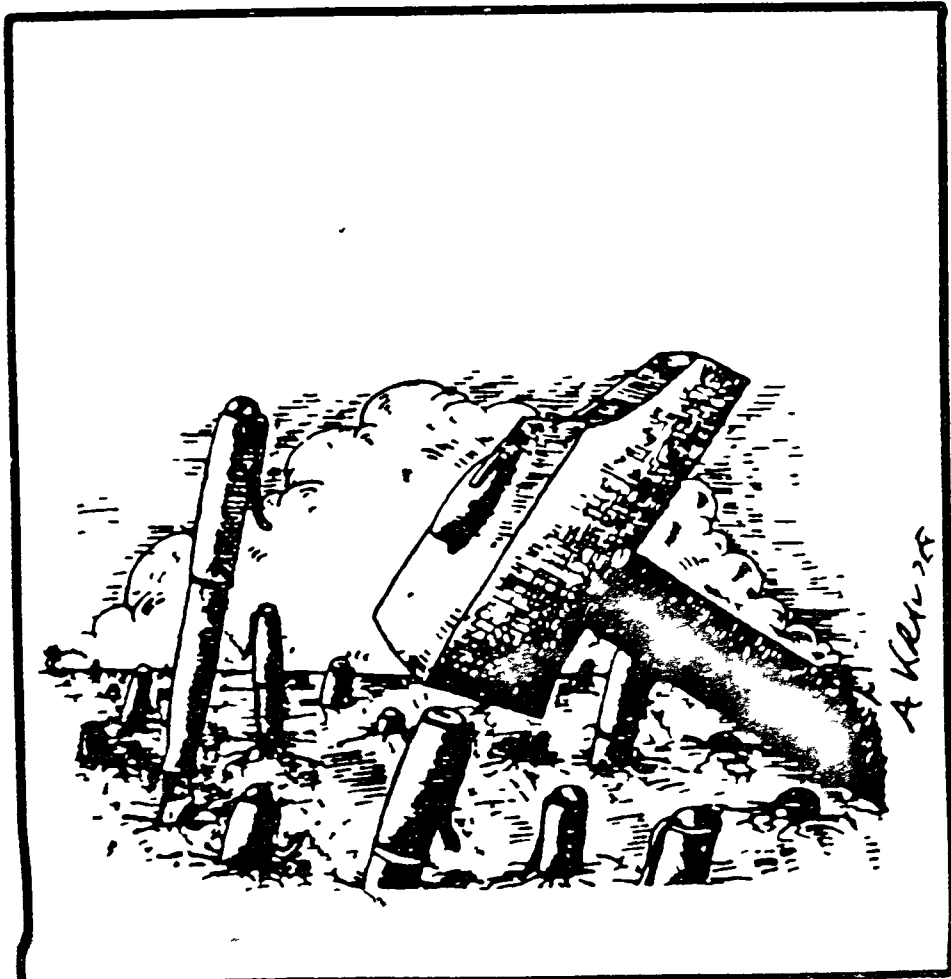
Zebrane fundusze przeznaczone zostaną na działalność niepodległościową

Do udziału w spotkaniu serdecznie zaprasza

KPK Okręg Toronto

NIEZALEZNY MAGAZYN DLA KAŻDEGO

Nr 236 Toronto 30 kwietnia - 6 maja 1987

„DROGA NADZIEI” LECHA WAŁĘSY

23 kwietnia, czwartek Dzis ukazała się w paryskich księgarniach 600-stronicowa autobiografia Lecha Wałęsy pt *Droga Nadziei*

Wspomnienia z dzieciństwa i młodości zajmują w niej tylko niewielką część. Głównie poświęcona jest okresowi Solidarności, począwszy od sierpniowych strajków po czasy obecne. Jeszcze w tym roku książka Wałęsy ma być przetłumaczona na kilkanaście innych języków.

Juz na początku tygodnia książkę Wałęsy otrzymały redakcje prasy, radia i telewizji. Jeszcze wcześniej, w poprzednim tygodniu, otrzymali ją uprzywilejowani czytelnicy, Papież Jan Paweł II, Czesław Miłosz i sam autor.

Zanim się jeszcze książka pokazała na rynku, juz stała się sensacją. We wtorek 21 kwietnia pisała o tym wydarzeniu francuska prasa, mówiło radio i telewizja. We środę, 22 kwietnia, sądząc po porannym przeglądzie prasowym radia francuskiego, juz i prasa prowincjonalna komentowała to wydarzenie, a paryski

ZNIKNĘLI POLSCY TURYSŃCI W RFN

21 kwietnia zniknęło 15 Polaków z PRL, uczestników wielkanocnej wycieczki autobusowej do Republiki Federalnej Niemiec. Kierowca autobusu i przewodnik wycieczki wrócili do Polski. Poinformowała o tym bawarska policja graniczna.

Rzecznik władz bawarskich powiedział, że 15 Polaków zniknęło w Monachium w czasie weekendu i nie jest jeszcze jasne, czy zwrócą się o azyl, czy też po kilku tygodniach na Zachodzie wrócą do Polski.

dziennik *Le Quotidien* poświęcił mu całe dwie strony.

Co za książka, co za autor, co za przygoda!

Jeden z artykułów omawia historię powstania książki Wałęsy, inny - pod tytułem *Co za książka - co za autor, co za przygoda* - zawiera zwięzłe streszczenie.

Jesli chodzi o historię powstania książki, to dyrektor paryskiego domu wydawniczego Fayard twierdzi, że skusił Wałęsę do jej napisania, a szczególnie do powierzenia mu praw wydawniczych, wysyłając mu wydane przez siebie uprzednio książki Papieża, Solżenicyna i Miłozsa. Zarówno autor jak i wydawca musieli pokonać ogromne trudności, przede wszystkim utrzymać rzecz w tajemnicy.

Wałęsa pisał po polsku, następnie odcinki książki wędrowały do Paryża, gdzie ekipa trzech tłumaczy przekładała treść na język francuski. Przekład wracał do Polski, by po przejrzeniu przez doradców Wałęsy i po autoryzacji wrócić do Paryża tajemnymi ścieżkami. Niektóre odcinki wędrowały po kilka razy między Paryżem a Gdanskim, zanim zostały zaakceptowane przez autora.

Krotko przed ukazaniem się książki, do Gdanska udał się Bernard Pigot. Jest to jedna z najbardziej znanych postaci telewizji francuskiej, twórca audycji literackiej *Apostrofy*. Skorzystał z zaproszenia na jakąś debatę do Warszawy i wraz z przybyłym oddzielnie kamerzystą telewizji francuskiej, przeprowadzili z Wałęsą wywiad, który miał być przedmiotem audycji *Apostrofy* w piątek, 24 kwietnia. Według dziennika *Le Quotidien*, wywiad został przeprowadzony "w miejscu niezależnym od Kościoła", to znaczy jedynym, gdzie za Wałęsą nie wlecz się milicja.

Dokonczenie str 4

WIELKA AKCJA MILICJI I SB PRZECIWIW OPOZYCJI

24 kwietnia, piątek Dzisiejsze aresztowania w kilku polskich miastach były największą akcją władz, wymierzoną w opozycję, od czasu zwolnienia więźniów politycznych jesienią ub r.

Według doniesień z Polski, w osmiu miastach milicja zatrzymała dzis ponad 50 osób. Jak informują koła związane z Solidarnością, aresztowania i rewizje miały miejsce w Warszawie, Gdansk, Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Pile i w Gorzowie Wielkopolskim. Niektórych zatrzymanych zwolniono.

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa, w wywiadzie telefonicznym udzielonym dziennikarzom zachodnim, wyraził przekonanie, że akcja ta miała na celu uniemożliwienie przygotowań do niezależnych obchodów święta pracy w dniu 1 maja.

W oświadczeniu, złożonym w imieniu Ruchu Wolność i Pokój Jacek Szymanderski potępił akcję milicji i wezwał ugrupowania pokojowe by zwróciły się do władz PRL o nieograniczenie niezależnej działalności pokojowej. Powiedział też, że planowane seminarium może wywrzeć dodatni wpływ na proces odprężenia w Europie.

Wśród zatrzymanych znajdują się działacze Solidarności, Ruchu Wolność i Pokój oraz inni działacze opozycji demokratycznej.

Jak podają korespondenci zachodni, w oparciu o źródła opozycyjne, wśród zatrzymanych są Jacek Czaputowicz z Warszawy, Tomasz Wacko z Wrocławia i Jadwiga Morawiecka.

Milicja przeprowadziła rewizje w mieszkaniach niezależnych działaczy po-

kojowych. Czaputowicz jest jednym z przywódców nieoficjalnego Ruchu Wolność i Pokój, Wacko jest członkiem tej organizacji. Ruch Wolność i Pokój organizuje międzynarodowe seminarium pokojowe, które ma się odbyć 7 i 8 maja, w pięciu warszawskich kościołach.

Wałęsa zapowiedział, że mimo zakrojonej na szeroką skalę akcji prewencyjnej MO i SB, niezależne obchody pierwszomajowe odbędą się zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

Działacze opozycji demokratycznej poinformowali dziennikarzy zachodnich, że akcja SB wiązała się, w wielu wypadkach, z wezwaniami Solidarności do organizowania niezależnych obchodów święta pracy w dniu 1 maja.

Skonfiskowali urządzenia druкарskie i wydawnicze

25 kwietnia, sobota Reżimowa Polska Agencja Prasowa podała, że w piątek i w sobotę, 24 i 25 kwietnia, milicja przeprowadziła w całym kraju "operację prewencyjną" przeciw nielegalnym organizacjom. Operacja ta miała polegać na rozmowach ostrzegawczych z 537 osobami, m.in. z przedstawicielami Solidarności Walczącej, członkami Ruchu Wolność i Pokój i innych ugrupowań opozycyjnych.

Agencja Associated Press podaje według PAPA, że policja skonfiskowała urządzenia drukarskie i nielegalne publikacje w kilku miastach oraz odkryła magazyny nielegalnych wydawnictw w Gdansk, Poznaniu i Radomiu.

NIEZALEŻNE DEMONSTRACJE 1-MAJOWE

24 kwietnia, piątek Lech Wałęsa zdecydował o formach demonstracji, zgodnie ze swymi możliwościami. Niezależne obchody 1 Maja powinny odbywać się w taki sposób, aby nie zaszkodzić przygotowaniom do zapowiedzianej na czerwiec pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.

Solidarnosc regionu Mazowsze wezwała do zorganizowania niezależnej demonstracji pierwszomajowej w Warszawie, po mszy sw.

JAWNA DZIAŁALNOŚĆ KPN

22 kwietnia, środa Konfederacja Polski Niepodległej rozwija jawną działalność. Rada Polityczna KPN, zgodnie z wcześniejszą uchwałą o poszerzeniu jawnej działalności, otworzyła w Warszawie biuro.

Znajduje się ono w mieszkaniu członka Rady, Krzysztofa Krola. Z terenowymi strukturami Konfederacji można ponadto kontaktować się drogami kolportażu wydawnictw KPN. Rada infor-

muje, że w najbliższym czasie powoła biura KPN także i w innych miejscowościach.

990 ROCZNICA

W ubiegłą niedzielę w Gnieźnie odbyły się obchody 990 rocznicy męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. W celebrowanej z tej okazji uroczystej mszy sw. wzięli m.in. udział ks. prymas Glemp i członkowie Episkopatu. Obecny był też wysłannik papieski Silvestrini.

● **Demonstracje na świecie w pierwszą rocznicę katastrofy czarnobylskiej** 26 kwietnia miały miejsce na całym świecie demonstracje antynuklearne. Okazją była I rocznica awarii reaktora nuklearnego w elektrowni czarnobylskiej w Związku Sowieckim. Według oficjalnych danych - jak utrzymuje wielu ekspertów zachodnich ostro zanizonych - na skutek katastrofy zginęło 31 osób. Ponad 135 tysięcy ludzi zostało ewakuowanych ze skażonego terenu. Demonstracje odbyły się m.in. we Francji, Niemczech Zachodnich, Danii, Hiszpanii, Holandii, Włoszech, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Japonii, Kanadzie, USA, Czechosłowacji i ZSSR. W Czechosłowacji doszło do aresztowania 5 osób z Zachodu, które rozwięsiło na Muzeum Narodowym w Pradze hasło "Uniknijmy drugiego Czarnobyla - O przyszłość bez atomu" oraz rozdawało ulotki, w których podkreślano, że sowiecki reaktor nuklearny "WVER 440" stanowi większe ryzyko nuklearnej awarii niż typ reaktora czarnobylskiego. 34 reaktory "WVER 440" znajdują się w Europie Wschodniej i w Finlandii. W Moskwie dementowało 8 członków dysydentki "Grupy o Ustanowienie Zaufania pomiędzy Wschodem i Zachodem". W Danii demonstranci podjęli 3-dobową straż protestacyjną przed ambasadą sowiecką w Kopenhadze by zaznaczyć 67-godzinną różnicę czasu pomiędzy katastrofą w Czarnobylu a pierwszym oficjalnym potwierdzeniem katastrofy przez Związek Sowiecki. Wiele z demonstracji miało charakter pacyfistyczny. Podczas niektórych doszło do starc z policją, gdy demonstranci próbowali przedostać się na teren elektrowni atomowych.

● **Nikaragua obawia się inwazji wojsk amerykańskich**
Prezydent Nikaragui D. Ortega

oswiadczył, że na skutek rozpoczynających się 2 maja amerykańskich manewrów wojskowych w regionie Ameryki Środkowej "jeszcze nigdy przedtem nie było tak wyraźnego zagrożenia Nikaragui. Zostały stworzone wszystkie techniczne i taktyczne warunki dla przeprowadzenia militarnej inwazji na Nikaraguę". USA podały, że w manewrach wojskowych "Solid Shield" weźmie udział około 50 tysięcy żołnierzy, a ich zadaniem jest przeciwcwiczenie odpowiedzi na wyobrażoną inwazję Nikaragui na Honduras.

● **Partia Golkar wybrana ponownie w Indonezji**
Rządząca Partia Golkar wygrała ponownie wybory krajowe w Indonezji zdobywając 73% głosów i 299 miejsc w 400-osobowym parlamencie. Nieoczekiwanie muzułmańska partia Zjednoczonego Rozwoju uzyskała jedynie 16,04% głosów i 63 miejsca w parlamencie, co odsunęło obawę, że muzułmanscy radykałowie staną się znaczącą siłą polityczną w tym najliczniejszym kraju islamu. Prezydent Suharto rządzi w Indonezji od 1965 roku, gdy z poparciem wojska uniemożliwił dojście do władzy komunistom.

● **Skazany za zbrodnie wojenne przez ZSSR deportowany z USA**
67-letni Karl Linnas, skazany zaocznie w Związku Sowieckim w roku 1962 na karę śmierci za pełnienie funkcji komendanta obozu koncentracyjnego podczas II wojny światowej w Tartu, Estonia, został deportowany z USA do Związku Sowieckiego. W Tartu zginęło około 12 tysięcy osób, a Linnas został uznany winnym zastrzelenia kilku osobom oraz wysłania na śmierć pozostałych. Gdy zabierano go na lotnisko Kennedy'ego w Nowym Jorku Linnas krzyknął do reporterów: "Powiedzcie narodowi amerykańskiemu, że to co robi jest

ŚWIAT

morderstwem i porwaniem". Amerykański Departament Sprawiedliwości odrzucił prośbę adwokatów córki Linnasa Anu i jego samego, by nie deportowano go dopoty dopóki nie znajdzie się kraj, który zechce udzielić mu schronienia. Po przybyciu Linnasa do ZSSR władze w tym kraju oświadczyły, że jedyną szansą Linnasa na uratowanie życia jest zwrocenie się przez niego z prośbą o ulaskawienie do Sądu Najwyższego.

● **Sowiecki tygodnik opublikował list krytykujący obozy pracy**
Sowiecki tygodnik "Literaturnaja Gazieta" opublikował list byłego więźnia gułagu krytykującego obozy pracy i domagającego się ujawnienia informacji o nich. W liście podpisanym przez W. Stawowskiego ze Smolenska, były więzien podkreśla, że obozy pracy, w których przebywa około 1 milion więźniów, zamiast reedukować przekształcają ludzi w niepoprawnych kryminalistów. Stawowski nie porusza warunków panujących w obozach pracy, ani nic nie pisze o przebywających w nich więźniach politycznych. W komentarzu do listu "Literaturnaja Gazieta" pisze, że nadeszła "właściwa pora by powiedzieć sobie co się dzieje w obozach pracy".

● **Prymas Filipin wzywa Filipinczyków do niegłosowania na komunistów i zwolenników Marcosa**
Prymas Filipin, kardynał Jaime Sin w liście pasterskim wezwał wiernych do niegłosowania w wyborach do kongresu przewidzianych na 11 maja br. na kandydatów, którzy głoszą "bezbożność" bądź którzy propagują ideę walki klasowej i przemoc Stanowisko Sina uderza w kandydatów lewicowej "Partido Ng Bayan", jednej z czterech głównych partii biorących udział w wyborach. Sin wezwał także wiernych by nie zapomnieli, głosując, wziąć pod uwagę, przeszłości kandydatów. Kardynał wyjasnił dziennikarzom, że chodziło mu o to, by Filipinczyki idąc do urn nie zapomnieli o wybrykach administracji Marcosa. List Sina nawołuje także do głosowania przeciwko kandydatom, którzy uznają rozwody i przerywanie ciąży, bądź którzy są skorumpowani. Jednakże list pasterski nie udziela bezpośredniego poparcia prezydentowi Aquino bądź kandydatom umiarkowanym. Sin podkreślił na konferencji prasowej, że "ma dobrą pamięć i że nie może zapomnieć pewnych spraw. Jako Chryścjanie powinniśmy przebaczać, ale przebaczenie nie oznacza zapomnienia". Powiedział on, że istnieje na Filipinach rozdział Kościoła i państwa, ale porównał stosunki kościelno-państwowe do torów kolejowych. Kościół jest oddzielony, "ale jak dwie szyny torów, Kościół nie powinien znajdować się zbyt daleko od rządu, gdyż nastąpi wykołowanie".

● **Nie podpisujecie złego układu rozbrojeniowego**
ostrzegają Reagana, Nixona i Kissingera. Były prezydent USA R. Nixon i były amerykański Sekretarz Stanu H. Kissinger ostrzegli we wspólnym tekście

opublikowanym w "Los Angeles Times" przed pełnieniem poważnego błędu i podpisaniem porozumienia rozbrojeniowego z ZSSR bez uprzedniego zaakceptowania przez Moskwę poważnych zmian i ustępstw w zakresie własnego uzbrojenia. Dwie zmiany byłyby ich zdaniem kluczowe i wycofanie rakiet średniego zasięgu z Europy musi być powiązane z wyeliminowaniem przytłaczającej przewagi ZSSR w zakresie

broni i sił konwencjonalnych nad NATO, 2 proponowane porozumienie w zakresie wyeliminowania rakiet średniego zasięgu z Europy powinno być rozszerzone na wyeliminowanie rakiet średniego zasięgu z całego świata, zwłaszcza z Azji. Ostrzegają oni, że "zły układ rozbrojeniowy" pozostawi Europę Zachodnią bezbronną wobec sowieckich sił konwencjonalnych i wobec sowieckiego szantazu nuklearnego.

DOBRA NOWINA Z AUSTRALII

W 1984 r. Związek Sowiecki zwrócił się do położonego na południowym Pacyfiku mini-panstwa Kiribati (przed uzyskaniem niepodległości archipelag Wysp Gilberta) o zawarcie porozumienia zezwalającego sowieckim statkom rybackim na połowy tunczyka na wodach terytorialnych Kiribati. W 1985 r. za jedyne 2 miliony dolarów na rok Kiribati zezwoliło na połowy 16 sowieckim statkom rybackim. Umowa nie zezwalała jednak na przybijanie do portów.

Sowieciom się to nie podobalo, ale Sowieci są cierpliwi. Cel strategiczny - zapanować nad światem - mają określony i niezmienny od dawna.

Od czasu do czasu rozpisują go jedynie na fazy, środki i geografie.

Tak jak to zrobił ostatnio Gorbaczow, który w lipcu 1986 roku powiedział we Władywostoku "Sytuacja na Dalekim Wschodzie, w Azji i na Oceanie Spokojnym, to znaczy w rejonach gdzie jesteśmy obecni od bardzo dawna, jest kwestią naszego interesu narodowego, kwestią interesu naszego państwa".

Wszystko jasne. Statki rybackie, z których niektóre w ogóle nie są rybackie, przecierają jedynie szlak dla okrętów wojennych.

W tym roku ZSSR podpisał już właściwą umowę "o połowach tunczyka" z Vanuatu - innym państwem południowego Pacyfiku (przed uzyskaniem suwerenności Nowe Hybrydy). Za jedyne 1,5 miliona dolarów Sowieci uzyskali zgodę nie tylko na zarzucanie sieci, ale także na przybijanie do portów Vanuatu, remont i konserwację statków oraz wysiadanie na ląd sowieckich rybaków. Ponoc nawet na Vanuatu będą mogły lądować czartery Aeroflotu.

A co to ma wspólnego z Australią, który to kontynent wymieniam w tytule? Otóż ta wzmozona "rybacka" aktywność sowiecka dzieje się wyjątkowo blisko Australii. Kraju, który jak do tej pory hołdował koncepcji obronnej "fortress Australia". Pomimo, że należy do ANZUS i że wzorowo wywiązuje się, w przeciwieństwie do Nowej Zelandii, z obowiązków członka. Przeciwny Australijczyk jak i politycy oraz stratedzy obronni wyznawali pogląd, że Australia położona z dala od centrow światowych konfliktów jest bezpieczna i że pomimo iż nale-

ży do obozu demokracji, nie powinna mieszać się, dla własnego dobra, w światowe spory.

Tymczasem sowieckie imperium nie zwazając na "uboczne" położenie Australii pojawiło się samo.

Tylko patrzec jak Kiribati, Vanuatu bądź ktoreś z pozostałych 7 minipanstewek południowego Pacyfiku opanuje rewolucją, zamieniając je w Kubę czy Grenadę (przed amerykańskim wyzwoleniem).

A więc czyniąc z nich dla sowieckiej ekspansji w tym regionie konieczny i dogodny port wojenny, pas startowy oraz magazyn broni i zaopatrzenia.

Oczywiście do opanowania Australii może nigdy nie dojść. Na Dalekim Wschodzie i na Pacyfiku sowieckie imperium natyka się na wiele ciężkich przeszkód. Co np. z Japonią, Koreą Południową, Chinami, Filipinami, Indonezją, Stanami Zjednoczonymi?

Tym niemniej Australia zareagowała na wzmozoną działalność ZSSR na południowym Pacyfiku z godną nasładowania czujnością.

W marcu rząd ogłosił 15-letni plan rozbudowy (kosztów 15 miliardów dolarów, niezależnie od normalnych wydatków na armię) australijskich sił zbrojnych w taki sposób by były one zdolne zrobić przeciwnika w powietrzu i na morzu zanim osiągnie terytorium Australii. Przeciwnik nie jest nazwany, ale czy Australijczycy mogą spodziewać się innego ataku niż sowieckiego?

Australijski minister obrony Kim Beasley podkreślił, że Australia będzie rozbudowywać swe siły zbrojne w ścisłej kooperacji z USA.

Rewelacyjną nowiną jest przeformułowanie całej obronnej polityki Australii. Już nie jak od kilkadziesiąt lat "fortress Australia", ale uznanie, że najlepszą obroną jest zapobieganie sowieckiej ekspansji już od jej najwcześniejszych, przyczołkowych faz. Jak zaakcentował Beasley w myśli nowej, australijskiej polityki obronnej, strategiczne interesy Australii, obejmują prawie 1/4 powierzchni globu, rozciągając się od południowo-wschodniej Azji do południowo-zachodniego Pacyfiku i części Oceanu Indyjskiego.

ZBIGNIEW FARMUS

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamówień prenumerat

862 Tandridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2

TEL. 743 - 5706 w godz 10 - 3 po poł

766 - 3774

ADVERTISEMENTS

- Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
- Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5 + each additional word
- Box \$ 1 50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

Droga nadziei

Czterdzieci lat temu George F. Kennan, były ambasador USA w Moskwie, w słynnym artykule w *Foreign Affairs*, podpisanym X, wprowadził do słownika amerykańskiej polityki zagranicznej pojęcie *containment*. *Containment* - powstrzymywanie, pohamowywanie. Sowieci na obranej przez nich drodze ekspansji i podboju *Containment* stało się jednym z kluczowych elementów amerykańskiej polityki wobec ZSSR i do dziś jest aktualnym, ważnym zadaniem wolnego świata.

Autobiografia Wałęsy - *Droga nadziei* - która stała się sensacją wydawniczą Paryża i już teraz zapowiada się jako jedna z czołowych publikacji roku w kilkunastu wielkich stolicach, jest ważkim aktem oporu wobec sowieckiej ekspansji, mobilizującym świadomość Zachodu. Jest kolejnym krokiem na drodze *containment*, na której Ameryka ma teraz zorganizowanych sprzymierzeńców także w samym obozie sowieckim.

Jacek Adolf

Półrocze za sobą

Nowe władze KPK zwołały w ubiegłym tygodniu konferencję prasową. Odbyła się ona 22 kwietnia w budynku Zarządu Głównego. Przewodził nowy prezes Kongresu Polonii Stanisław Orłowski. Jest to pierwsza konferencja po sześciu miesiącach pracy nowego Zarządu. O jego problemach i wynikach mówił również Sekretarz Generalny R. Kogler. Przybyli polscy dziennikarze i wydawcy niemal wszystkich publikacji, stacji telewizyjnych i radiowych. Zapoznano ich z pracami komisji kongresowych.

Kultura wciąż odłogiem

Już na wstępie okazało się, że nie wszystkie z nich funkcjonują należycie, a zwłaszcza wciąż są problemy z doborem ludzi do Komisji Kultury, którzy spełnialiby warunek interdyscyplinarnego spojrzenia na kulturę emigracyjną. Pierwsze posiedzenie Komisji Kultury będzie miało miejsce w maju br.

Clark radzi się Kongresu

W maju minister Spraw Zagranicznych Joe Clark udaje się z wizytą do Polski - Kongres służył ministrowi konsultacjami dotyczącymi stosunku społeczeństwa do władz, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk opozycyjnych. W sprawie sytuacji społecznej i politycznej w kraju Kongres wystosował specjalny memoriał.

Główny kierunek w sprawach polskich obejmuje udzielanie moralnego i politycznego poparcia dla działań opozycji demokratycznej w kraju, pomoc humanitarna.

Dyskryminacja

Sprawy emigracyjne i kontakty rodzin z krajem, a zwłaszcza sprawa wiz dla odwiedzających Kanadę, były ostatnio przyczyną silnych kontrowersji. Kongres interweniował w sprawie sprzeczności interpretacji przepisów przyznawania wiz w ambasadzie kanadyjskiej w Warszawie z orzeczeniami tutejszych urzędów imigracyjnych. Prezes Orłowski przyznał, że w obecnej postaci stanowią one utrudnienie przyjazdów, a zapytany o to czy zgadza się, że dyskryminują one Polaków przyznał, że podziela tę opinię. Orłowski otrzymał obietnicę, iż przebywająca w Warszawie kanadyjska komisja spraw zagranicznych zbada wszystko i wyjasni. Czekamy.

By nas więcej było

Kongres nie dysponuje funduszami, umożliwiającymi przyjazd rodaków z Europy Zachodniej. Sponsorstwo prywatne, oparte na indywidualnych decyzjach nie może być filarem polityki emigracyjnej. Istotną jest gotowość Kanady do przyjmowania uchodźców z Europy Środkowej i Wschodniej na sponsorstwo rządowe, a ta z kolei wynika z zaakceptowania wyższej niż obecnie przyjęta, kwoty imigracyjnej. Delegacja Kongresu w rozmowie z ministerstwem spraw zagranicznych i ministerstwem imigracji stała na stanowisku, że należy zwiększyć limit uchodźców. Delegacja Kongresu bierze udział w posiedzeniach Rady Etnokulturalnej, o której propozycji zwiększenia liczby imigrantów do 250 tys. rocznie pisaliśmy w numerze świątecznym (str. 2). Sugestia tej Rady, zdominowanej liczebnie przez emigrację z krajów południowo amerykańskich, azjatyckich i afrykańskich, nie zawsze zgodna jest z potrzebami i wartościami, którym hołdują emigranci europejscy.

Stanisław Orłowski określił problem kształtu emigracji jako delikatny, bowiem łatwo tu o pomówienie o rasizm czy dyskryminację kulturową. Powiedział jed-

Porozmawiajmy o Kongresie

nak, że w jego opinii Kanada powinna utrzymać swój europejski charakter i dążyć do tego by kultura chrześcijańska pozostała dominującą. Dla Polaków nie powinno być obojętne jakim krajem będzie Kanada w przyszłości, choć nie wszyscy zdają sobie sprawę z tego jak wielką rolę odgrywa w tym polityka imigracyjna. Ze sprawą tą wiąże się inne zagadnienie - dobrego imienia Polaków

Dobre imię - wspólna sprawa

Od nas wszystkich zależy czy w oczach Kanadyjczyków będziemy się jawić jako cywilizowana, kulturalna, wykwalifikowana grupa imigrantów. Nasze zachowanie, stosunek do tutejszego prawodawstwa, nasze instytucje społeczne i kulturalne nasz wkład w sztukę, naukę, rozwój kraju może być z jednej strony źródłem lepszej pozycji Polaków wśród innych grup, z drugiej strony, argumentem, że o uchodźców tej narodowości nie należy się obawiać, że będą mieli trudności asymilacyjne.

Jest to jednak powinność, która rozkłada się na nas wszystkich. Na władzach centralnych Kongresu spoczywa obowiązek obrony dobrego imienia Polaków wobec oszczerczych ataków, nieznamościci faktów, przemilczeń. Sprawa nasiliła się w związku z wyświetlaniem paradoksalnego serialu Shoah, wystąpieniami w amerykańskich gazetach i prasie etnicznej. Tymczasem w Polsce z inicjatywy Kościoła podjęto próbę rewizji stosunków polsko-żydowskich, spojrzenia na historię tych stosunków i naprawę krzywd. Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej uważa, że w Kanadzie powinno dojść do spotkania z Kongresem Żydowskim i omówienia najbardziej drastycznych problemów. Orłowski liczy na poparcie Kongresu Żydowskiego w powstrzymaniu antypolskiej nagonki, która zresztą przyczynia się do wzrostu nastrojów antysemickich.

Orłowski wezwał środki masowego przekazu, by broniły dobrego imienia Polaków i dodał, że Kongres wszczął już akcję w związku z notatką o filmie "Ucieczka z Sobiboru" w piśmie Vogue, gdzie oboz śmierci określono jako "polski" (patrz str. 9).

W liczbie pojedynczej

Na konferencji poruszono też w kwestii imigracyjnej niesłuszne decyzje deportacji Polaków oraz sprawę podwójnego obywatelstwa. Orłowski mówił o zwyczaju legitymowania się paszportem PRL obywateli kanadyjskich w Polsce i nieradkich tego przykrych konsekwencjach.

Jak wiadomo, obecny rząd Kanady bada możliwość wprowadzenia jednolitego obywatelstwa i zasięga opinii różnych środowisk etnicznych w tej kwestii. Kanada jest krajem, który akceptuje podwójne obywatelstwo, uwzględniając trudności, jakie napotykają przy zrzeczeniu emigranci, zwłaszcza ze Wschodniej Europy. Wynikają z tego jednak trudności i niewygody, nie mówiąc o fundamentalnym problemie lojalności wobec kraju osiedlenia.

Sprawa ta omawiana była z przed-

stawicielami ministerstwa spraw zagranicznych w Ottawie dnia 16 grudnia i 15 kwietnia.

Na pytanie, zadane dla pełnej jasności przez Echo, jakie stanowisko zajmuje Kongres Polonii w tych rozmowach i prezes osobicie, Orłowski odpowiedział, że jest przeciwny podwójnemu obywatelstwu, że stanowisko takie również wygłasza w imieniu Polonii.

Podwójne obywatelstwo ma jeszcze inne mało uświadamiane konsekwencje - wprawdzie rzadko spotykane, ale wciąż budzące protest Polaków. Chodzi o przypadek mienia spadkowego na rzecz PRL lub Sowietów po obywatelach kanadyjskich pochodzenia polskiego, tych bezdzietnych, majątnych nieraz ludziach, którzy nie zostawili testamentu.

Kieszeń pusta bo nie napełniana, czy dziurawa?

Niedawno ukazał się w "Związkowcu" tekst Jacka Borzęckiego zatytułowany mocno "Pusta kieszeń Kongresu". Tekst opisywał trudną sytuację finansową przedstawicielstwa Polaków, brak gotówki na utrzymanie biura i wydatki bieżące. Konczył się apelem do zorganizowanej Polonii i do jej bogatszych przedstawicieli by popierali Kongres finansowo.

Wołanie to, że wszechmiar godne poparcia, wskazywało na inne solidarne nacje. Tyle, że owe przysłowiowo już wzajemnie popierające się osoby nie tylko na pomocy rodaków budują swe finanse. Kongres Żydowski przykładowo otrzymał niedawno pomoc rządową wielkości 300 tys. dolarów. Ukraińcy starają się i dostają.

Zapytaliśmy więc prezesa, kiedy przyznano ostatni "grant" - okazało się, że 4 lata temu.

Rząd, który wydaje miliony na popieranie wielokulturowości nie otrzymał podania o zasiłek na określony polski cel. Był okres gdy dochody Kongresu sięgały 220 tys. rocznie. Składały się na to składki, procenty z nieruchomości spadko-

wych, wpływy z ropy naftowej. Pamiętam sprawozdanie ze Zjazdu w Winnipegu. Pieniądze te wydano na bieżące wydatki. Rok był dobry. Nikt nie pytał, dlaczego nie odłożono na czarną godzinę? Potem lata były chudsze, ale nikt o fundusze rządowe i prowincjonalne nie zabiegał. W rezultacie na ostatnim Zjeździe pojawił się ujemny bilans, w bieżących wydatkach. Wraz z wyjaśnieniami bilans przyjęto. O pustej kieszeni nikt nie mówił. Kongres ma wszak majątek, którego nie narusza z zasady.

Nowy Zarząd szybko zorientował się, gdzie ma w kieszeni dziury. Horrendalne koszty podnajętej na niekorzystnych warunkach koparki, nieautoryzowane rozmowy telefoniczne, wciąż nie zwrócone koszty pamiętek wizyty papieskiej.

Obcięto wydatki na wyjazdy i biuro. Telefon będzie pod kluczem. No i postarano się o "grand" czyli pomoc podatników. Z 75 tys. przyznano po tak długiej przerwie tylko 25 tysięcy. Potrzebna jest anglojęzyczna sekretarka. Brak ochotników do pomocy w tłumaczeniach. Połowa korespondencji Kongresu wychodzi w języku angielskim.

Bez opadów

Ze sprawą tą potykają się wszystkie organizacje, które mają aspiracje kontaktu i wpływu na środowisko kanadyjskie.

Rząd prowincjonalny i federalny finansuje działalność biur emigracyjnych i różne etaty. Na pewno dostrzeże potrzebę porozumienia się z nami w oficjalnym języku. A mało to Polek wychowanych i wykształconych w Kanadzie, które marnują swe biurowe i intelektualne kwalifikacje w sklepikach z kiełbasą?

Potrzebni są też ochotnicy. Moze harcerstwo mogłoby zasilić biuro Kongresu swą anglojęzyczną młodzieżą?

Wprawdzie wszyscy nasi działacze mówią po angielsku. I prezes owszem. Ale co innego mówić, co innego pisać, co innego chodzić tu do szkół, co innego na kursy. Nie ma się czego wstydzić. Trzeba szukać fachowej pomocy. Powiedziano nam to wprost.

Ale to tylko myślątka na marginesie wydarzenia, określonego jako konferencja prasowa.

Nawiasem mówiąc, nie pojawiłyby się w głowie, gdyby zasypano nas w budynku Kongresu opadami z laurów i wienieców. Przeciwnie, to o czym mowiono bardzo otwarcie, wyglądało raczej na ślalom między kolcami. Nie, nie po kolcach, nie martyrologicznie. I to mi się podoba. W końcu Kongres jest nam potrzebny i otwarcie przyznaje, że nas potrzebuje.

Grazyna FARMUS

Rocznica wybuchu w Czarnobylu

W sobotę w ubiegłym tygodniu przed budynkiem parlamentu Ontario od była manifestacja upamiętniająca rocznicę katastrofy w Czarnobylu. Mszę i modły organizowała wspólnota Ukraińców. Obecne były delegacje organizacji polskich.

''DROGA NADZIEI''

Dokonczenie ze str 1

Juz we srode 22 kwietnia francuscy komentatorzy prasowi pisali, ze audycja *Apostrofy* pobije wszelkie rekordy pod wzglem ilosci widzow

Paryski wydawca zaciera ręce, juz 16 krajow zakupilo prawa wydawnicze. Oczywiście PRL wsrod nich nie ma

Pod koniec ubieglego tygodnia sensacja wywolana wydaniem książki Wałęsy trwała nadal. W piątek 24 kwietnia, w znanej księgarni polskiej przy bulwarze Saint Germain, powstalo zbiegowisko. Telewizja włoska filmowała wykładanie książki na polki i okna wystawowe

Udział w audycji telewizyjnej o książce Wałęsy wzięli znany aktor filmowy i autor Yves Montand oraz Edmond Maire, przywódca jednej z wielkich central francuskich związków zawodowych. Audycja *Apostrofy* spełnia we Francji rolę najpotężniejszego promotora nowo wydanych książek, książki które są przedmiotem audycji stają się z dnia na dzień bestsellerami

Zapowiedz, ze książka Wałęsy będzie przedmiotem tej audycji wywolala wścieklosc dziennika *L'Humanite*, organu partii komunistycznej. Autorowi audycji Bernardowi Pigot dziennik zarzuca stronniczosc, bo między innymi przedstawil książkę afganskiego powstańca, którego komunistyczna grupa propagandowa okresla mianem kontrrewolucjonisty. W konkluzji *L'Humanite* oskarza Bernarda Pigot, ze stawia znak równosci między komunizmem a nazizmem

Z okazji ukazania się *Drogi Nadziei* na rynku wydawniczym, Radio Luksemburg przeprowadzilo wywiad z Wałęsą, który skorzystal z okazji i wyrazil wdzięcznosc tym wszystkim, którzy przyczynili się do wydania książki. Stwierdzil tez, iz tylko cenzura uniemozliwila wydanie *Drogi Nadziei* w Polsce

Z Rzymu dowiadujemy się, ze we srode, 22 kwietnia, cała prasa włoska informowala o ukazaniu się we Francji autobiografii Wałęsy. Czwartkowe wydanie, z 23 kwietnia, mediolanskiego dziennika *Il Giornale*, przynosi wiadomosc, ze własnie ta gazeta rozpocznie za kilka dni, w odcinkach, przedruk fragmentow, calosc zas ukaze się rowniez niebawem we Włoszech

Ukazanie się książki Wałęsy odnotowala m.in. prasa szwedzka. Prasa lewicowa w Szwecji podkreśla, ze książka jest znakomitym prezentem dla robotników - od robotnika

Wałęsa zaczyna swą autobiografie porownaniem Polski do nędzarza, który mieszkal w kacie, w cudzym, pięknym domu. Nagle okazalo się, ze dom był od dawna własnoscia jego rodziny i ze ukrywano przed nim, ze to teraz jego dom. Przenosnia ta dotyczy Sierpnia 1980 i tak zaczyna się szczegolowy opis powstania Solidarnosci. Dla Wałęsy i dla ludzi opozycji w Polsce Solidarnosc zyje nadal, jako marzenie i cel

Na Zachodzie niektorzy uznaja książkę Wałęsy za utwor dysydenckiej literatury porownywalny z *Archipelagiem Gulag* Solżenicyna, jak pisze paryski korespondent *New York Times'a* Richard Bernstein

A oto dalsze uwagi amerykanskiego dziennikarza. Książka nie ma sily narracyjnej wielkiej powiesci ani tez nie zawiera wiekszych rewelacji na temat 16-miesiecznej historii Solidarnosci. Wydaje się, ze jej znaczenie polega po pierwsze na tym, ze w ogole zostala opublikowana - wbrew zyczeniu rządu PRL - a po drugie, na bogactwie szczegolow o jednym z glownych epizodow najnowszej historii swiata

Un Chemin d'Espoir, czyli *Droga Nadziei*, zajmuje się caloscia przezyc i doswiadczen zyciowych Lecha Wałęsy, poczynszy od dzieciństwa w malej wiosce, poprzez pierwszą pracę w zawodzie elektryka, przeniesienie się do Gdanska, małzenstwo, przywodztwo Solidarnosci, ogłoszenie stanu wojennego, po przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla w 1983

W wywiadzie dla francuskiej telewizji, sfilmowanym potajemnie w Gdansk, w styczniu tego roku, Wałęsa mowi, ze chcial powiedziec wszystkim, ze jest czlowiekiem zwyczajnym, takim jak kazdy inny. "To sytuacja, to przeznaczenie sprawily, ze podjalem pewne dzialania i odkrylem w sobie pewne mozliwosci, ktorych istnienia nie podejrzywalem"

"Z tego narodził się pomysł, by podjac próbe wykazania, co bylo normalnego w krokach, jakie poczynilem i aby w ten sposob dac innym pewnosc siebie, po moc im w ulepszaniu swiata, w ktorym zyjemy"

Amerykanskie wydanie książki

Amerykanskie wydanie autobiografii Wałęsy ma się ukazac tej jesieni. Oryginalna wersja książki w jezyku polskim ukaze się w Paryżu nakładem polskiego, emigracyjnego domu wydawniczego (jak informuje amerykanski dziennik, mozliwe, ze chodzi o paryską *Kulture*)

Wałęsa pisal książkę przez trzy lata, nie przerywając pracy w Stoczni Gdanskiej, a wspolpracowal z nim w tajemnicy "dwaj intelektualisci", wystepujacy pod kolektywnym pseudonimem Jan Mur

Tekst Wałęsy uzupełniają liczne listy, transkrypcje własnych notatek Wałęsy i notatek innych działaczy, sprawozdania dziennikarskie i komentarze zony Wałęsy Danuty. Książka jest połączeniem opracowania historycznego, politycznego komentarza i wyznaw osobistych

O swej pierwszej konferencji prasowej po zwolnieniu z prawie rocznego internowania, Wałęsa pisze "Przypominalo to grupe studentow medycyny, zebranych wokol lozka pacjenta, by podac go najrozmaitszym badaniom"

Byc moze przyszli historycy ze szczegolną uwagą będą studiowac kilkaset stron poświęconych doswiadczeniom Wałęsy w roli robotniczego przywodcy, w tym jego udział w wydarzeniach z roku 1970, które autor przedstawia jako wstep do powstania Solidarnosci

Pisze o nich szczegolowo i stwierdza "W 1970 przewodziłem strajkowi, ale to bylo robione zle, zle. Przez dziesiec lat staralem się z tego wyciagnac nauke"

"Strajk to jest tłum, reagujacy na swoj własny, rozmaity i zmienny sposob. Jesli chodzi o mnie, to nie miałem scenariusza, ale wyczuwalem tłum. Kiedy znajduję się w srodku tłumy, zawsze wiem, czego ludzie chcą"

"Mimo wszystko widziałem nasze zwycięstwo"

Książka zawiera szczegolowy opis okresu internowania Wałęsy. Ten rozdział jego zycia jest dla niego okresem próby, a w rzadkich chwilach zmęczenia, także okresem wypoczynku

"Jak byłem w stanie przetrwac tę izolację? Po pierwsze, dzięki swej wierze i dzięki temu, ze wyraźnie odczytywalem sytuacje, ze mimo wszystko widziałem nasze zwycięstwo"

"Po drugie" - pisze Wałęsa - "w głębi serca jestem prawdziwym samotnikiem. Cokolwiek się zdarza, wychodzę z tego w samotnosc. Oczywiście, swoja rolę odgrywają i dialog z innymi i ich obserwacje, zwłaszcza w sytuacjach, kiedy jestem tylko jednym z aktorow. Ale widzę jako samotnik i samotnie nad tym co widzę rozważam"

Claude Durard, dyrektor domu wydawniczego Fayard i jeden z czołowych wydawcow francuskich powiedzial, ze wydanie biografii Wałęsy okazalo się najtrudniejszym przedsięwzięciem w całej jego karierze

Książka konczy się pogrzebem ks. Jerzego Popiełuszki

W podsumowaniu, napisanym w ubiegłym roku, Wałęsa mowi "Jesli kraj i ludzie pozostaną w impasie, jesli nie

zostanie uczynione nic, by zaspokoic ich codzienne potrzeby i aspiracje, wówczas niezadowolenie i wola walki okaza się silniejsze, niz rezygnacja i rozpacz i w jeden dzien albo w dziesiec lat Solidarnosc narodzi się po raz drugi"

Dwie dalsze książki Wałęsy

26 kwietnia, niedziela. Lech Wałęsa zapowiedzial, ze w najblizszej przyszłosci wyda we Francji dalsze dwie książki

Jak podaje dziennikarz francuski, w oparciu o wypowiedz Wałęsy, jedna z nowych książek analizuje wpływ wiary chrześcijańskiej na umysłowosc i dzialalnosc Wałęsy. Druga książka opisuje wydarzenia w ruchu związkowym w okresie od roku 1970 do sierpnia 1980

Dochod z książek Wałęsa zamierza przekazac na cele Solidarnosci

WAŁĘSA NADAL WIĘZNIEM PRL

Trzy największe włoskie centrale związkowe, które zaprosily Wałęsę na sympozjum, majace się odbyc z koncem bieżącego miesiaca, wydalosw odczucie o przesunięciu daty sympozjum. Oświadczanie protestuje tez przeciw decyzji władz PRL, by nie wypuscic Wałęsy do Rzymu

Włoscy przywodcy związkowi piszą, ze dla włoskiego ruchu związkowego solidarnosc z Solidarnoscia nie jest faktem przejsciowym ani gestem od swięta. Jest to solidarnosc z ruchem zywotnym i aktywnym, chociaz wystawionym na represje. Tak tez sens miał miec udział Wałęsy w międzynarodowym sympozjum, udział w wymianie doswiadczen i w dialogu z innymi ruchami związkowymi w Europie. Uniemozliwienie Wałęsie tego udziału oraz odmowa ze strony politykow pokonania przeszkod, są dla nas niestety dowodem naruszenia praw, które rząd PRL zobowiazal się przestrzegac, są one rowniez kolejną odmową przywrocenia w Polsce pluralizmu - oświadczają przywodcy związkowi

Oświadczanie konczy apel do całego włoskiego społeczenstwa, a szczegolnie do

stronnictw politycznych oraz rządu, aby wsparly starania włoskiego ruchu związkowego i okazaly własne poparcie dla Solidarnosci wobec rządu PRL

Włoskie związki mają nadal nadzieje, ze zmieniona zostanie absurdalna decyzja dyrekcji Stoczni Gdanskiej, zdaniem której wyjazd Wałęsy do Włoch w koncu kwietnia jest niemozliwy, gdyż bez niego ucierpialaby cała produkcja stoczni. Włoscy związkowcy zwrocili się do najwyższych władz PRL, z Jaruzelskim na czele, podkreślając szkodliwosc takiej decyzji i apelując o jej cofnięcie. Starania te nie przyniosly skutku. Jaruzelskiego nie stac ani na wypuszczenie Wałęsy do Włoch ani na jawne zakazanie mu tego wyjazdu

W czasie spotkania z Jaruzelskim w czasie jego wizyty we Włoszech, związkowcy włoscy oświadczyli, ze przyjadą do Polski tylko pod warunkiem, ze najpierw Wałęsa będzie mógł ich odwiedzic we Włoszech, a po drugie, jezeli przywrocony zostanie w Polsce pluralizm związkowy, Solidarnosc wyjdzie z ukrycia i wznowi swoja legalną dzialalnosc. Nie spełniono zadnego z tych warunkow

Pekao-Travel

**NAJTAŃSZE PRZELOTY CZARTEROWE
NON-STOP DO POLSKI**

**Jedynie samoloty Polskich Linii Lotniczych
LOT zapewniają przeloty**

**NON-STOP
TORONTO - WARSZAWA - tylko 8 godzin
WARSZAWA - TORONTO - tylko 9 godzin**

Toronto Warszawa		DOWOLNE DNI ODLOTU I POWROTU	Warszawa Toronto
March 22	April 24	375 00	April 24
May 8 15		400 00	May 8 15 22 29
May 22 29		425 00	June 5 7 12 14 17 19 21 24 26 28
June 5 7 12 14 17 19 21		425 00	July 13 5 8 10 12
June 24 26 28		460 00	July 15 17 19 24 26 31
July 13 5 8 10 12 15 17 19 24 26 31		425 00	August 2 7 9 14 16 21 23 28 30
August 2 7 9 14 16 21 23 28 30		425 00	September 4 6
September 4 6 11 18 25		400 00	September 11 18 25
October 2 9 23	November 6	400 00	October 2 9 23
November 6 20	December 18 20	425 00	November 6 20
November 26	December 18 20	425 00	December 18 20
			January 8 1988

BONUS

**Bezpłatny, powrotny bilet lotniczy z Warszawy
do jednego z 10 wybranych lotnisk krajowych**

**Prosimy nie zwlekac i juz rezerwowac miejsce
u swego agenta podrozy lub bezposrednio w PEKAO TRAVEL**

532 ANNETTE STREET, TORONTO, ONTARIO M6S 2C2

ZWOLNIENIE POLITYCZNYCH

26 kwietnia, niedziela. Oficjalna Polska Agencja Prasowa podaje, że zwolnionych zostanie dziewięć osób, więzionych dotychczas z oskarżenia o terroryzm. Solidarność uznaje tych ludzi za więźniów politycznych.

Jak podaje PAP, prokurator generalny, działając na podstawie zalecenia ministra spraw wewnętrznych Kiszczyka i "kierując się względami humanitarnymi" udzielił tym dziewięciu osobom amnestii i nakazał ich zwolnienie. Nie podano ich nazwisk. Sądzi się, że chodzi o siedmiu mieszkańców Krakowa, aresztowanych w maju 1986 i oskarżonych o próbę spowodowania wybuchu pojemnika z gazem, aby zakłócić pochod pierwszomajowy. Dwaj pozostali to, jak się przypuszcza, mieszkańcy Gdanska oskarżeni o podpalenie schodów, wiodących do mieszkań członków reżimowych związków.

We wrześniu władze PRL zwolniły 225 więźniów politycznych. Dziewięć osób, które obecnie amnestionowano, należy do małej grupy więźniów, nie objętych wtedy amnestią. Władze odmawiały dotychczas uznania ich za więźniów politycznych. W marcu br. Lech Wałęsa wraz z 57 działaczami i intelektualistami zwrócili się do Jaruzelskiego o zwolnienie pozostałych 15 więźniów politycznych. Dziewięć osób, których zwolnienie władze obecnie zapowiadają znajdowało się na tej liście.

Sądzi się, że sprawę pozostałych 15 więźniów politycznych poruszyli z władzami PRL w czasie tegorocznych oficjalnych wizyt w Polsce zastępca amerykańskiego sekretarza stanu John Whitehead i brytyjski minister Timothy Trenton.

BIAŁE PLAMY

Podczas wizyty Jaruzelskiego w Moskwie, 21 kwietnia, obie strony podpisały deklarację o współpracy ideologicznej, naukowej i kulturalnej.

W dokumencie tym zwraca uwagę fragment, dotyczący planu prowadzenia wspólnych badań historycznych. Stwierdza się tam, że nie powinno być białych plam w historii stosunków między obydwojema państwami i obydwojema partiami komunistycznymi, a dalej, że wszystkie epizody tej historii powinny być obiektywnie nasświetlone, że historia nie powinna być przedmiotem spekulacji ideologicznej i przyczyną nacjonalistycznych uprzedzeń.

Nasuwać się oczywiście pytania, czy ta deklaracja przeobrazi się w czyny, jak daleko zajdzie obiektywizm i otwartość. Ale nowością jest już samo przyznanie się do istnienia białych plam w historii "bratnich krajów i partii" i intencja ich wypełnienia. Do tej pory nie tylko przemilczano wiele faktów, lecz tępieno próby ich ujawniania.

Kronika zbrodni i krzywd

W najnowszej historii fakty takie to wojna polsko-bolszewicka 1920 roku, rozprawa z Komunistyczną Partią Polski, porozumienie sowiecko-niemieckie z sierpnia 1939 (pakt Ribbentrop-Mołotow wraz z tajnym protokołem dodatkowym z 23 sierpnia 1939), dzień 17 września 1939 - napasc ZSSR na Polskę, hitlerowsko-sowiecki układ o przyjazni i granicach z 28 września 1939, polityka sowieckiego okupanta wobec mieszkańców zagarniętych terytoriów (aresztowania inteligencji polskiej na tych terenach i tzw. burżuazji, masowe wywozki w 1940 roku, zbrodnie na jencach - oficerach polskich z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, w tym groby katyńskie, zawierające zwłoki pomordowanych ok. 4,5 tys. jenców obozu w Kozielsku), sprawa wyprowadzenia armii Andersa z ZSSR i towarzyszące temu okoliczności, stworzenie agentury komu-

nistycznej w ZSSR do działań w Polsce - Polskiej Partii Robotniczej i Związku Patriotów Polskich, PKWNU itd., zbrodnie na żołnierzach Armii Krajowej w 1944-45, polityczne przyczyny skazania na zagładę powstańców warszawskich w 1944, porwanie i proces szesnastu, udział doradców sowieckich w rządzeniu Polską w latach 1945-56.

W ROK PO CZARNOBYLU

Londyński *Times* zamieszczył 22 kwietnia korespondencję Rogera Boyce'a z Mikołajek - miasta, w którym rok temu, po katastrofie czarnobylskiej, zanotowano najsilniejsze w Polsce napromieniowanie.

Z rozmów, które brytyjski dziennikarz przeprowadził z polskimi specjalistami wynika, że izotop cezu 137 nadal jest obecny w mleku, mięsie wołowym i konskim, w niektórych składnikach wędlin - co jest pośrednim rezultatem faktu, iż zaraz po katastrofie, gdy instruowano ludność wiejską, by karmiła bydło suchą paszą, okazało się, że suchej paszy brak.

Przewidują wzrost zachorowań na raka

Ekspertzy zakładają, że w nadchodzących 30 latach nastąpi kilkuprocentowy wzrost zachorowań na raka, ale nie dysponują żadnymi statystykami, wiążącymi wzrost zachorowań na raka z katastrofą w Czarnobylu. Badania na ten temat utrudnia sytuacja polityczna, głośne wzmianki o Czarnobylu mogą być, jak się obawiają niektórzy, odebrane przez władze jako antysowieckie wystąpienia, a szereg informacji na temat poronien, nieudanych porodów i zdychania zwierzyny lesnej, dwugłowych zab w suwalskich lasach, trudno sprawdzić i odnieść bezpośrednio do wpływu czarnobylskiej chmury.

Jeden z polskich specjalistów oświadczył, że skumulowany wpływ promieniowania z Ukrainy w rok po katastrofie jest mniejszy, niż napromieniowanie atmosfery w latach 60-tych, gdy supermocarstwa przeprowadzały próby nuklearne.

Pozostaje jednak faktem, że Czarnobyl miał decydujący wpływ na obudzenie się świadomości społecznej wokół problemu zagrożenia życia i zdrowia, wynikających z niewłaściwego opanowania energii nuklearnej.

Jeden z działaczy ugrupowania, walczącego przeciw otwarciu siłowni jądrowej w Żarnowcu, powiedział: "to już nie jest kwestia walki o prawa pracownicze, jak w czasach Solidarności. To już kwestia życia i śmierci".

WYŚLANNIK WATYKANU

22 kwietnia, środa. W Warszawie przebywa z wizytą dostojnik watykański, sekretarz Rady do Spraw Publicznych Kościoła, arcybiskup Achille Silvestrini. Dzisiaj przeprowadził rozmowy z premierem PRL Zbigniewem Messnerem i z ministrem spraw zagranicznych Marianem Orzechowskim.

21 kwietnia, w pierwszym dniu wizyty, spotkał się z prymasem Glempem. Koła watykańskie podały, że rozmowy prowadzone przez arcybiskupa dotyczą czerwcowej wizyty Ojca Świętego w Polsce.

Nowa fundacja rolnicza?

W czasie swego pobytu w Polsce arcybiskup Silvestrini prowadził też rozmowy w sprawie utworzenia kościelnego funduszu rolniczego, niosącego pomoc rolnikom indywidualnym i rzemieślnikom, obsługującym rolnictwo.

Stosunki dyplomatyczne z Watykanem

Na porządku dziennym wizyty arcybiskupa Silvestriniego, według doniesień, znajdują się perspektywy wznowienia pełnych stosunków dyplomatycznych między Warszawą a Watykanem.

W sobotę, 25 kwietnia, przedstawił Stolicy Apostolskiej spotkał się w Poznaniu z członkami Rady Głównej Episkopatu Polski. Oczekiwano, że przed powrotem do Rzymu spotka się z szefem partii i państwa Jaruzelskim.

URBAN W AKCJI

22 kwietnia, środa. Władze PRL oskarżyły drugiego sekretarza ambasady USA w Warszawie Alberta Muellera o szpiegostwo. Rzecznik rządu Urban powiedział na konferencji prasowej, że Muellera ujęto w chwili, gdy przekazywał obywatelowi PRL sprzęt szpiegowski i dolary.

Rzecznik ambasady amerykańskiej oświadczył, że charge d'affaires Stanów Zjednoczonych w Warszawie John Davies, zaprotestował przeciw zatrzymaniu Muellera i naruszeniu jego immunitetu dyplomatycznego. Mueller opuścił już PRL 19 kwietnia.

Jerzy Urban nawiązał na konferencji prasowej do wywiadu z płk Ryszardem Kuklinskim, zamieszczonego w ostatnim numerze paryskiej *Kultury*. Urban sugerował, że wywiad amerykański wykorzystuje Kuklinskiego, by przedstawiał on swoją wersję o Polsce w latach 1980-81, aby podważyć nastroje antysowieckie w Polsce i podważyć wiarę w przywódców PRL.

Amerykański Departament Stanu oświadczył, że polepszenie stosunków polsko-amerykańskich może zostać utrudnione w związku z zarzutami, wysuniętymi przez rząd PRL wobec Muellera.

WIZY DLA POLAKÓW

Wiedn, 24 kwietnia, piątek. Problem zniesienia wiz dla Polaków odwiedzających Austrię jest przedmiotem żywej wymiany zdań pomiędzy ministerstwem spraw zagranicznych a ministerstwem spraw wewnętrznych wiedeńskiego rządu.

Rząd austriacki, w grudniu 1981 roku, jednostronną decyzją przywrócił obowiązek posiadania wizy wjazdowej na teren Austrii dla Polaków. Dotyczy to zarówno tranzytu przez tereny Austrii jak i pobytu w tym kraju. Według początkowych założeń, przywrócenie wiz było przewidziane na okres od grudnia 1981 do czerwca 1982, obowiązek posiadania wiz miał mieć charakter przejściowy. Ta przejściowość trwa do dziś, stale przedłużana.

Wiedeńska pohelska konferencja przeglądowa 86 zagadnienia "trzeciego kosza" postawiła w pozycji wiodącej w obradach. W tych warunkach wprowadzenie wiz dla Polaków przez Austrię jest ograniczeniem swobody poruszania się i tak jest widziane przez ministerstwo spraw wewnętrznych. Ministerstwo spraw wewnętrznych wychodzi z założenia, że w wyniku doświadczeń należy utrzymać wobec obywateli PRL obowiązek posiadania wizy przy wjeździe na teren Austrii.

Problem ten stał się przedmiotem licznych komentarzy w opinii publicznej i wśród obserwatorów wiedeńskiej konferencji. Punktem zaczepienia jest fakt, że Austria zgłasza w sprawie ochrony praw człowieka szereg wniosków, postulatów, a

z drugiej strony, od 1981 do 1987 roku, utrzymuje ograniczenie swobody poruszania się.

Wicekanclerz dr Ochs, przywódca partii ludowej Austrii i minister spraw zagranicznych wychodzi z założenia, że ten problem winien zostać rozwiązany. Czerwiec bieżącego roku uważa się za termin rozstrzygnięcia w tej mierze, w postaci uchwały rządu. Z dużym zainteresowaniem obserwuje się tok argumentacji obu ministerstw i zarysowujące się postanowienia końcowe w związku z trzecią rundą konferencji wiedeńskiej, zaczynającą obrady 5 maja, po przerwie wielkanocnej.

U GROBU KS JERZEGO

23 kwietnia, w dniu imienin sp. ks. Jerzego Popiełuszki, odbyła się tradycyjna pielgrzymka duchowienstwa archidiecezji warszawskiej do jego grobu. O godz. 19 odprawiona została w kościele św. Stanisława Kostki uroczysta msza św.

Przegląd Katolicki drukuje niektóre z wpisów do księgi pamiątkowej, wyłożonej w świątyni ks. Jerzego. Jeden z nich mówi: "Polonia amerykańska patrzy, modli się i czeka". Inne: "Przyszedłem, zobaczyłem, zacząłem rozumieć", "Mówiłeś do tysięcy, przemawiasz do milionów".

GLAS NOST' W PRL

Trybuna Ludu ogłosiła, parę tygodni temu, artykuł na temat stosowania w PRL zasad gorbaczowowskiej *glasnosti*.

Jest to artykuł redakcyjny, który stwierdza, że *glasnost*, czyli otwartość i jawność, stanowi nieodłączny element demokracji i była od samego początku podstawowym założeniem odnowy socjalistycznej w Polsce.

Nie wiadomo, którą odnowę *Trybuna Ludu* ma na myśli, było ich w historii Polski kilka, zawsze kończyły się smutno. Jawność życia publicznego była jednym z głośniejszych hasel październikowej odwilży w 1956 roku, stanowiła też część tak zwanej pogrudniowej odnowy w pierwszych miesiącach po grudniowej rewolucji robotników na Wybrzeżu w 1970 roku i obaleniu Gomułki. Jawność życia publicznego miała być gwarancją odnowy, którą zapoczątkował polski Sierpień 1980 i której partia położyła kres 13 grudnia 1981.

Trybuna Ludu stwierdza, że zainteresowanie społeczne jawnością życia publicznego słabnie z chwilą, gdy przestaje być postulatem i zaczyna oznaczać łatwy dostęp do rzetelnych informacji, dotyczących ważnych spraw gospodarczych, społecznych i politycznych. Wówczas, twierdzi partyjny dziennik, ludzie tracą zainteresowanie tym, co się dzieje, powiadają, że właściwie to nie ich sprawa, że ich to niewiele obchodzi.

SZYMON KOBYLIŃSKI

— Uchwalmy koniecznie poglądania silnika!

Z DALEKIEGO KRAJU

Wydawało się, że jest to absolutnie niemożliwe. Ze gazety, ze książki, ze wystawy, a nawet teatr w prywatnych mieszkaniach - tak. To może się udać. Ale film bez mecenasa państwowego, nie istnieje. Bez mecenasa, a co za tym idzie bez cenzury. A jednak. Jako pierwszy umknął z polek film Ryszarda Bugajskiego "Przesłuchanie". Ta pierwsza jaskółka zwiastowała raptowny i jakże bujny rozkwit. Za sprawą techniki video powstała Filmoteka Drugiego Obiegu. Dzisiaj możemy się poszczycić w tej dziedzinie znacznym już dorobkiem. "Nowa" potentat wydawniczy jest również dystrybutorem kaset magnetowidowych. Produkuje filmy, które cenzura w kraju uznaje za nieodpowiednie dla społeczeństwa. Wspomniane już "Przesłuchanie", "Wielki bieg" Feliksa Falka, który to od zakazu wyświetlania został zwolniony dopiero niedawno, "Kobieta samotna" Agnieszki Holland - najbardziej smutny ze wszystkich filmów, ukazujących socjalistyczny smutek codzienności (do dziś oczywiście na polkach), "Jest" Krzysztofa Krauzego - znakomity dokument ukazujący walkę chłopów polskich o zbudowanie kościoła w Zbroszy Dużej, a także "Człowiek z żelaza", którego prozno dzisiaj szukać na ekranach kin polskich. Wszystkie te filmy, oprócz "Człowieka z żelaza" reż. Andrzeja Wajdy rozpoczęły swój żywot ekranowy w obiegu niezależnym.

Filmoteka Drugiego Obiegu nie opiera się jednak wyłącznie na tytułach polskich. Docierają również do kraju te filmy, które ze względu na swoją wymowę polityczną nigdy nie ukazały się na ekranach kin krajowych. Jako jeden z pierwszych dotarł "Doktor Żiwago" pozycja na Zachodzie prawie zapomniana natomiast dla wielu widzów w kraju pierwsze spotkanie z legendą kina zakazanego. Wkrótce potem dotarły takie tytuły jak "Białe noce", "Moskwa nad rzeką Hudson", "Gulag", "Łowca jeleni", "Sprawa Zofii", "Park Gorkiego", "Rok 1984" i animowany "Folwark zwierzęcy". Z niezależnych źródeł zachodnich otrzymaliśmy "Kalendarz stanu wojennego" - zmontowany z materiałów dokumentalnych na przestrzeni od 13 grudnia 1981 roku poprzez pierwszy rok trwania stanu wojennego. Wstrząsający obraz pacyfikacji niezależnego społeczeństwa, a także kilka kolejnych magazynów będących jak gdyby kroniką filmową naszych czasów. Uzupełnieniem tego obrazu jak i serwują nam oficjalne mas media, a w szczególności TV.

Dla przykładu, w jednym z magazynów zaprezentowano rzeczywisty obraz niefortunnej wizyty generała Jaruzelskiego w Paryżu. Tę drugą stronę nieznaną polskiemu społeczeństwu. Demonstracje uliczne, transparenty Solidarności, kukła w ciemnych okularach, a również wystąpienie Yves Montands'a we francuskiej TV, w którym to znakomity aktor protestował przeciwko łamaniu praw człowieka w Polsce. Tych magazynów jest już w tej chwili w kraju 8, łącznie z kasetą, poświęconą historii "Kultury".

Filmy polskie, fabularne i dokumentalne, filmy zagraniczne, magazyny przyśyłane z Zachodu, wydawało się do niedawna, wyczerpują możliwości niezależnej filmoteki. Jak się ostatnio okazało pozorny był to sąd. Bo oto na naszych oczach rodzi się absolutnie niezależne od mecenasa kino. Nie są to jeszcze wprawdzie filmy fabularne (ale kto wie co będzie dalej), ale oto niezawodny prezes Stefan Bratkowski - jednoosobowy redaktor gazety mowionej, przybrał ją w kształt wizualny i niektóre fragmenty swojej gazety zaprezentował na video. Skopiowano także

KORESPONDENCJA WŁASNA Z POLSKI

KINO NIEZALEŻNE

fragmenty Zjazdu Solidarności w Gdańsku i co ciekawsze wystąpienia jego uczestników. Co to za radość gdy na małym ekranie powraca do nas tamten wspaniały czas wielkich nadziei!!! Powraca wiara w sens nieustępliwego, ciągłego i wspólnego działania!

Kolejnym torem działalności kina drugiego obiegu jest dokumentowanie spektakli teatralnych "Wieczernik" Ernesta Brylla w reżyserii Andrzeja Wajdy ze wspaniałą plejadą aktorów polskich (Janda, Kolberger, Olbrychski). Spektakl Teatru Osmego Dnia oparty na poezji Osipa Mandelstama Teatru, który jest dziś w Polsce zakazany. Również występy krakowskiej Piwnicy pod Baranami, które odbyły się w Paryżu w Centrum Pompidou zostały zdokumentowane na taśmie.

Prawdziwa bomba wybuchła jednak na początku tego roku, gdy oto zaczęła krążyć kasetą w całości firmowana przez

ciężką, aktualną i całkowicie wolną od owych nieznosnych aluzji jakie cechuje wiek naszych współczesnych kabaretów, również tych, które za sprawą Jana Wojewodki przybywają za ocean. Z tego powodu iż Jacek Fedorowicz w własnej osobie raczej nie ma szans pokazania się kanadyjskiej publiczności należy więc tylko życzyć by kasetą dotarła tu jak najszybciej. Szczególnie ta część widowiska, której nieobce są sprawy dzisiejsze starego kraju, doceni mądrą, a zarazem jakże wyrafinowaną rozrywkową kształt programu Fedorowicza. Jedynie ludzie w pełni wolni i tworzący poza reżimem cenzury mają szansę na tak pełną jak Jacek samorealizację.

Tyle o filmotece drugiego obiegu. Ale niemniej ważną sprawą jest rozpowszechnianie. Dotrzeć do jak największej liczby widzów. Ale jak? W Polsce jak wiadomo magnetowid jest wciąż przedmiotem zbytku - luksusu - bogactwa. Stąd wciąż niewystarczająca ich ilość. Ale

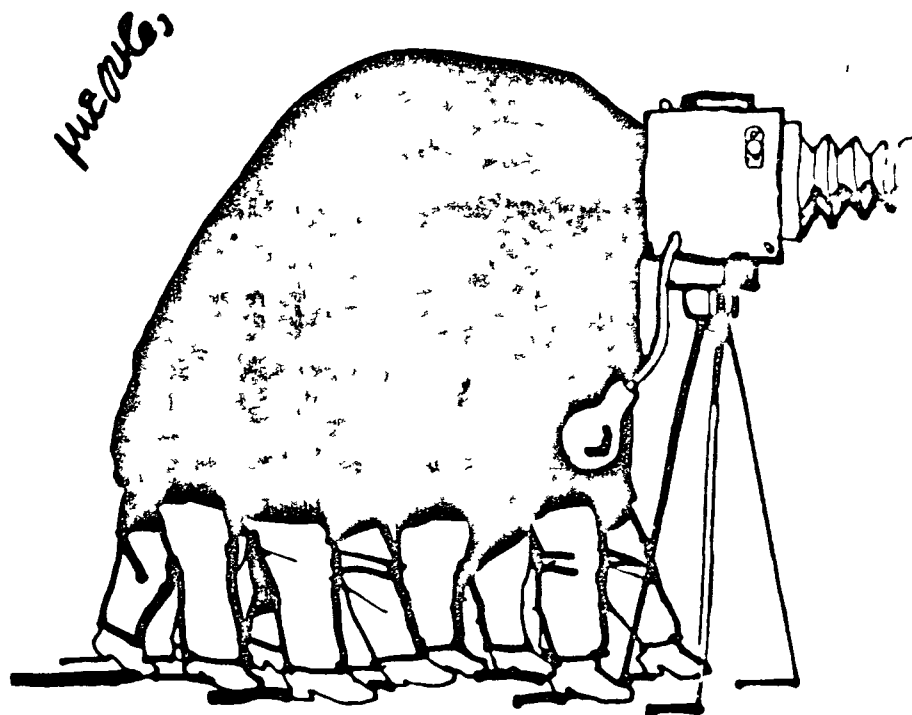
jest zakazami. Najlepszym dowodem na obsesyjne wręcz lęki cenzorów "od kultury" jest niedopuszczenie do rozpowszechniania filmu "Wierna rzeka", który to na podstawie powieści Stefana Żeromskiego zrealizował Tadeusz Chmielewski. "Wierną rzekę" wstrzymał zawiadujący kulturą minister Zygułski. Czy owego niewybaczalnego błęd naprawi jego następca Aleksander Krawczuk, czas pokaże.

Historia filmu polskiego zna przypadki skazywania filmów na śmierć cywilną. Miało to już miejsce w wypadku m.in. takich tytułów jak "Osmo dzień tygodnia" wg Marka Hłaski w reżyserii Aleksandra Forda, a także film reż. Jerzego Skolimowskiego "Ręce do góry". Kiedy w 1967 roku, 27-letni wówczas Skolimowski zrealizował "Ręce do góry" natychmiast poszedł on na polki. Nie było mowy o rozpowszechnieniu. Nie pomogły interwencje na najwyższym szczeblu. Film godził w system stalinowski. Mimo odwilży nie był to jednak czas rozliczeń.

Gdy przyszedł czas Solidarności, cenzura pod naporem opinii społecznej postanowiła zwolnić z zakazu film "Ręce do góry". Upływ czasu spowodował jednak jego pewną dezaktualizację. Twórca filmu przybył więc do Polski film promontował i dodał do niego 30-minutowy prolog. Wreszcie po 13 latach odbyła się premiera filmu. Było to 12 grudnia 1980 roku. Wychodząc z kina widzowie nie przeczuwali jeszcze, że wjeżdżające na ulice czołgi to pierwsze zwiastuny stanu wojennego. I że był to ostatni przedwojenny seans filmowy. Tak to niekiedy losy kina krzyżują się z losami kraju. By zapobiec kolejnym cywilnym śmierciom filmów, by uchronić je od zapomnienia, a obywateli ustrzec od braku kontaktów z wartościowym, a groźnym dla ustroju kinem, powstała, zwiększająca z miesiąca na miesiąc swój stan posiadania, filmoteka niezależna Skrawek, a może nawet obszar tej działalności, do której nie ma dostępu cenzor, polityk, policjant. Kino niezależne na trwałe zachowało się w nowej polskiej rzeczywistości. Jest dziś jego realnym składnikiem, takim jak Tygodnik Mazowsze, niezależne wydawnictwa, spotkania w kościołach i msze za Ojczyznę, czy też Radio Solidarność. Jest po prostu naszym kinem.

Bronisław SLESINSKI

* Tytuł rubryki zapożyczony od K. Zanussiego

APARAT

Jacka Fedorowicza. Niezapomniany współtwórca audycji "60 minut na godzinę", świetny rysownik i karykaturzysta, tym razem wystąpił jako twórca kasety autorskiej. Program jej składa się z kilku części. Z "Dziennika telewizyjnego", który jest satyrą na formę informacji, czy może raczej dezinformacji krajowej, spotkania autorskiego Fedorowicza jakie odbyło się na KUL-u w Lublinie, na którym obok wspomnień o Teatrze Bim Bom zaprezentował autor niezapomniane postacie radiowe z panem kierownikiem na czele.

Są również świetne fragmenty popularnych seriali, ale w nowej, odkrywczą interpretacji Fedorowicz oraz koncert piosenki masowych w nowym, zaskakującym wydaniu. Jest to świetny, jednoosobowy kabaret polityczny, uwzględniający najnowsze zdobycze techniki video. Kabaret świetny, redagowany i przedstawiony przez tego, jakże inteligentnego i błyskotliwego twórcę. Satyra

mimo to ludzie jakos sobie radzą. Ci, którzy są posiadaczami magnetowidów udostępniają je dla grona bliższych i dalszych często przyjaciół, a także przyjaciół przyjaciół.

Jeden magnetowid obsługuje często znaczną liczbę widzów. Cierpliwi gospodarze nie tylko udostępniają lokal, ale jeszcze często serwują herbatę. Stan wojenny wyzbył ludzi egoizmu. Tylko tak można przetrwać i co ważniejsze wytrwać. Dzięki owej więzi solidarno-towarzyskiej, w układach absolutnie nieformalnych ma szansę istnienia kino, które nie bez powodu nazywamy niezależnym. Fakt ten spędza z oczu sen cenzorom "od kultury". Jakby tu ukroczyć tę działalność "szkodliwą" z punktu widzenia władzy, jakie by tu paragrafy wymyślić i zastosować, jakby tu ukroczyć, zlikwidować, zniszczyć? Jak? Władza jak wiadomo bardzo nie lubi jak jej się coś spod kontroli wymyka. Władza stale czujna roztacza troskliwą opiekę nad niepokornym społeczeństwem. Nawet klasyka objęta

KOMUNIKAT

Polskie Towarzystwo Muzyczne zaprasza na kolejny koncert - w piątek 8 maja 87 roku, w sali SPK przy 206 Beverley Str w Toronto

W programie
MUZYKA ROMANTYCZNA,
PIESNI I ARIE OPEROWE
PUCCINIEGO I VERDIEGO
Wykonawcy

Grazyna Sienczewska - sopran
Halina Panasiwicz - fortepian
Ewa Swoboda - fortepian
Witold Swoboda - skrzypce

Początek o godz. 8 wieczorem
Wstęp 5 dolarów
Członkowie PTM - 4 dolary

Pamiętam moment, kiedy podczas zajęć na uniwersytecie padł wyraz "menopauza". Przerwałam tok wywodu, aby się upewnić, że jest to pojęcie znane dla moich studentów. O, tak - z dumą odpowiedział chorem - wiedzą wszystko o menopauzie i andropauzie. Andropauza? Tak - to jest wtedy, kiedy mężczyzna "już nie może". Starłam się wyjaśnić, że to nie jest tak nieuchronne jak menopauza, ale oni pospieszyli na to z krótką lekcją biologii. Zdarza się to około 65 roku życia, a przynajmniej mężczyzna tak długo jest sprawny, jak długo "robi to" przynajmniej dwa razy w tygodniu. Byli nadto grzeczni, aby odeprzec moje argumenty, ale wpatrywali się we mnie jakby zaalarmowani, bez wątplenia wyobrażając sobie, że ja, poprzez własną ignorancję, doprowadzam mojego własnego męża do wczesniejszej andropauzy. Cała ta historia jest jeszcze jednym przykładem na to, jaki jest rumunski stosunek do seksu. Seks nie jest w Rumunii w rzeczywistości częścią tych ludzi ani też składnikiem ich życia. Jest to raczej coś, co jest w użyciu i może się zużyć.

Sceneria typowej rumunskiej randki ogranicza się do sali videoteki, mieszkania kolegi na przyjęciu, parku, w którym rumunskie pary odbywają długie spacerki. Parze-tej dane jest czasem kilka godzin wątpliwej intymności, głównie wtedy, kiedy współlokator lub zamieszkująca razem rodzina okazuje się być tolerancyjna. W sytuacji zaś jeszcze kiedy w Rumunii wciąż obowiązuje standardowy model rodziny 2+2 - wszechwładny zakaz używania środków antykoncepcyjnych czyni relacje między mężczyzną a kobietą jeszcze bardziej napiętymi. Dziewczyny - studentki na moim roku, przerażone perspektywą zajścia w ciąży, opowiadały mi o swoich randkach przedstawiając je jako ponury proces odpierania zalotów strony przeciwnej. Te same dziewczyny z ogromnym zaangażowaniem opowiadały, że kiedy parę lat wstecz zaczęto przyjmować na uczelnie rumunskie studentów zagranicznych, nastąpił okres "eksplozji" seksu. Nietrudno mi było wyobrazić sobie jakie wrażenie mogli wywrzeć na moich studentkach ci śniadzi mężczyźni z Południa, którzy zaludniali sale uniwersyteckie i przechadzali się po nich z rękami (ozdobionymi biżuterią) nonszalancko opartymi na biodrach, zuchwale paląc swoje Kenty. Przywieźli do Rumunii dobre papierosy, zachodnią muzykę i magnetofony kasetowe. Przywieźli także jeden z tych władczych symboli prywatności - samochody. Rozparci w swoich importowanych Mercedesach przescigali dosłownie i w przenośni pękate, niezgrabne, czterocylindrowe rumunskie Dacie, w przerażeniu wprowadzając przechodniów i upewniając ich w przeswiadczeniu, że symbolem męskości - prawdziwej męskości są właśnie te ogromne, szybkie samochody.

Na przyjęciu wydanym z okazji zakończenia roku akademickiego kilka Rumunek pojawiło się w towarzystwie swoich środkowoschodnich narzeczonych i te pary trzymały się razem, niemal słowa nie zamieniając z parami "czysto" rumunskimi. Ci ostatni zaś, zebrani w innym kącie pokoju rozmawiali o swoich Kenty palących kolegach z mieszaniną zazdrości i lekceważenia. Wyglądało to tak jak przyjęcie w szkole średniej w latach 60-tych. Cały ten mały "prywatkowy" swiatek podzielił się na dwie grupy - "bad girls" i "good girls", a jedne patrzyły na drugie poprzez parkiet z jednakowym wyrzutem, urazą i brakiem orientacji. Obserwowałam całą tę scenę i powoli zaczęłam rozumieć w jaki sposób seksualne stereotypy zajął się z trybami polityki ucisku. Aby bowiem utrzymać całą tę maszynę ucisku we właściwym stanie należy przede wszystkim tak zabezpieczyć środowisko zewnętrzne, aby jeden student donosił na drugiego, sąsiad denuncjował sąsiada, zaś alienacja stac się musi główną cechą mentalności zbiorowej. A najbardziej doskonałym sposobem, aby dopro-

EROTYKA ODARTA ZE ZŁUDZEŃ

Część II

Ciąg dalszy z numeru świątecznego

wadzić atmosferę alienacji do perfekcji jest przeprowadzenie akcji wywrotowej w najmniejszym nawet zalazku erotyzmu

*

Prawa, jakie wprowadziła wszechwładna Securitate konsekwentnie i skutecznie trzymają Rumunów z dala od wizytujących kraj cudzoziemców. Sytuację tę potęguje jeszcze fakt, iż my - Amerykanie znajdujemy się w Rumunii na pozycji kogos ze zgoła egzotycznym statusem. Kiedy oboje z mężem zarzucaliśmy na plecy nasze małe plecaczki i udawaliśmy się na przystanek tramwajowy, - wiedzieliśmy, że tubylcy widzą w nas niebezpiecznych, ale i fascynujących przybyszów z innej niemal planety. Dla nich wyglądaliśmy tak, jak pewnie my widzielibyśmy mieszkańców Oz, gdyby nagle wylądowali gdzieś w Kansas. Za każdym razem, kiedy podjeżdżaliśmy na stację benzynową, mijając sznury stojących posłusznie Dacie i kierując się w stronę jednej pompy przeznaczonej dla "stranicy" - nasze skromne Renault zawsze znajdowało się w samym centrum uwagi. Otaczali nas zarówno młodzi chłopcy, jak i dorośli mężczyźni, zaglądając do środka, oglądając deskę rozdzielczą, popatrując na opony i lusterka.

Jak przystało na przybyszy z kosmosu mieliśmy także własne orbity, po których wolno nam było się poruszać: hotele, restauracje, sklepy do których wchodzić mogli wyłącznie cudzoziemcy. Rumunom nie wolno bywać w sklepach dolarowych - tych malenkich mekkach, gdzie można kupić scotch'a, kosmetyki, magnetofony kasetowe, akcesoria samochodowe i inne, wybrane dobra zachodnie nabywalne za walutę wymiennalną. Rumuni zbierają się często przed wystawami tych sklepów, żeby popatrzeć na te zabronione nazwy: RCA, Marlboro, Revlon.

Pamiętam patriotyczną pogawędkę, która miała miejsce w ambasadzie a dotyczyła tego, jak to dumni jesteśmy z faktu bycia Amerykanami, z tego, że jesteśmy wolni. Wielu bowiem Rumunów rozumie i odbiera naszą wolność w bardzo szczególny sposób. Wolno nam było wejść do tych świętych pomieszczeń, gdzie królował gin Gilbey'a i oleje Shell'a, otworem stały przed nami podwoje Intercontinentalu, jedynego hotelu w Bukareszcie, który w styczniu 1985 roku gwarantował ogrzewanie w swoich pokojach, wolno nam było płacić dolarami za niemieckie piwo, wolno nam było nie tylko zamówić, ale także zostać obsłużonym w hotelowej restauracji serwującej zieloną sałatę.

Mój mąż i ja jeździliśmy już wcześniej do krajów słabo rozwiniętych i znaleźliśmy te pożądliwe spojrzenia, jakimi obrzucano nasze bagaże, ubrania, buty. Nigdy jednak wcześniej nie zetknęliśmy się z niedostatkiem i niedorozwojem, który jest sztuczny, bo ideologiczny i manipulowany. Nikt nie głoduje w Rumunii, zaś amerykańska dobroczynność nie uczy nas jak odnosić się do ludzi, którzy potrzebują nie mleka i mąki, a pomarańczy w zimie, prawdziwej kawy i prawdziwej czekolady. Nikt nas także nie nauczył, w jaki sposób pojąć kulturową, historyczną tradycję, w której nie ma miejsca na opor-

czy sprzeciw. Nie byliśmy przygotowani na te milczące wzruszenia ramian, na ten całkowity niemal brak złości, na to bezradne potrząsanie głową w obliczu jakiegos kolejnego, absurdalnego niedoboru. W czasie zimowego "pogotowia" ogrzewczego marzliśmy w nie ogrzewanych pomieszczeniach, zaś ciepłej wody nie mieliśmy całymi miesiącami. Wtedy rząd wydał zarządzenie, zabraniające używania piecyków kuchennych w charakterze zastępczych urządzeń ogrzewczych. W pierwszym momencie zaczęliśmy się śmiać, wyobrażaliśmy sobie specjalną policję "piecykową", sprawdzającą czy właśnie tylko pieczone sobie ciasto, czy też popełniamy kryminalne wykroczenie. Ale zrezygnowanie naszych rumunskich przyjaciół szybko sprawiło, że nasze początkowe rozbawienie przerodziło się w złość. Dlaczego wszyscy są tak przerażająco pasywni? Dlaczego nie czują się poirytowani? Oczywiście - są to pytania natury raczej retorycznej, każdy kto wie coś na temat życia w krajach komunistycznych zna na nie odpowiedź. I my to wreszcie zrozumieliśmy, w kilka miesięcy później, obdarzeni przywilejami dystansu historycznego i intelektualnego, siedząc sobie w naszym własnym, ciepłym mieszkanku. Ale wtedy, kiedy siedzieliśmy w rumunskiej kuchni, a nasz piecyk nielegalnie był właśnie włączony - nie mieliśmy nastroju na przeprowadzanie historycznych i teoretycznych rozważań. Chłód, niewygody, brak rzeczy tak zdawałoby się elementarnych jak ciepła woda - były tymi przejawami życia, które w danej chwili angażowały nas najbardziej.

Kiedys w styczniu wybraliśmy się do Bukaresztu. Siedzieliśmy właśnie w restauracji Intercontinentalu i jedliśmy lunch, który składał się z samych "owoców zakazanych" kanapki z wołowiną na zimno, świeże owoce, sałata. Za oknem, parę metrów od nas przemykali się Rumuni, w swoich niezgrabnych, szarych paltach, obladowani siatkami, z których wystawała brudna nac rzepy i kartofle. Oddzielała nas szyba ze szkła, a to wszystko z takiego to oto powodu, że mieliśmy szczęście urodzić się gdzie indziej. Dzielilo nas także jeszcze coś więcej: nasze zmięciopliwienie, nasza rosnąca irytacja. Jak oni to wytrzymują, jak oni mogą być tak zrezygnowani? - myśleliśmy wtedy. Przecież ci przechadzający się za oknem Rumuni wiedzą, że w tym oto hotelu jest i mięso i świeże warzywa i ogrzewanie. Przecież wiedzą, że niektórzy ludzie mają mięso i masło, przecież wiedzą, że najlepsze ich produkty są eksportowane?

W swoim opowiadaniu "Proszę państwa do gazu" Tadeusz Borowski opisuje życie dozorczy więziennego w Oświęcimiu, życie bardziej uprzywilejowanego więźnia, który zaczyna nienawidzić swoich mniej uprzywilejowanych towarzyszy. Siedząc wtedy w restauracji hotelowej, patrząc w okno i jedząc pomarańcze i sałatę przypomniałam sobie narratora w opowiadaniu Borowskiego, który znalazł się w sytuacji niemal identycznej: jadł ser i kiełbasę, kiedy obok przechodzili inni, głodni więźniowie. Przypomniałam sobie

także, co najbardziej uderzyło mnie w noweli Borowskiego: ten dziwny, zdeorientowany erotyzm. Nie mrugnawszy nawet okiem dozorca obozowy prowadził piękną, młodą kobietę do komory gazowej lub krematorium. W nagrodę za dobre sprawowanie mógł udać się do obozowego burdelu, gdzie spędzał czas z kobietą, która przypominała mu tamtą, przed chwilą skazaną na śmierć. A w końcu przechodzący obok więźniowie, tak samo jak Rumuni za szybą Intercontinentalu, przemierzający swoje życie w cienkich butach i ciasno zawiązanych wokół głów szalach - wydawali mi się już niezdolni do tego, aby nauczyć się intymności, niezdolni do jakichkolwiek związków, które mogłyby zbliżyć ich do ciemniącego ich reżimu. W rzeczywistości wydawało się jakby mieli tylko siebie w ostatecznym rozrachunku i tylko siebie samych mogli obarczyć za to winą.

Przerazona tym porównaniem pomyślałam o moich rumunskich przyjaciółkach, o ludziach, których kochałam. Niektorzy z nich są moimi największymi przyjaciółkami - myślałam - są przecież wyjątki, oni są wyjątkowymi ludźmi, przecież nie wszyscy są tacy sami. Myśląc tak złapałam się na tym, że zaczynam używać języka bigoterii - "niektorzy z nich są moimi przyjaciółkami. Ci inni Rumuni".

Władze rumunskie byłyby szczęśliwe, gdyby zawsze udawało im się trzymać cudzoziemców za szybami Intercontinentalu, przez co ich stosunki z Rumunami, myślę tu o mądrych, ważnych relacjach - byłyby niemożliwe. Ja i mój mąż byliśmy dla władz rumunskich niebezpieczni, bowiem nie udawało im się utrzymać nas za oknami i barierami, my zaś nawet nie próbowałam udawać, że bariery owe nie istnieją.

Następnego lata wróciliśmy do Stanów, do dr Ruth, do zajęć areobiku, do nie dającego wytchnienia poczucia wygnania. Straciliśmy naszych rumunskich przyjaciół, pozostały tylko ostrożne listy pisane językiem, którego używa się kiedy obok kryją się niewidzialni słuchacze. Ja zaś ciągle staram się znaleźć nazwę dla tego czegoś, co określic by można autentycznym seksualizmem. I przeszkadza mi w tym to, co zobaczyłam po drugiej stronie kurtyny. Przeszkadza mi również to, czego nie zobaczyłam "dzięki" wszechwładności rumunskiego reżimu, ale także "dzięki" władzy, jaką miała nade mną przywieziona ze sobą zachodnia wizja. Jedno wiem: nie ma w tym dziwnym świecie centrum, zaś pocałunek na balkonie, o którym myślałam, że może to centrum stanowić - był tak samo iluzjny teraz, jak był wtedy - w chwili później po tym, jak zaistniał jako rzeczywistość. I jedno jest jeszcze pewne: nie straciłam wcale poczucia, iż jestem tylko uprzywilejowanym więźniem - mam wiele szczęścia, ale jak dotąd nie udało mi się uwolnić z łańcuchów.

Według "Harper's"
Marzec 1987
Tłum i opr. W U L A

Mecenas
January

Prawo i Ty

KTO NIE MOŻE IMIGROWAĆ DO KANADY?

Jesli przyjmiemy, ze kandydat na imigranta nie ma przeszkod z opuszczeniem swego dotychczasowego kraju zamieszkania (przypadek taki zachodzi, jesli

mieszkał w kraju względnie przyzwoitym, który nie traktuje obywateli jako własności państwowej) lub jesli udało mu się takie trudności pokonać (jesli mieszkał, na przykład, w PRL) to na drodze do uzyskania kanadyjskiej wizej imigracyjnej ma jeszcze do pokonania kilka barier, ustawionych przez demokratycznie wybrane władze kanadyjskie

Z tymi barierami różnie w Kanadzie bywało. Ustawa imigracyjna z 1910 roku, na przykład, dawała rządowi Kanady prawo niewpuszczania do kraju imigrantów "należących do ras nie dostosowanych do klimatu lub do wymagan Kanady". Tę rasistowską klauzulę usunięto z ustawy imigracyjnej dopiero w 1978 roku. Natomiast w 1923 roku uchwalono w Kanadzie ustawę o imigracji Chinczyków (*Chinese Immigration Act*). Ustawa ta zabraniała wpuszczania do Kanady Chinczyków, z wyjątkiem studentów, kupców, dzieci urodzonych w Kanadzie, dyplomatów i osób podróżujących przez Kanadę tranzytem. W okresie między rokiem 1924 a 1930 do Kanady wjechało tylko trzech Chinczyków. W roku 1929, roku wielkiego krachu

gospodarczego, zakazano wpuszczania do Kanady wszystkich przybyszów z Azji, z wyjątkiem żon i niezamężnych lub niezamężnych dzieci w wieku poniżej 18 lat, których rodzice byli obywatelami kanadyjskimi. Okres zamkniętych drzwi trwał do roku 1945.

Ale wróćmy do terażniejszosci. Pierwszą barierą jest system punktowy, o którym obszernie już pisaliśmy. Jesli kandydat na imigranta nie uzyskał niezbędnej ilości punktów, niech zapomni o życiu w cieniu klonowego listka. Oczywiście, jak też o tym pisaliśmy, w lepszej sytuacji znajdują się imigranci sponsorowani. W ich przypadku konieczne jest, by sponsor wypełnił i podpisał odpowiedni dokument.

Następna bariera to *security check*, czyli kontrola przeprowadzana przez władze bezpieczeństwa (dla ludzi z Europy Wschodniej brzmi to okropnie, ale oczywiście znaczy coś innego, niż SB w peerelu).

Trzecia bariera, to badania lekarskie.

Sprawy te omówimy szczegółowo w niedalekiej przyszłości, na tym miejscu. Dziś zajmijmy się sekcją 19 obowiązującej obecnie w Kanadzie ustawy imigracyjnej (*Section 19 of the Immigration Act*). Mówi ona o tym, kogo nie wolno wpuszczać do Kanady.

Zwróćmy uwagę, że chodzi o niewpuszczanie w ogóle, czyli nie tylko nie zezwalanie na osiedlenie się na stałe w roli imigranta, ale także odnosi się to do osób zamierzających złożyć w Kanadzie choćby najkrótszą wizytę, a także do osób, które są stałymi mieszkańcami Kanady (to znaczy, mają wizę imigracyjną i należą do kategorii *landed immigrants*) lecz nie mają kanadyjskiego obywatelstwa. Czyli, że należą tu też osoby, które wyjechały choćby na krótko z Kanady nie mając kanadyjskiego obywatelstwa na przykład na wizytę do Stanów Zjednoczonych i próbują wrócić do Kanady. Jesli należą do kategorii ludzi, wymienionych w "czarnej liście" w sekcji 19 ustawy imigracyjnej, to do Kanady już ich wpuszczać nie wolno, choćby tu miały wizę imigracyjną, pracę, dom i pieniądze w banku.

Na pierwszy rzut oka brzmi to wszystko dosyć groźnie, ale bliższe zapoznanie się z sekcją 19 uspokoi przeważającą większość naszych Czytelników, bo szansa, by przepis ten ich dotyczył, wydaje się znikoma.

Czarna lista

Listą osób, objętych zakazem wpuszczania do Kanady, obejmuje osiem kategorii. Oto one:

1 Osoby dotknięte jakąkolwiek chorobą, zaburzeniem, ułomnością, lub innym ubytkiem zdrowia, mogącym stworzyć zagrożenie publiczne lub spowodować nadmierne obciążenie kanadyjskiej służby zdrowia lub opieki społecznej.

2 Osoby, które nie chcą lub nie są w stanie się utrzymać i na skutek tego staną się ciężarem dla kanadyjskiego podatnika.

3 Osoby, które były skazane za przestępstwo, które odpowiada któremuś z przestępstw federalnych w Kanadzie, karalnych najwyższym wyrokiem przekraczającym dziesięć lat więzienia.

4 Osoby, o których sądzi się, że popełnią poważne przestępstwo lub więcej takich przestępstw, lub że będą się zajmować zorganizowaną działalnością przestępczą.

5 Osoby, które zajmowały się działalnością szpiegowską lub dywersją wobec rządu Kanady lub mogłyby taką działalność w Kanadzie prowadzić.

6 Osoby, które zajmowały się działalnością terrorystyczną lub o których się sądzi, że się taką działalnością będą zajmować.

7 Osoby, które w opinii odpowiedniego urzędnika (przepisy imigracyjne określają takiego urzędnika jako *adjudicator*) nie są autentycznymi gośćmi lub imigrantami.

8 Osoby, należące do kategorii nie nadających się do wpuszczania do Kanady, które nie mają zezwolenia Ministerstwa Imigracji na wjazd do Kanady.

Jeszcze raz podkreślamy, że wszystkie osiem przedstawionych właśnie punktów dotyczy także stałych mieszkańców Kanady, czyli osób, które mają już status *landed immigrant*, czyli są w posiadaniu kanadyjskiej wizej imigracyjnej, lecz nie mają obywatelstwa.

Wynika z tego, między innymi, że posiadanie wizej imigracyjnej, czyli jak się to potocznie mówi, "stałego pobytu", nie chroni przed niewpuszczeniem do Kanady po wyjeździe z niej, na przykład, w przypadku kogos, kto będąc imigrantem i posiadając wizę imigracyjną, pojechał sobie do Stanów Zjednoczonych i tam się pokumał z jakimiś terrorystami. Poinformowane o tym władze kanadyjskie miałyby pełne prawo zatrzymać go na granicy i już tu nie wpuszczać.

W przypadku obywatela kanadyjskiego sprawa wyglądałaby inaczej, nawet podejrzany o działalność terrorystyczną lub nawet skazany za nią miałby prawo powrotu do Kanady.

ciąg dalszy nastąpi

Uwaga: Niedochodowe organizacje mieszkańcowskie

Możliwość budowy mieszkań dla potrzebujących.

Przyjmowanie zgłoszeń. do dnia 15 maja br.

Zapotrzebowania na mieszkania

Obecnie przyjmowane są zgłoszenia na budowę 6,700 niedochodowych mieszkań w Ontario, która rozpocznie się w 1988 r.

Zainteresowani powinni składać podania jak najszybciej, ponieważ termin ich składania mija z dniem 15 maja br.

Pomocy w tym programie udzielać będzie rząd federalny poprzez Canada Mortgage and Housing Corp. a także rząd prowincji poprzez Ministry of Housing. Niektóre partie mieszkań (market units) będą w pełni finansowane przez rząd ontaryjski.

Z programu tego mogą korzystać municipalne a także prywatne, jak również spółdzielcze niedochodowe organizacje.

Lokalne organizacje pragnące sponzorować projekty budowlane mogą zgłaszać się po subwencje rządowe celem utworzenia niedochodowych firm budowlanych.

Mieszkania dla potrzebujących

Program niniejszy ma na celu ułatwienie niedochodowym akcyjom pomocy dla potrzebujących. Chodzi tu o bieżące rodziny, emerytów oraz upośledzonych zdolnych mieszkać indywidualnie.

Część mieszkań będzie wydzielona dla osób samotnych o niskich dochodach.

Dzwoń już teraz po szczegółowe informacje

Organizacje zainteresowane poparciem tego projektu proszone są o złożenie wstępnych podań do 15 maja 1987 r.

Po dalsze informacje i formularze podań można kontaktować się z poniżej wyszczególnionymi biurami Ministry of Housing.

Canada

Ontario

Regional Offices of the Ministry of Housing

Southern Office
55 Hess St. S.
Hamilton Ontario L8P 4R8
(416) 521-7900
or dial 6 and ask
for Zenith 20450

Eastern Office
1150 Morrison Dr. 2nd Flr.
Ottawa Ontario K2H 8S9
(613) 820-8305
or dial toll free
1 800 267 6108

Northwestern Office
435 James St. S.
Thunder Bay Ontario P7C 5G6
(807) 475-1465
or dial toll free
1 800 465 5015

Southwestern Office
380 Wellington St. Suite 1100
London Ontario N6A 5B5
(519) 679-7110
or dial toll free
1 800 265 4733

Northern Office
1191 Lansing Ave.
Sudbury Ontario P3A 4C4
(705) 560-6350
or dial toll free
1 800 461 1190

Central Office
4950 Yonge St. 4th Flr.
Toronto Ontario M2N 6K1
(416) 225-1211
or dial 0 and ask
for Zenith 20450

Jarosław W DĄBROWSKI

O NAS I PO NAS

Nie słyszę brzęku szabel

Nie z pychy, czy też arogancji wczesnej nie podziękowałem Rodakom za tyle serca okazanego mi, mojej rodzinie po tragicznej śmierci naszego Kacperka. Podobnie nie było powodem tego lenistwo, opieszalosc czy gnusnosc piszącego te słowa. Każda proba chwycenia za pióro okazywała się jałowa. Wasza świadoma dobroć, solidarnosc, serdecznosc, zał wyrazany w listach, kartach kondolencyjnych czy też w rozmowie z nami, zasługiwały na większy szacunek aniżeli tylko zdawkowe podziękowania zamieszczone na łamach naszych gazet.

Długo zastanawiałem się, w jaki sposób mogłbym oddać wszystkim Wam należytą cześć. Piszę "wszystkim", albowiem rękę wyciągnęła cała Polonia. Obok pokolenia "Solidarnosci" i byłych mieszkanców obozów uchodźczych, pisali także ludzie od dawna zamieszkali w Kanadzie, kombatanci ostatniej wojny, nawet goście z Kraju Międzywzruszającymi słowami, zdaniem odczytałem również treści niewypowiedziane w sposób bezpośredni, nie dając się wyrugować, część pisanego do mnie przekazu Duma przynależności do wspólnego plemina Duma, że porozumiewamy się językiem z ponadtysiącletnią tradycją Dumy z naszych wspólnych korzeni i zaszczyt uczestniczenia w tej wspólnoty kulturowej. Tak, wyrozmienie, bo w tym naszym, nowym zaoceanicznym miejscu na ziemi, ludzie bez przeszłości pozostają tylko trybami wielkiej maszyny wytwórczej Niesprawności fizycznej, kataklizm ustawiają te jednostki na poboczu życia czyniąc z nich ciężar społeczeństwa wytwórców. Odwrotnie niż w społeczności, która posiada swoje korzenie, swoje tradycje, swoje oblicze.

Dlaczego Kacper i .

Myszę o wszystkich Rodakach O tych, którzy żyją poza granicami bloku wschodniego oraz trzydziestu kilku milionach naszych zakładników skupionych w dorzeczu Wisły i Odry. Myszę o ludziach, gdyż oni stanowią istotę polskiego trwania.

Ziemie można spustoszyć, może ona zmienić właściciela. Żeby zniszczyć naród, trzeba użyć narzędzi, przemocy fizycznej. Oczywiście, zdarzyć się może, że jego członkowie sami zdecydują, że z tradycją przodków niewiele chcą mieć wspólnego. A i tak ostatnia postawa faktu nie zmienia, że długo znamie pochodzenia ciąży na takiej osobie, jej potomkach.

Kacper był naszą przyszłością na tej ziemi obiecanej. To dla Niego i Jego starszego brata opuściliśmy Kraj. Śmierć dziecka postawiła znak zapytania nad sensem dalszej egzystencji osieroconych rodziców. Oczywiście, mamy jeszcze jedno dziecko i jedynie On w przyszłości przejmie naszą schedę. Pozostawało życie z dnia na dzień, bez celu. Życie jednostki w owym społeczeństwie wytwórców. Po chwili zastanowienia każdy musi przyznać mi rację.

Kacpra już nie ma, ale jeszcze dziś słyszę Jego dziecienny śpiew. Szczególnie często powtarzało się słowo, którego prawdopodobnie nie rozumiał, lecz które zaakcentowane miało dla Niego siłę nieomal magiczną "TRADITION" - wykrzykiwał Mały Śpiewak. I jeszcze raz i jeszcze Uczestniczył w musicalu "Skrzypek na dachu", rzecz o gminie żydowskiej we wsi Anatewka za czasów carskich. Owa "tradition" - czyli tradycja, była tym, co pozwalało trwać szklanemu ludzimu w godności.

Powyższy obraz przypomina mi moje późniejsze rozterki i pytanie, na które nie potrafie odpowiedzieć jako Jego ociec.

Może los ustrzegł me Dziecko przed losami pariasa nowego świata, przed niesławą, przed niechęcią innych ludzi?

Zapomniane słowo - honor

Możecie dobrze o sobie myśleć. Zgoda. Tak trzeba. Nie umniejszajcie swej wartości, ale też nie wywyższajcie się ponad innych. Solidarni. Zyciwi. Ale i rzeczowi. Po śmierci Kacpra potrzebne nam były nie tylko łzy i żal. Za wszystko jestem wdzięczny Rodakom. Swoją postawą daliście mi prawo rozmowy ze sobą. Nie wstydzę się więc spytać Was teraz, czy możemy przetrwać w niesławie jako MY.

Popatrzcie wokół. Powoli, acz nieustannie odbiera się Polakom należne im miejsce w historii i życiu współczesnego świata. Jesteście świadkami i uczestnikami tego procesu. Przemilcza się fakty. Kłamie Nasz Zdradca przez zachodnich aliantów. Żołnierze II wojny światowej znajdują uczucie krzywdy i gorzyc zwycięstwa. Informacje o ludobójstwie na narodzie polskim, który ponosił, w stosunku do liczby swych obywateli, najcięższe straty ludnościowe, w przekazach popularno historycznych praktycznie nie istnieją. O pokoleniu "Solidarnosci", wrogowie jej mówią, jak o ludziach nieudacznym, żądających tylko dobr materialnych (stąd masowa ucieczka za granicę), warchołach politycznych (chcących zburzyć święty pokój w Europie i na świecie), ludziach nie potrafiących samodzielnie gospodarować, na domiar leniwych (stąd ciągle kłopoty w kraju). Ktoś informację produkuje. Inny je sprzedaje. Każdy może nimi manipulować. Wspólnymi siłami kształtuje się nowy obraz Polaka. Na naszych oczach dokonuje się zamiana naszej twarzy na bezpostaciową pulę. Jako najbardziej zainteresowani - milczymy. Nie korzystamy z danych nam praw. Za dużo wolności.

Nasze dobre imię

Zyjemy w społeczeństwie ludzi konkretnych. I choć tutejsze, północno-amerykańskie jest konkretniejsze od innych, nie można powiedzieć, aby tolerancja i do tego racjonalne, samodzielne myślenie powszechnie obowiązywały na tym kontynencie. Nie o naszej narodowej megalomanii tutaj piszę, ani też staram się jej bronić.

Kupiec, który chce, aby jego sklep prosperował, dba o swoją klientelę. Reklamuje się w gazetach, radio, telewizji. Dba o dobre imię swojej firmy. Wie, że utrata jego może doprowadzić do ruiny. Praktycznie między postawą kupca a całej naszej nacji nie powinno być różnicy. Nasze dobre imię. Nasz honor (oczywiście, oczywiście, nawet interpretowany jako polski relik) są fragmentem naszego "resume".

Za bezkarne szarganie tych, wydawałoby się, abstrakcyjnych pojęć, pozniej za ich brak, przyjdzie kiedyś zapłacić. Jeżeli w świadomości społeczności międzynarodowej obraz nasz jako narodu niegodnego, barbarzyńskiego, niemoralnego, bez kultury i tradycji zostanie ugruntowany, wówczas stracimy jeden z posiadanych atutów. To jasne. Jesteśmy uczestnikami wielkiej gry. Już dzisiaj możemy zaobserwować wzrastającą niechęć i nietolerancję obcych do rodaków. Nie bez powodu propaganda peerelowska, w pierwszej fazie okupacji Jaruzelskiego, cytowała niepoehlebne głosy Zachodu o posierpniowym polskim społeczeństwie. A widzicie, chciano przez to

powiedzieć, oni myślą o was podobnie jak wasza socjalistyczna władza.

Polakom trudniej się walczy o swoje prawa w kraju i za granicą, trudniej gospodaruje, w nowych społecznościach trudno im znaleźć swoje miejsce. Powie ktoś, że wyolbrzymiam problem. Skwituję to parafrazą "jak Cię widzą, tak szanują". Inny może zająć ocenę podług swojej pracy i zasług na postawionym stanowisku. Problemem pozostaje tylko zdobycie tego stanowiska. Gdy stereotyp Polaka - człowieka o barbarzyńskich korzeniach zostanie utrwalony, decyzje na jego korzyść staną się wielce problematyczne.

Toronto, 20 kwietnia '87

Do Polaków!

Do wszystkich Polskich Instytucji, Organizacji i Przedsiębiorstw prowadzonych przez Rodaków w Ameryce Południowej!

Nie tylko w imię naszego honoru, ale również w trosce o przyszłość naszych dzieci i tych, którzy przyjdą po nas, występujemy z tym postaniem do Rodaków.

Polish death camp

Określenia tego użyto w recenzji wydrukowanej w kwietniowym numerze "Vogue'a" - ekskluzywnego, kolorowego magazynu o międzynarodowym zasięgu. Artykuł omawia film przedstawiający bunt więźniów w hitlerowskim obozie śmierci - Sobibor. Za wyjątkiem wyrazu "Polish" w całym tekście nie użyto innego sformułowania, które by jasno określało, bez dodatkowych pytań, czy lub jaki był ow "death camp".

Na oczywisty należymy do różnych generacji, które utraciły Polskę. W Kraju pozostało jeszcze kilkadziesiąt milionów zakładników. Wszyscy razem jesteśmy świadkami nieustannego procesu odbierania naszemu narodowi zasług w historii, należnego miejsca w świecie współczesnym. Zdradzeni przez Zachód Żołnierze II wojny światowej znają uczucie krzywdy i gorzyc zwycięstwa. O pokoleniu "Solidarnosci", coraz powszechniejsza na świecie staje się opinia jej wrogów, mówią jak o ludziach nieudacznym, myślących jedynie o dobrach materialnych (stąd wyjazd za granicę), warchołach politycznych (chcą zburzyć pokój w Europie i na świecie), ludziach nie potrafiących samodzielnie gospodarować i leniwych (stąd ciągle kłopoty w kraju).

Przecież potrafimy

Jeszcze zimą tego roku, kiedy moje spostrzeżenia nie były tak ugruntowane, razem z przyjaciółmi rozmawialiśmy z jednym z przywódców Kongresu Żydów Kanadyjskich. Spółkanie miało charakter przyjacielski. I także rady udzielił nasz gość, gdy spytaliśmy, jak reagować na coraz częstsze "pomyłki", przemilczenia, czasami ewidentne kłamstwa dotyczące polskich spraw - Powinnicie z tym walczyć, przecież potraficie - brzmiała odpowiedź. Starszy człowiek zyskał nasze ogólne uznanie. Bo przecież ta rada była rozwiązaniem najprostszym pod słońcem.

Polish death camp

To sformułowanie nie pozostawia żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

Tu nie można mówić o pomyłce czy przejęczeniu, **nie było Polish death camp**.

Nie jest to tylko sprawą abstrakcyjnych pojęć jakimi są "honor" i "prawda", ale chodzi o kształtowanie naszego obrazu - jako narodu niegodnego, barbarzyńskiego, niemoralnego. Konsekwencje mają dla nas znaczenie praktyczne. Już dzisiaj i jutro. Niechec, nienawisc, nietolerancja obcych nacji w stosunku do naszej jest jedną z przyczyn niepowodzeń w sferach politycznej, ekonomicznej, społecznej, w każdej działalności publicznej.

Tylko pozornie wyrażenie

Polish death camp nas nie dotyczy. W przyszłości, a ta jest dniem dzisiejszym tylko cokolwiek dalej, wszyscy odpowiemy za nasze milczenie. Tak jak płaci się procenty od zaciągniętych długów w banku.

Uważamy, że jedyną drogą obrony przed dalszym oczernianiem Polaków, już teraz, jest podjęcie akcji prawnej przeciw wydawcy i kolporterowi magazynu "Vogue". Potem przeciw każdemu, kto zechce propagować nienawisc wobec NAS.

Za grono przyjaciół
JAROSŁAW W DĄBROWSKI

P.S. O powyższej inicjatywie powiadomiliśmy Pana Prezesa Orłowskiego, z Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Wzywamy wszystkich Rodaków, Polskie Organizacje, Instytucje i Przedsiębiorstwa o pomoc nie tylko finansową, lecz i poparcie moralne. Piszcie do redakcji polskich gazet, zaznaczając cel "O NAS I PO NAS".

PEOPLE ARE
TALKING ABOUT... tv

THE SEDATE ESCAPE

Sobibor, an account of a death camp revolt, feels like "a story someone had to tell"

Escape from Sobibor is a surprisingly good TV movie - an account of an actual uprising of six hundred Jewish prisoners in the fall of 1943 at the Polish death camp. Three hundred survived escaping into the surrounding woods and Sobibor was closed dismantled by the Nazis. The site planted with pine trees. Violent but with none of the flashy hysteria of Holocaust Escape is for commercial TV unusually sober and restrained. Alan Arkin as Leon Feldhendler the leader of the prisoners is muted almost gentle in his determination to survive and in his guilt at his own helplessness.

There are very few familiar faces in this film so it doesn't reek of television. Rutger Hauer the Dutch movie actor who usually plays sinister creeps here is handsome and grand. A Russian soldier, a Jew who knows how to kill, who must teach his fellow rebels how to load the rifles they have stolen. Killing them says one bewildered prisoner after stabbing an SS officer it's beautiful. But after Arkin's Leon kills an officer he just stands shaking his head a little loathing the man he has killed and loathing the act of killing.

The Holocaust is a queasy subject for drama. Even in the worst films such vast and detailed horror is inevitably moving yet there is always some element of exploitation of making gory entertainment pornography. Grim and stirring. Escape from Sobibor is based on the recollections and memoirs of survivors. Perhaps for that reason it has less the feeling of entertainment than of a memory - a story someone had to tell.

Escape from Sobibor will air April 12 on CBS

WACŁAW LIEBERT

Na marginesie 'Lasu'

Dopiero ukazało się opowiadanie moje pt "LAS" i jeszcze nie zdążyła obeschnąć na nim farba drukarska, a już spotkałem się z ostrym sprzeciwem niedawno tu osiadłych rodaków. Ponieważ wysunięte zarzuty powtarzają się prawdopodobnie w takiej, czy innej formie, postanowiłem z góry dać pewne wyjaśnienia, które oczyszczyłyby atmosferę

Więc najpierw umówmy się LAS nie jest esejem, a wyraznie opowiadaniem i nie ma pretensji do rozpatrywania stosunków międzyludzkich na emigracji. Nie dzieli też emigrantów na lepszych, czy gorszych. Tematem opowiadania jest odczuwane zdarzenie i jako zdarzenie nie ma charakteru standardu - tym samym odpieram pierwszy zarzut, że wybrałem skrajny przykład konfliktu pomiędzy dawną i nową emigracją, w której nowa w osobie Jolanty przedstawiona jest niekorzystnie. Nie uważam zresztą owej Jolanty za typ specjalnie odpychający, - chociaż urodzona za Żelazną Kurtyną jest ona przeciętną młodą dziewczyną, przeciętnie egoistyczną i przejętą własnymi tylko sprawami, co jest zarówno jej wadą jak i przywilejem młodości spotykanym pod każdą szerokością geograficzną.

Zarzucono mi również sztuczność intrygi - zagubienia się w lesie byłego partyzanta, co wydaje się zupełnie nieprawdopodobne. Niestety opowiadanie moje oparte zostało na zdarzeniu prawdziwym, a las, partyzant i para młodych ludzi, były tragiczną rzeczywistością, piętosiemą jedynie w czasie i w innej ze tak powiem "obsadzie". Ale to wszystko to tylko nieważne szczegóły.

Jak każda praca literacka opowiadanie jest produktem obserwacji autora i nosi w sobie takie, czy inne przesłanie do czytelnika. I tu właśnie podejrzany jestem o grzech, który wywołał zmarszczenie brwi i sprzeciw pewnych czytelników. Wyantelilem ponoc postać "lesnego dziadka" Łosiewicza, a w przeciwstawieniu oczerniłem zadufanych w sobie młodych ludzi obecnego krajowego chowu, którzy z obojętnością przechodzą obok śmierci przyjaznego im człowieka.

Pofilozofujemy trochę i spojrzmy na Polskę kanadyjską w perspektywie czasu. Emigracja polska w Kanadzie jest jak przekładaniec i składa się z wielu warstw, nie zawsze gładko przystających do siebie.

Przybywała tu ona falami z różnych srodowisk społecznych i z różnych powodów. Analiza tego zjawiska zajęłaby wiele stron osobnego eseju. Obecnie na wierzchu tego przekładancza znalazła się warstwa posolidarnościowców, obok których przybyli też i tacy, którzy po prostu skorzystali z możliwości poprawienia sobie bytu i atmosfery życia, wyjeżdżając na Zachód. Ta wierzchnia warstwa przybyszów z kraju także nie przystaje gładko do warstw poprzednich. Przypatrzmy się tym nowo przybyłym - większość z nich uważa się za "elitę", której się "należy". Rozumują, że skoro zostali przehandlowani przez Zachód, Zachód ponosi całą za nich odpowiedzialność i nawet winien im wdzięczność, że "za darmo" przyniosła im swoją kulturę i cywilizację. W przekonaniach tych nie szukamy irytującej nas czelności, raczej naiwności i nieznanomości świata, który od wieków zaciąga długi wobec słabszych i wcale się nie kwapi do wyrównywania rozrachunków.

Ale znowu powracam do mego opowiadania, które pragnie pokazać odosobniony wypadek kolizji między dwoma falami emigracyjnymi z jednej strony mamy dobiegającego lat emerytalnych "lesnego dziadka", który też naiwnie wyobraża sobie, że te same powody wyгнаły z kraju tak jego jak i magistra inżyniera Jolantę, przedstawiciela tej innej emigracji Jolanta zaś słuchając patetycznych wywodów rodaka o solidarności emigrantów, myśli sobie niewątpliwie "Ty, stary ramolu, masz jakieś głupie, romantyczne rojenia!" Myśli tak, gdyż urodziła się i wychowała w ustroju, który nauczył jej pokolenie podchodzenia do życia aż nazbyt trzeźwo i bez sentymentów. Wszystkie media i szczekaczki, prasa, szkoły, uniwersytet, wojsko wreszcie, wdrażają zasady materialistycznych jedynie motywów działania. Wedle oficjalnej wersji Armia Krajowa, w której walczyli tacy "lesni dziadkowie", stworzona była jedynie dla obrony klas posiadających i miała zapewnić powrót burżuazyjnego establishmentu. Jeśli nawet Jolanta puszczala takie nauki między uszami, to i tak coś z nich musiało przecie zostać jako ślad na jej korze mózgowej. Jest nawet takie stare, mądre przysłowie, że czym skorupka za młodu nasiąknie, tym i na starość traci!

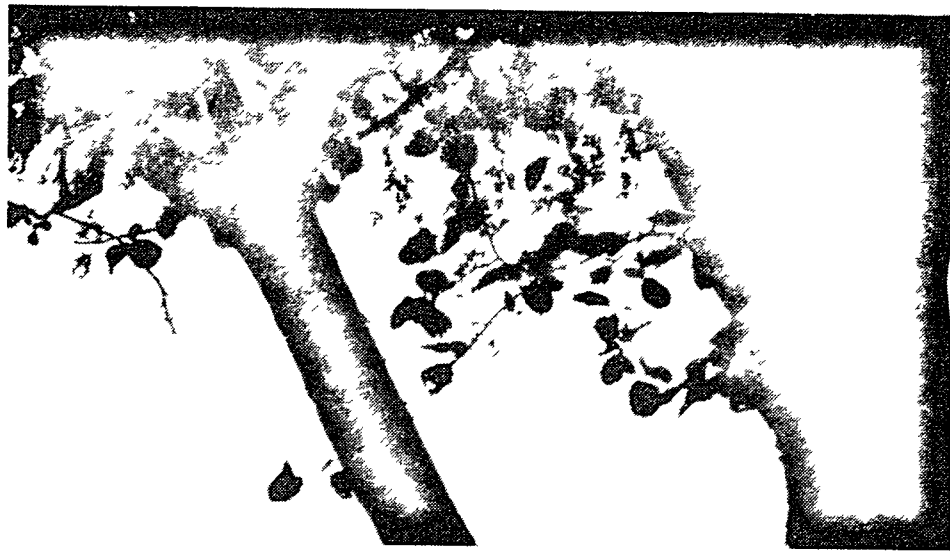
Nigdy nie należy generalizować Ani Jolanta nie jest typowym przedstawicielem swojego pokolenia, ani też Łosiewicz fotografią osiadłego tu zaraz po wojnie inżyniera.

Przed wszystkim oba charaktery różnią się tak wiekiem jak i doświadczeniem. W każdym razie Łosiewicz należy do fali UCHODZCÓW, czyli tych, którzy wyrzekli się pozostania w kraju tak ze względu na swoje zagrożenie jak i przekonania, zaś Jolanta do fali WYCHODZCÓW, to znaczy tych, którzy kraj opuścili przede wszystkim ze względów materialnych. Ktoś mógłby tu zaprotestować twierdząc, że przecie Jolanta również uciekała od beznadziejności sytuacji i braku perspektyw, co jednak także podpada pod kategorię motywów materialnych.

I tu właśnie tkwi jądro sprawy Jolanta i wiele jej podobnych patrzy na poprzednie fale emigracji rodaków z pewnym lekceważeniem, podejrzewając, że istotnym motywem ich tramtadacji, w danym wypadku tramtadacji Łosiewicza, są przede wszystkim jak i dla niej - tak niezbędne do życia dolary Perelowski system propagandy od lat wyspecjalizował się w zożdżaniu społeczeństwa emigracyjnego. W jego interpretacji rząd na uchodźstwie to operetka, a uchodźcy to tylko wynarodowieni łowcy "zielonych", prasa emigracyjna jest na usługach obcych wywiadów, a jedynym

solidności, dzięki ich zabiegom i wysiłkom uznaje się dziś dyplomy polskich uczelni i daje się moralny kredyt wychodźcom ekonomicznym jako azylantom, udzielając najpierwszej pomocy, darmowych kursów języka itp., których to sami "dziadkowie lesni" nigdy nie otrzymywali.

Trzydziści parę lat temu powstała na emigracji myśl ratowania polskiej kultury poprzez stworzenie "Polski bez ziemi" i jeśli nowo przybyły emigrant ma możliwość słyszenia polskiej mowy w różnych częściach świata, brania udziału w nabożeństwach odprawianych w rodzimym języku, a w tubylczych bibliotekach znajduje polki z polskimi książkami, są to właśnie skutki tej idei. I tym różnimy się od innych narodowości, z których większość traci swój język i zwyczaje całkowicie roztopiając się w kraju osiedlenia. Trzeba doprawdy złej woli, by tego nie dostrzegać. Jolanta i jej Tomek powinni zdawać sobie sprawę, że wyjechali z kraju zatrutego wyziewami zza Buga i że znaleźli się szczęśliwie w obszarze o czystym powietrzu. Smiesznym i krzywdzącym NAS jest ich przekonanie, że są z lepszej gliny i że są jedynymi nosicielami patriotyzmu i polskości dlatego tylko, że dłużej byli pod sowieckim butem. Owszem, zostaliśmy wszyscy niewątpliwie sprzedani przez Zachód, co nie znaczy jednak, że mamy prawo żądać czy spodziewać się dyskonta odsetek z kleski naszego narodu.

jej celem jest judzenie do zamieszek i destabilizacji w kraju. Wszystko to razem w projekcji Urzędu Propagandy i Informacji pachnie zgnilizną z wyjątkiem samych dolarów oczywiście, które dzięki stałej pomocy rodzinom w kraju tych już tylko "niby-Polaków", stały się jedną z najważniejszych pozycji perelowskiego bilansu płatniczego. Tak więc nieswiadomie zatruty czterdziestoletni agitacją przybysz nie wie i wiedzieć już nie chce prawdy o naszej emigracji. Nie ma pojęcia o tym, że powstała tu bogata literatura piękna i polityczna, z której skromna tylko część, która zdołała przedostać się do kraju, przedrukowana została w podziemnych wydawnictwach, że Instytut Historyczny mają tu imponujące zbiory dokumentów nieznanych w Polsce reżymowej, że gdy była tego potrzebą działał w Londynie Polski Uniwersytet na Obczyźnie tzw. PUNO, że także w Londynie, największym skupisku dawnej, powojennej emigracji, powstało polskie centrum kulturalne z teatrem, biblioteką i klubami - POSK, że całe uchoźstwo powiązane jest olbrzymią ilością więzów i stowarzyszeń społecznych itd. itd. A dokonali tego właśnie ci tramtadacy i "odstępcy", ci "łowcy dolarów". Nowy rzut emigracji nie interesuje się i nie chce się interesować osiągnięciami dawnych emigrantów. Zapatrzyony tylko w siebie i w narzucony im przez krajową propagandę model dawnego emigranta nie dostrzega w ogóle swoich poprzedników. A jest ich przecie rozsianych po szerokim świecie dziesięć milionów z okładem. W samej Kanadzie ponad milion. I tylko dzięki ich własnej pracy i

W opowiadaniu moim "Las" postuluje się nie tylko rozpracowaniem zaistniałego kiedyś wydarzenia, ale zabawie się wykorzystaniem podsłuchanych tu i owdzie wypowiedzi niektórych świeżo przybyłych jak "my wam przynosimy wiedzę", "nie wiadomo kto więcej cierpiał", a wreszcie "i co my właściwie mamy z wami wspólnego". Przytaczam te powiedzonki nie żeby wykpiwać śmieszności ludzkie. Przeciwnie, opowiadanie moje kaze się zastanowić przez chwilę i wzywać do lojalnego przyłączenia się do idei "Polski bez ziemi", choćby tu w Kanadzie. Stworzenia polskiej szkoły, polskiego teatru, popierania polskiej książki i gazety. Musimy sobie jasno zdać sprawę, że właśnie tu na emigracji wszyscy razem i solidarnie winniśmy walczyć o przechowanie załączka tego co najwartościowsze i niezniszczalne w naszej kulturze narodowej - ciągłości historycznej, powiązania z przeszłością, z naszymi korzeniami, od których dzisiaj w kraju usiłuje się nas odciąć. Musimy zrozumieć, że bohaterские wysiłki podziemnych wydawnictw, czy latające Uniwersytety, to tylko drobna kropla w morzu potrzeb społecznych w kraju i że to przede wszystkim na nas w wolnych krajach leży obowiązek dorzucenia kilku bodaj dalszych kropli, które kiedyś w przyszłości, dla wolnej wreszcie Polski zamienią się w żywy strumień prawdy.

WACŁAW IWANIUK

NIE ŚWIĘCI GARNKI LEPIĄ

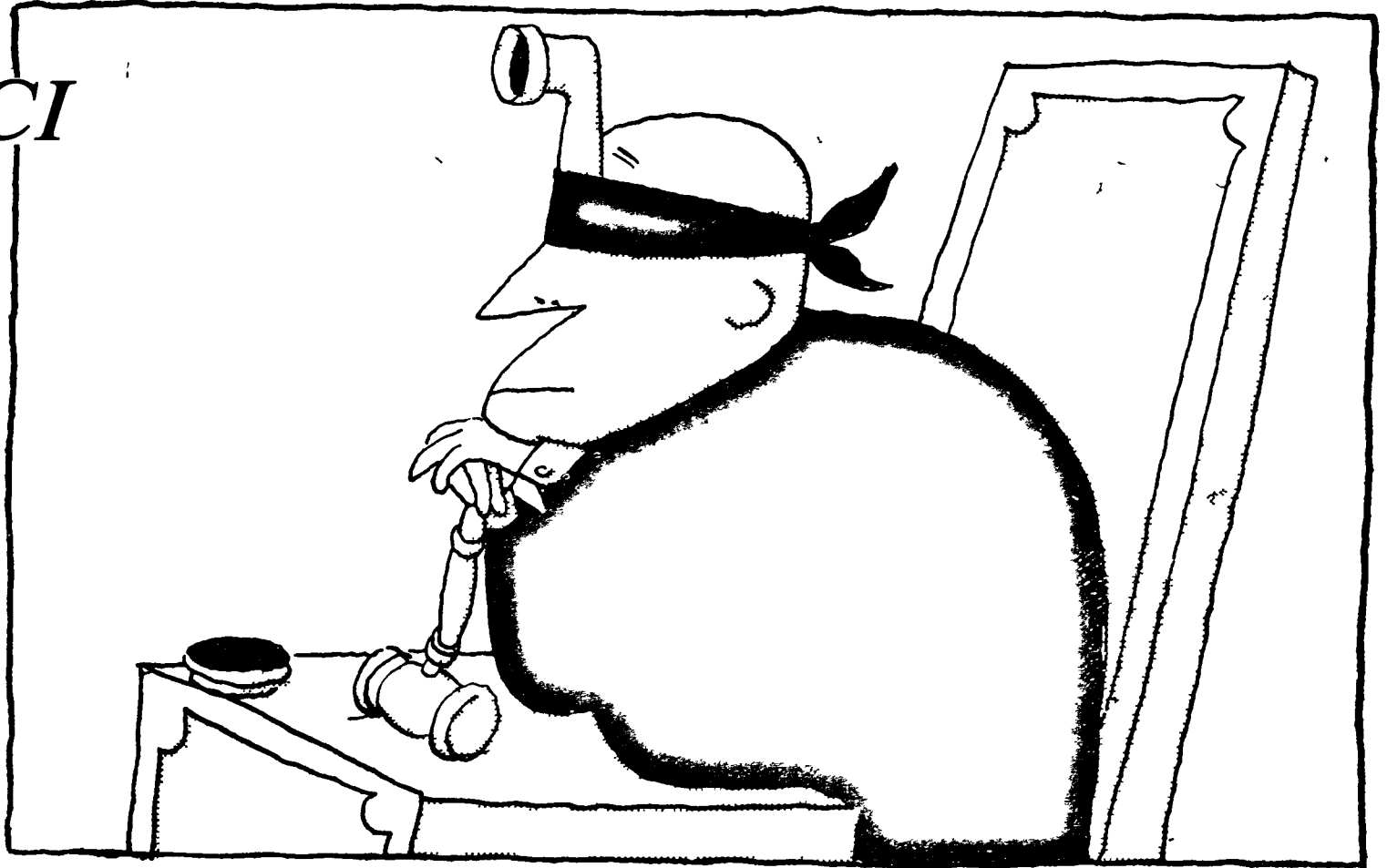
Bardzo się cieszę iż moja rada tak szybko poskutkowała. Numer świąteczny "Echa Tygodnia" z przyjemnością bierze się do ręki. Jest estetycznie złamany, tytuły graficzne wypunktowane, strony i marginesy pełne światła, no i prawdziwa poezja rzuca się w oczy, dzięki kulturze drukarskiej. Od czterdziestu lat polskie Toronto nie miało takich świątecznych podarków, jak właśnie numery wielkanocne "Echa Tygodnia" i "Głosu Polskiego". Nie wiem jak wyglądał "Związkowiec", bo do mnie nie dociera.

Nie znaczy to, że możemy już spocząć na laurach. Redakcje polskich pism czekają w dalszym ciągu ciężkie czasy, bo jeden numer "nie wroży wiosny". Gazeta musi mieć personel, lokal, oparcie finansowe w czytelnikach, a przede wszystkim musi brać żywy udział w planach i pracach dla dobra Polonii, tej zarobkowej i emigracji politycznej. Zwłaszcza na odciśnięciu kulturalnym i politycznym. W naszym życiu społecznym, jak dotychczas, gorowała zasada, że każdy sobie rzepkę skrobie. Dla określenia chaotycznych poczynan jest bardziej plastyczne określenie w języku polskim i aż swędzi język, by je zacytować, ale wolę powstrzymać się, by nie razic uszu purystów.

Przy takich wystąpieniach, jak obchody narodowe i rocznice, przy akcji politycznej i niepodległościowej, budowie pomników, pomocy dla kraju, kto ma właściwie decydować i podejmować akcję? Byle bubek dlatego tylko że dorwał się do prezesury, czy osoby których to zagadnienie interesuje i mają bardziej obiektywne spojrzenie na potrzeby i prace

w ośrodkach emigracyjnych. Emigracja polska w Kanadzie nie miała nic do powiedzenia w sprawie pomnika katyńskiego, pomnika Papieża, w sprawie powołania do życia Polonii Jutra, zwłaszcza ile bankietów bez uszczerbku publicznego grosza mogła zorganizować. Nasuwa się jeszcze jedna bolesna dla nas wszystkich sprawa. Od pewnego czasu mnożą się różne fundacje, zebrzą o pieniądze i otrzymują je. Trzy najstarsze są dość zamożne, ale każda z nich rozdziela fundusze według własnego widzimisie, czyli według upodobań prezesa, który sam w sobie jest żelazną nieusuwalną instytucją, członkowie zaś, tak zwani dyrektorzy, przychodzą i odchodzą według upodobań i kaprysu prezesa. Wprawdzie każda fundacja ma swój statut i regulamin, ale kto go widział i pamięta. Jest oczywistą prawdą, że najważniejsze zagadnienia, wobec których stoi dzisiejsza emigracja to sprawa kultury polskiej i przetrwania politycznego, są one przez wspomniane fundacje prawie całkowicie ignorowane. Rozrzutność zaś idzie w kierunku, który nie przysparza myślicemu Polakowi satysfakcji. Kto pamięta ile organizacji miała Polonia paryska w czasie wielkiej Emigracji, ile odbyło się zebrań i jacy prezesi ją organizowali. Owszem pamiętamy, że na tych zebrań wykrzykiwano przeciwko Norwidowi, że jest aspołeczny i nie bierze w nich udziału. Na jednym z nich nawet go napiętnowano, a że on musiał za chlebem jechać aż do Stanów Zjednoczonych, o tym by mu pomoc, żadna tamtejsza fundacja nie pomyślała, by wydać jego wiersze, też nie stworzyli, podobnego do naszego, Funduszu Wydawniczego. Ale wiemy, że zbierali się, gardłowali, bankietowali, tak jak u nas w Toronto, na to były pieniądze i czas. Holota, która pobiegła na Demarczyk jest za mało kulturalna, by zrozumieć że wydanie polskiej książki w wolnym politycznie świecie jest o wiele ważniejsze niż koncert piosenki. Owszem, mogą sobie pozwolić na koncert, o ilełoż na polskie sprawy kulturalne. Wracając zaś do wspomnianych fundacji uważam iż Polonia powinna przestać je w tej formie finansować, doprowadzić do połączenia w jedną instytucję z zarządem który ustali program swojej działalności stężony w nadrzędnych dla nas celach, a to wolnej twórczości kulturalnej na emigracji i działalności politycznej, dążącej do uwolnienia kraju od sowieckiej okupacji.

Bojącym zagadnieniem jest ślepotą z jaką ludzie zaczęli dziś uciekać z kraju. Chodzi zwłaszcza o element uświadomio-

namawianie z naszej strony do ucieczki, nawet w warunkach utraty pracy, przesładowania i cierpienia fizycznego, nie usprawiedliwia aktu ucieczki. Jest to moment antypatriotyczny, tym bardziej, że jak przekonalismy się na licznych wypadkach, solidarnościowiec ideowo nastawiony, któremu udało się tu szczęśliwie i szybko urządzić, woli zazywać rozkoszy dolarowych, które wciągają, niż myśleć o działalności politycznej i antykomunistycznej, zwłaszcza iż w takich warunkach przerwana nie krajowa szybko jest nicowana, bo to trzeba sprowadzić matkę, odwiedzić chorą babcię, sprowadzić cierpiącego członka rodziny, a każdy taki kontakt płynie poprzez kartoteki konsulatów i ambasad. I tak nasz ideowy emigrant solidarnościowy staje się powoli emigrantem dolarowym. I należy pomyśleć, co w obecnych warunkach po-

litycznych jest ważniejsze, wygodny rodzinny czy niepodległy kraj?

Z wyludniającej kraj emigracją łączy się jeszcze inne, na dalszą metę wprowadzić, ale możliwe niebezpieczeństwo. Przykładem jest Estonia. Kraj może się do tego stopnia wyludnić iż chętnie Sowiety nasłają nam kalmuków z Azji, którzy pewnego pięknego roku, nabrawszy odwagi i praw zarządzają powstanie republiki sowieckiej, z językiem, jak w Estonii, rosyjskim. Nie jest to mrzonka, zwłaszcza gdy uda się im uspic Zachód. Wiemy że plany sowieckie nie są tylko na dziś i jutro, ale również na daleką przyszłość. Zas strzeżonego Pan Bog strzeże. Więc nie namawiajcie, Moi Drodzy, ludzi do ucieczki, bo dolar, to jeszcze nie wszystko.

Kalendarz Echa Tygodnia

Deszczyk majowy, a trzy panny młodej-przemijają

30 kwietnia - czwartek
Wschod Słońca 06 14 Zachod Słońca 20 01
Wschod Księżyca 07 38 Zachod Księżyca 23 09

Imieniny obchodzą Katarzyna, Marian i Pius

1870 - urodził się Ferenc Lehár, kompozytor węgierski (zm. w 1948 r.)

1945 - Wyzwolenie obozu w Ravensbrück
1950 - Zmarł Wincenty Rzymowski, polityk, dziennikarz, współzałożyciel i jeden z przywódców Klubu Demokratycznego w Warszawie (ur. w 1883 r.)

1 maja - piątek

Wschod Słońca 06 13 Zachod Słońca 20 02
Wschod Księżyca 08 21 Zachod Księżyca -
Imieniny obchodzą Aniela, Jeremi i Filip
1265 - Urodził się Dante Alighieri, największy poeta włoski (zm. w 1321 r.)

2 maja - sobota

Wschod Słońca 06 12 Zachod Słońca 20 03
Wschod Księżyca 09 12 Zachod Księżyca 00 06

Imieniny obchodzą Anatol, Atanazy i Zygmunt

1519 - Zmarł Leonardo da Vinci, włoski malarz i teoretyk sztuki, rzeźbiarz (ur. w 1452 r.)

1900 - Zmarł Iwan Ajwazowski, malarz rosyjski (ur. w 1817 r.)

3 maja - niedziela

Wschod Słońca 06 11 Zachod Słońca 20 04
Wschod Księżyca 10 08 Zachod Księżyca 00 56

Imieniny obchodzą Antonina, Maria i

1469 - Urodził się Niccolò Machiavelli, pisarz społeczny i polityczny Odrodzenia, historyk i dyplomata florencki (zm. w 1527 r.)

1791 - Uchwalona została Konstytucja 3 Maja, druga na świecie (po Stanach Zjednoczonych) regulująca organizację władz państwowych oraz prawa i obowiązki obywateli

4 maja - poniedziałek

Wschod Słońca 06 10 Zachod Słońca 20 05
Wschod Księżyca 11 07 Zachod Księżyca 01 38

Imieniny obchodzą Monika i Florian

1875 - Urodził się Wojciech Weiss, polski malarz i grafik (zm. w 1950 r.)

1915 - Urodził się Florian Marciniak, harcmistrz i prawnik, w czasie okupacji założyciel i pierwszy naczelnik Szarych Szeregów (zm. w 1944 r.)

5 maja - wtorek

Wschod Słońca 06 09 Zachod Słońca 20 05
Wschod Księżyca 12 08 Zachod Księżyca 02 14

Imieniny obchodzą Irena, Pius i Waldemar

570 - Urodził się Mahomet, twórca islamu (zm. w 632 r.)

1818 - Urodził się Karol Marks, twórca socjalizmu naukowego (zm. w 1883 r.)

6 maja - środa

Wschod Słońca 06 08 Zachod Słońca 20 06
Wschod Księżyca 13 09 Zachod Księżyca 02 45

Imieniny obchodzą Dominik, Jan i Jurand

1758 - Urodził się Maximilien Robespierre, jeden z głównych radykalnych przywódców Rewolucji Francuskiej, z zawodu adwokat (zm. w 1794 r.)

1856 - Urodził się Sigmund Freud, austriacki neurolog i psychiatra, twórca psychoanalizy (zm. w 1939 r.)

MasterCard
W CREDIT UNION?

TAK!

O szczegóły pytaj we wszystkich Oddziałach

Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236-1225

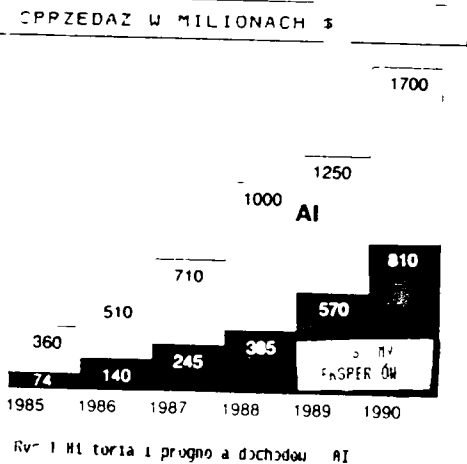
4260 Cawthra Rd
tel 848 4303

Tydzien temu stwierdziłem, że wydające się daleką przyszłością, inteligentne komputery stają się powoli rzeczywistością. Sztuczna Inteligencja (AI) wkroczyła w świat wielkiego biznesu i najwięksi potentaci komputerowi włączyli się do walki o lukratywny rynek AI. Firma IBM oferuje Systemy Expertów (ES) tzw. ESE/VMS i ESE/VM. Digital Equipment zatrudnia 400 pracowników w działach AI i oferuje języki LISP, OPS5, PROLOG oraz tzw. stacje AI VAX. Sperry Univac wydał w zeszłym roku \$ 50 mln na AI. Texas Instrument oferuje ES Personal Consultant (\$1800) oraz tzw. komputer LISP'u Explorer (\$40000). Dla wyjaśnienia komputer LISP'u zbudowany jest w ten sposób, że komendy języka LISP wykonywane są jako instrukcje maszynowe dzięki czemu program wykonywany jest dużo szybciej niż na zwykłym komputerze.

Najbardziej zaawansowaną komercyjnie dziedziną AI są obecnie tzw. Systemy Expertów (ES) czyli komputery pretendujące do roli specjalistów (rys. 1). Najważniejszym problemem związanym z rozwojem ES jest reprezentacja wiedzy. Przeanalizujemy to na przykładzie następującej rozmowy:

Mąż "Głodna?"
Zona "Mam kupon do McDonald'a"
Mąż "Czy widziałas moje klucze?"
Zona "Zobacz w szafce"

Ten prosty mógłby się wydawać dialog jest przykładem bardzo skomplikowanego procesu przetwarzania wiedzy. Prawdziwa treść rozmowy nie została nawet dokładnie wypowiedziana. Mąż zaczyna rozmowę pytając się czy jego zona nie jest głodna sugerując prawdopodobnie tym samym, że on też jest głodny. Zona przetwarza tę informację i udziela zawaolowanej odpowiedzi. Nie tylko informuje go, że jest głodna, lub co najmniej chce mu towarzyszyć w wyjściu do restauracji, ale również wybiera miejsce bazując na ich ogólnej sytuacji finansowej. Zakłada ona również, że mąż wie co to jest kupon i McDonald i że ważne będzie dla niego

Obecnie w Kanadzie wg oficjalnych statystyk mieszka kilkaset tysięcy Polaków, w samym Toronto - 100 tysięcy. Jesteśmy jedną z liczniejszych grup narodowościowych o ponad tysiącletniej kulturze i historii. Dorobek kulturowy przesiłsci oraz historia współczesna Polski powinny być przekazywane z pokolenia na pokolenie, by zapewnić ciągłość kulturową. Narod polski przez stulecia walczył by ten odwieczny porządek nie został zaburzony. Ostoja polskości w burzliwej historii naszego narodu zawsze pozostawał język.

Trzon obecnej fali emigrantów stanowią przede wszystkim młode małżeństwa bezdzietne lub z nieletnimi dziećmi. Nie możemy dopuścić, aby polskosc naszych dzieci umarła!

Zadania tego nie jest w stanie spełnić tradycyjna jednojęzyczna szkoła kanadyjska. Rola "arki przymierza między dawnymi i nowymi czasami" przerasta wielokrotnie siły rodziców. Często nie mają oni ani czasu jak i możliwości by pogłębiać wiedzę dzieci. Działające szkoły sobotnie spełniają swoją rolę na miarę sił, jednakże w ciągu krótkiego, cotygodniowego kontaktu nie są w stanie przekazać wystarczającej wiedzy. Jednocześnie

oszczędzają nie \$1. Poprzez następne jego pytanie mąż nie tylko się zgadza na McDonald'a, ale również sugeruje środek transportu, ale znowu w zawaolowanej formie. Zakłada on bowiem, że zona będzie wiedziała o jakie klucze chodzi i że odnoszą się one do środka ich transportu do restauracji. Ona oczywiście rozumie (są już małżeństwem lat 10), że mowa jest o samochodzie i sugeruje co mąż ma zrobić zakładając znowu, że wie on nie tylko co znaczy słowo szafka, ale i o którą szafkę chodzi i że dojdzie on do wniosku, że chyba tam są klucze.

Wydaje się, że gdyby w sytuacji tej, mąż zastąpił komputer (zakładając, że komputer może być głodny) to na odpowiedź "Mam kupon do McDonald'a" odpowiedziałby prawdopodobnie "A ja mam klawiaturę" i na tym skończyła by się ich rozmowa. Tymczasem, problem ten można zaprogramować używając np. wspomniany Personal Consultant Plus (PC+)

są one odbierane przez dzieci jako nadobowiązkowe zajęcia pozaszkolne.

Idea utworzenia szkoły polskiej zrodziła się już wiele lat temu niemal we wszystkich większych ośrodkach polonijnych na świecie, jednakże nigdy nie było tak dogodnych warunków do jej zrealizowania jak obecnie w Toronto.

Co rozumiemy przez pojęcie szkoły polskiej?

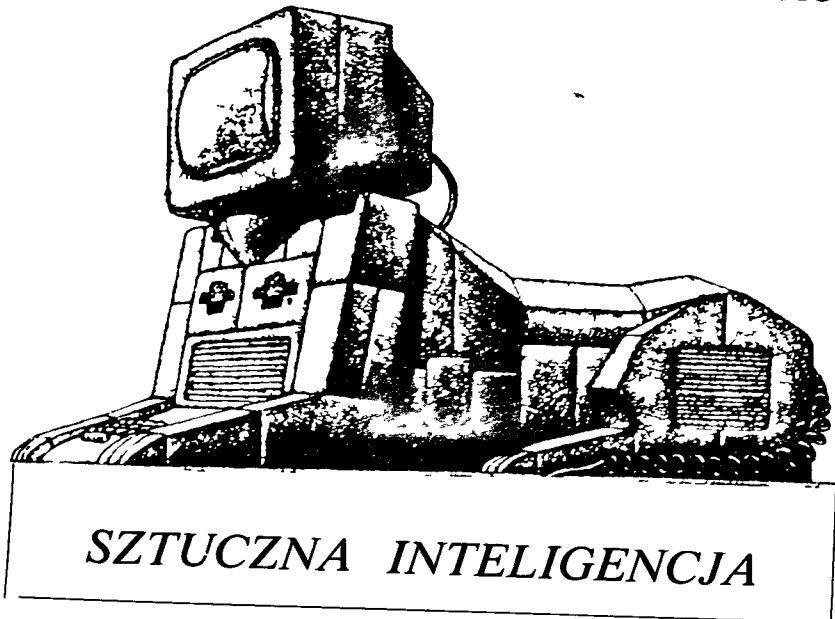
Jej zadaniem jest wprowadzenie do programu nauczania obok obowiązkowego pełnego kursu szkoły kanadyjskiej, wykładanego w języku angielskim, języka polskiego, historii i religii w języku ojczystym. Takie dwujęzyczne szkoły z powodzeniem już działają. Założyli je Ukraińcy, Francuzi, Żydzi, Chinczycy, Włosi. Statystyki wykazują, że absolwenci tych szkół posiadają wyższy poziom intelektualny i naukowy - częściej kontynuują wyższe studia. Składają się na to następujące czynniki:

- dobor wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej,
- wysoki poziom nauczania,
- uczniowie szkół dwujęzycznych mają bardziej rozwiniętą pamięć, bogatsze słownictwo, przejawiają większą elasti-

czność myślenia. Proces uczenia się przebiega u nich w związku z tym szybciej.

W dwujęzycznej szkole polskiej uczniowie będą mieli ponadto możliwość pogłębiania swojej wiedzy w licznych kołkach zainteresowań matematyczno-fizycznym, artystycznym, humanistycznym. Działaczką będzie także Harcerstwo Polskie, które zgodnie ze swoją długoletnią, piękną tradycją pełnić będzie ważną funkcję wychowawczo-rekreacyjną. Znajomość dodatkowego języka pomogą być w badaniach naukowych oraz w praktyce życia codziennego. Umożliwi poznanie literatury pięknej w oryginale. Absolwenci dwujęzycznej szkoły polskiej będą posiadali szerszy wachlarz zainteresowań, staną się bardziej atrakcyjnymi i poszukiwanymi kandydatami na giełdzie pracy.

Dwujęzyczna szkoła polska już istnieje i działa z powodzeniem w Edmonton. Powstała na skutek dwuletnich starań komitetu organizacyjnego, w którym główną rolę odegrała nauczycielka pani Maria Ziemkiewicz, obecnie ucząca w tej szkole.

Żona kontra ekspert

programie tłumaczone są na formę języka naturalnego. Przykładowo reguła "JEZELI Zona jest głodna" przetłumaczona jest w ES jako pytanie do użytkownika systemu "Czy jesteś głodna?"

System taki można byłoby zaprogramować samemu używając np. języka programowania LISP lub PROLOG. Zajęło to by jednak dużo więcej czasu. Programista musiałby zbudować najpierw model używając elementy wiedzy heurystycznej, o których pisałem w poprzednim numerze.

Zasadniczą więc różnicą pomiędzy użyciem ES, a pisaniem własnego programu jest gotowy mechanizm wnioskowania wbudowany w ES. Użytkownik wprowadza szereg prostych oddzielnych reguł i system ES używa ich do znalezienia ostatecznego wniosku. Tylko na specjalne życzenie użytkownika poda on szczegółowo drogę jego rozumowania.

Drugim charakterystycznym elementem ES jest konieczność ogniskowania problemu w wąskiej dziedzinie. Ilość reguł i czas spędzony na wnioskowaniu rośnie bardzo mocno im szersza jest dziedzina, którą się dany ekspert zajmuje. Nieporównanie łatwiej jest modelować eksperta finansowego niż zonę.

Następnym kluczowym elementem w ES i reprezentacji wiedzy jest konieczność uwzględnienia pewnego stopnia nieprecyzji w danych i regułach. Przykładowo stwierdzenie "Wysoki człowiek" będzie miało różne znaczenie dla różnych ludzi w różnych kontekstach i trudno ustalić jednoznacznie kryterium na to pojęcie. Do rozwiązania tego problemu stosuje się logikę wielowartościową i metody podobne do metod rozpoznawania kształtów.

Z konieczności ograniczam się tutaj tylko do najważniejszych aspektów ES. W następnych numerach postaram się przedstawić przykłady zastosowań ES oraz pokazać w jaki sposób komputer może uczyć się, słyszeć, mówić i poruszać się.

Independent Computer Experts
Tel 742-1387

Czy potrzebujemy szkoły polskiej w Toronto

Komitet Organizacyjny Dwujęzycznej Szkoły Polskiej w Toronto został utworzony 6 marca 1987. W skład komitetu weszły następujące osoby: Zenon Jurkiewicz - tel 769-6290, dr Barbara Sharratt - tel 534-1869, Sławomir Socha - tel 259-7926, Wanda Kosiecka - tel 439-0479, Lilia Staszczuk - tel 253-2031, Justyna Anders - tel 252-2170, Maciej Sokółowski, tel 736-4362, przewodniczącym Komitetu dr Lech Włodarski - tel 783-2529.

Tak więc zostało powiedziane "a". Jaki będzie dalszy los szkoły polskiej w Toronto zależy to tylko od nas. Autorzy niniejszego przedsięwzięcia zwracają się z apelem do wszystkich, którym idea szkoły polskiej jest bliska sercu o kontakt telefoniczny lub listowny z członkami komitetu organizacyjnego. Prosimy o przesyłanie swoich wniosków i uwag na adres pisma - Zwracamy się z tym apelem zarówno do rodziców jak i nauczycieli uprawnionych do nauczania w Ontario. Pragniemy by szkoła polska stała się polskim centrum kulturalnym promieniującym na całą Kanadę.

Lilia Staszczuk

PORADNIA ZAUFANIE

Nasze aspiracje, dziecko i szkoła

Pani T K pisze

"Uwazamy, ze nasz syn (8) za malo sie uczy W tutejszej szkole nie uczą niczego powaznego, a on nawet po lekcjach nie chce posiedziec nad czytaniem lub pisaniem Mąż moj bardzo się tym denerwuje i mowi, ze wyrosnie z niego nierob Dzieciak jest zdolny i powinien pójsc na studia"

Nasza odpowiedz

Polska rodzina, czy ta w kraju, czy ta emigrancka, koncentruje się na osiągnięciach i sukcesach szkolnych dziecka znacznie bardziej niż przeciętna rodzina kanadyjska. Oceny szkolne stają się często najważniejszym wyznacznikiem wartości dziecka. "Leniwość" dziecka jest jednym z najpopularniejszych narzekan polskich rodziców. Lęk, że dziecko w tej "łatwej kanadyjskiej szkole" nie zdobędzie właściwego wykształcenia wyrażany jest przy najrozmaitszych okazjach. Wzorem z przeszłości staje się przy tym "trudna i wymagająca" polska szkoła, z której jednak "wychodzi się na ludzi" (w domyśle tak, jak my, rodzice)

Zdolności

Większość rodziców (pod każdą szerokością geograficzną) uważa, że ich dzieci odznaczają się ponadprzeciętnymi zdolnościami. Sąd ten prawdziwy jest - zgodnie z prawami statystyki - tylko dla części dzieci i ich rodziców. Ogromna większość dzieci ma bowiem zdolności przeciętne, a niewielki procent - powyżej lub poniżej przeciętnej. Taka jest rzeczywistość. Tymczasem wciąż największym rozczarowaniem rodziców przychodzących do psychologa na "badanie inteligencji" jest wykrycie u dziecka inteligencji w granicach normy. A więc norma, w rozumieniu sporej części ludzi nie jest zjawiskiem pożądanym. Oni oczywiście chcą, by ich dziecko było "powyżej normy".

Pojęcia "zdolności" czy "inteligencji" są często terminami subiektywnymi, którym można nadać różne znaczenia zależnie od tego, kto ich używa. Komus może wydawać się, że jego dziecko jest wybitnie zdolne, tylko dlatego, że jest zdolniejsze od jego innych dzieci lub dzieci sąsiadów. Bardzo rzadko rodzice są w stanie trafnie ocenić ogólne zdolności intelektualne swojego dziecka. Posługują się bowiem kryteriami subiektywnymi. Łatwiej jest wykryć specjalne talenty jak artystyczny, matematyczny czy językowy. Po prostu dziecko zaczyna odnosić obiektywne sukcesy w określonych dziedzinach (a w innych nie).

Dlatego, aby dowiedzieć się "jak zdolne" jest nasze dziecko, musi ono zostać poddane serii testów psychologicznych, które określą jego poziom intelektualny (a także trudności i specjalne talenty) w sposób możliwie najbardziej zbliżony do obiektywnego. Zakładanie, że dziecko jest "bardzo zdolne" może w części przypadków okazać się dla dziecka bardzo szkodliwe, bo stawiane jest ono

wobec oczekiwan i wymagań, które je po prostu przekraczają. Przeżywa więc ono frustrację, poczucie niepowodzenia i winy względem rodziców. Czuje się "gorsze". Poczucie własnej wartości i samoocena spadają. Dziecko traci chęć do pracy i nauki. Pojawiają się prawdziwe trudności.

Motywacja

Uporczywe zachęcanie (lub, co gorsza, zmuszanie) przez rodziców dziecka do pracy lub nauki, której ono nie lubi (a nie lubi często dlatego, że sprawia mu to trudności) ma często odwrotny efekt na motywację dziecka. Przestaje ono po prostu lubić naukę szkolną kompletnie. Stara się jej uniknąć pod pierwszym lepszym pozorem. Wymyśla bole żołądka lub głowy. Płacze. Zaczyna się źle zachowywać.

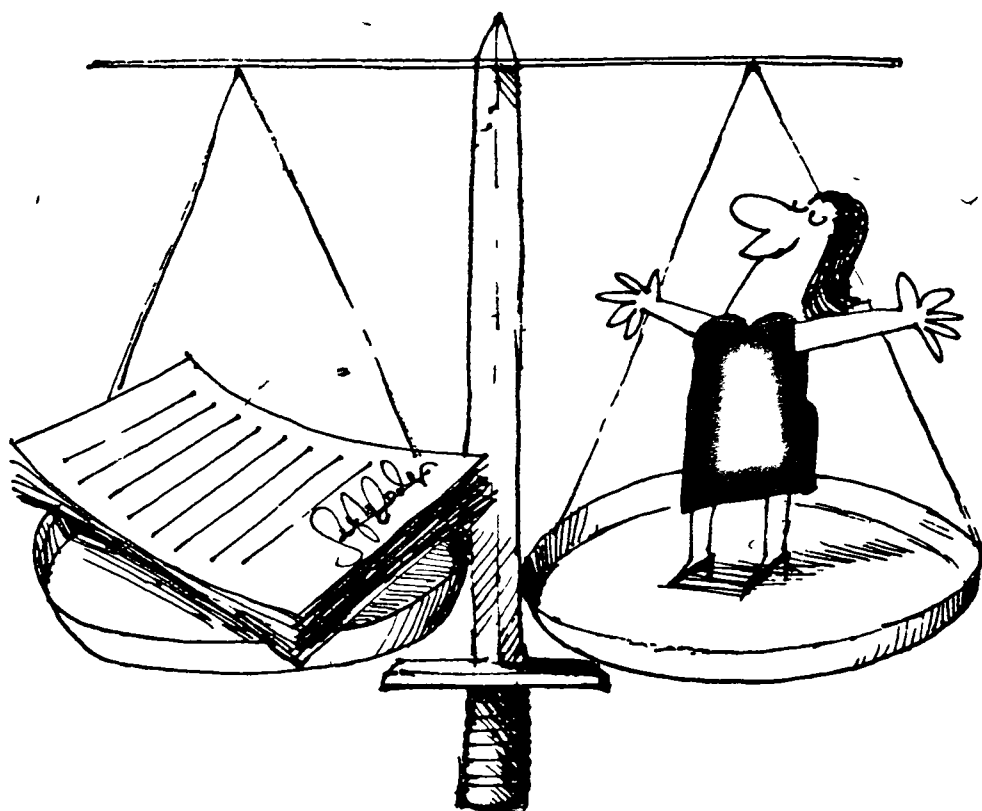
Motywacja jest zjawiskiem bardzo ulotnym. U dzieci - tych młodszych, często zmienia się z dnia na dzień. Dziecko rzadko kiedy uczy się dla swej przyszłości. Uczy się, bo nauka sprawia mu przyjemność lub dlatego, że musi. Nauka pod przymusem rzadko okazuje się być skuteczną. Zabija spontaniczną dziecięcą ciekawość świata i radość płynącą ze spontanicznego poznawania rzeczywistości. Dziecko po prostu nie rozumie, dlaczego musi spędzić tę dodatkową godzinę w domu nad nudnymi ćwiczeniami, gdy tymczasem koledzy jeżdżą rowerami lub grają w piłkę.

Jeśli my, jako rodzice potrafimy sprawić, że nauka nie jest zniechęcającym obowiązkiem, lecz czymś, co się robi, no, niekoniecznie przecież z przyjemnością, ale bez obrzydzenia, to odniesiemy wielki sukces wychowawczy. Jest to szczególnie ważne w przypadku młodszych dzieci, które uczą się więcej w warunkach nieformalnych, poprzez zabawę i poznawanie świata niż w szkole.

Tzw. "leniwość" może wynikać z rozmaitych przyczyn. Dziecko może mieć specyficzne trudności z uczeniem się. Może mieć "learning disability". Może mieć deficyt uwagi, który sprawia, że nie może skupić się nad nauką. Może wreszcie mieć trudności emocjonalne. Zanim przykleimy dziecku etykietkę "leniwy", lepiej jest dokładnie zbadać przyczyny braku motywacji do nauki szkolnej. Słowo "leniwy" nie wyjaśnia dokładnie nic.

Presja osiągnięć

Dla polskich rodziców osiągnięcia szkolne dziecka mają większą wartość niż dla tzw. przeciętnego Kanadyjczyka (czy też Amerykanina). Towarzyszy temu presja wywierana na dziecko, by odnosić sukcesy i nie mieć trudności. Dziecko,

które wzrasta w atmosferze nacisku na osiągnięcia, staje się - zależnie od rzeczywistego poziomu swych zdolności - albo nadmiernie rywalizujące, napięte i uczące się wyłącznie dla sukcesu, albo zniechęcone do nauki szkolnej, sfrustrowane i szukające osiągnięć na innych polach (często nie zawsze tych, które odpowiadają rodzicom).

Zdarza się, że panujący w rodzinie nacisk na osiągnięcia jest wynikiem osobistych doświadczeń rodziców, ich porażek, trudności przystosowawczych i konfliktów, które chcą oni skompensować poprzez sukces swojego dziecka. "Mnie się nie udało, ale jemu musi się udać". W rodzinie emigranckiej, w której stres i niepowodzenie są częstym gościem, ryzyko tego typu mechanizmu jest zwiększone. Musimy więc uważać, czy nasz niepokój o to, że dziecko nie odnosi w szkole spektakularnych sukcesów wynika z naszej troski o dziecko czy też z naszych własnych niespełnionych marzeń czy aspiracji. Nasze własne aspiracje i aspiracje naszego dziecka mogą być kompletnie różne. Czy chcemy mu je narzucić? Czy też rzeczywiście staramy mu się pomóc w przeżywanych trudnościach?

Filozofia szkoły kanadyjskiej

Narzekanie na kanadyjską szkołę jest jednym z ulubionych zajęć rodziców, którzy stosunkowo niedawno przyjechali z Polski. "Łatwa". "Nic nie uczy". "Dzieciom wszystko wolno". "Każdy nieuk ją konczy". Sypią się inwektywy.

W porównaniu ze szkołą polską, która promuje wiedzę pamięciową, faktograficzno-encyklopedyczną (w specjalnym "sosie" ideologicznym, dodajmy dla prawdy), szkoła kanadyjska jest rzeczywiście "łatwa". Weźmy jednak pod uwagę fakt, że szkoły polskiej dzieci nie lubią, a badania psychologiczne (nieopublikowane niestety z wiadomych przyczyn) dowodzą, że 50% dzieci przeżywa w niej trudności w nauce lub emocjonalne. Czy jest więc to szkoła "zdrowa psychologicznie"? Abstrahuję tu celowo od problematyki systemu wartości, wpajanego polskim dzieciom przez szkołę w myśl zaleceń "ekspertów od wychowania" rodem z KC PZPR.

Szkoła kanadyjska jest "na luzie". Dzieci ją lubią, a wagary są zjawiskiem niezwykle rzadkim. Nastawiona jest na potrzeby przeciętnego dziecka i nie oczekuje, że rodzice muszą mieć wyższe wykształcenie, by pomóc dziecku w lekcjach. Co więcej, praca rodziców z dziećmi po szkole jest całkowicie obca jej filozofii. Dzieci "wyjątkowe" (te "ponad" i "poniżej" przeciętnej) mają prawo uzyskać specjalny, zindywidualizowany program nauczania, który adresuje ich specy-

ficzne potrzeby psychologiczne. Rodzice, którzy sądzą, że ich dzieci są "wyjątkowe" powinni zadbać o przeprowadzenie odpowiednich badań psychologicznych, a następnie zgłosić się do dyrektora szkoły lub Wydziału Oświaty, aby poczynić kroki na drodze do formalnego uznania dziecka za "wyjątkowe" i jako takie mające prawo do specjalnych edukacyjnych prowizji. Dziecko "normalne" (lub "przeciętne") takich prowizji nie ma. Pamiętajmy, że w Polsce z adne dziecko nie ma specjalnych prowizji (chyba, że jego tatus lub mamusia mają specjalne koneksje w sklepie mięsny lub KC). Nie tracmy więc tej perspektywy.

Prawo do rzeźbienia

Przede wszystkim pamiętajmy, że Nasze Dziecko to nie tylko jego osiągnięcia akademickie. To także jego przyjazność, pozaszkolne zainteresowania, jego stosunek do innych ludzi, jego własne decyzje, wybory i poglądy. Nie starajmy się "rzeźbić" dziecka według naszych własnych planów. Dziecko przyszło na świat z załącznikiem własnej osobowości. Temu genetycznemu planowi nie można się przeciwic bez szkody dla późniejszego rozwoju dziecka. Dziecko ma prawo być SOBĄ, a nie tylko "wytworem" naszego wychowania. Oczywiście, to my jesteśmy odpowiedzialni za zainstalowanie w dziecku systemu wartości, owego kręgosłupa, który posłużyć mu ma przez całe życie. Ale nie oznacza to, że mamy prawo do pełnego kontrolowania jego życia.

Oferowanie dziecku wyborów, szanowanie jego samodzielnych opinii i decyzji, dyskretne stymulowanie jego rozwoju poprzez stwarzanie odpowiednich warunków psychologicznych, są atrybutami mądrej postawy wychowawczej. Towarzyszyć temu musi dogłębna znajomość psychologii naszego dziecka i jego problemów. Zarówno tych związanych z uczeniem się, jak i tych mniej uchwytnych emocjonalno-społecznych. Bez tego będziemy na najlepszej drodze do tego, by się z naszym dzieckiem rozminąć. Pamiętajmy też o tym, że jeśli nasze wychowawcze działania będą całkowicie różne od tych typowych w kulturze dominującej (kanadyjskiej), dziecko nasze będzie czuło się pokrzywdzone i może mieć wątpliwości co do tego, dlaczego tak się dzieje. Nie oznacza to, że musimy się natychmiast "zliberalizować" i dać dzieciom wolną rękę we wszystkim. Nie tworzymy jednak w naszym domu ostoje starego autokratycznego porządku w rodzinie ("dzieci i ryby głosu nie mają"). Nasze dzieci wychowujemy dla społeczeństwa, a nie dla siebie. Musimy przygotować je do adaptacji w tym społeczeństwie. Niezależnie od tego, czy nam się to podoba czy nie.

Dr ZOFIA BONCZA

Włosy dla wytrwałych

Wszystko zaczęło się od tego, że zona moja, jak prawie każda przybyła do Kanady imigrantka zaczęła tracić włosy. Najpierw trochę, potem zaczęło się gwałtowne wypadanie. Bezskuteczne były wizyty u różnych bardzo uprzejmych dermatologów, na ogół łysych zresztą, kiwających głową ze zrozumieniem i wręczających coraz to nowe leki w najlepszym wypadku nieskuteczne. Włosy nadal spadały, aż ukazały się na głowie gołe placki wielkości dużej monety. Płacz, rozpacz.

I wtedy to wpadło zonie w ręce czasopismo z Polski, a w nim wywiad z niejaką panią Urbanską ze Szczecina, która od wielu lat leczy ponoc z powodzeniem nawet najcięższe przypadki utraty włosów. Zaczęły się telefony do Polski po adres, potem błagalne listy do pani Urbanskiej o pomoc - cisza. Wreszcie tesciowa w Polsce dotarła osobiście do pani Heleny Urbanskiej.

Okazało się, że faktycznie od 30 lat przwraca ludziom włosy, nawet w przypadkach kompletnych łysin - w oparciu o własny preparat i specjalną terapię. Ze względu na trudności w produkcji tego preparatu opartego na szwajcarskich składnikach, dostac ten lek w Polsce jest trudno. Codziennie gabinet szturmują kilkadziesiąt osób - ale większość odchodzi z niczym. Pierwszeństwo w nabyciu leku mają dzieci i kobiety, mężczyźni czekają zapisani w kolejce po kilka lat. Listów dostaje pani Urbanska codziennie około trzystu więc nie jest w stanie na nie odpowiadać. Okazuje się, że pani Helena Urbanska jest w Polsce znana - ukazało się o niej w prasie wiele wywiadów i reportaży, powstał też film dokumentalny. W kartotece 16 tysięcy udokumentowanych przypadków wyleczenia całkowitych lub częściowych łysin. Na ścianach gabinetu setki zdjęć pacjentów przed i po kuracji, już z bujnymi włosami. Nie do wiary!

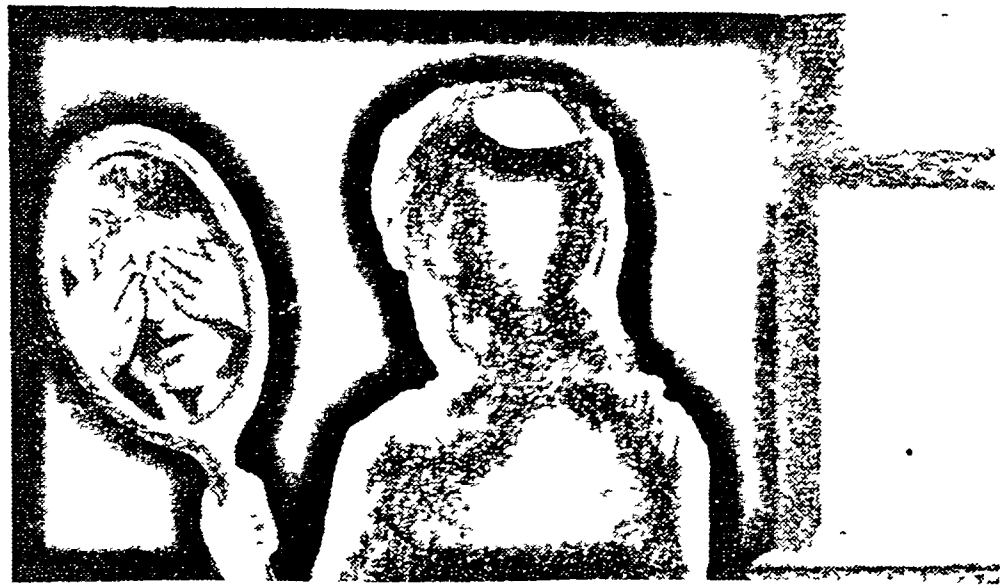
Tesciowa lek zdobyła tylko dzięki temu, że zapłaciła w dolarach, potrzebnych na jego produkcję. Przywoziła go do Kanady, no i zaczęła się kuracja. Instrukcja mówi, że lek jako taki sam nie działa - skutkuje tylko w połączeniu z intensywną terapią, polegającą głównie na wkłepywaniu go szczotką w skórę głowy. Więc moja biedna zona zaczęła lek nakładać i bić się szczotką po głowie przez dwie lub trzy godziny dziennie. Ja patrzyłem na to z przerażeniem i zarazem ze steptycyzmem, zwłaszcza, że miały tygodnie, potem miesiąc, drugi - i nic. W domu nastroj jakby powiesili kogos z najbliższej rodziny.

Wszystko to potwierdzało moje podejrzenia, że coś tu nie tak. Bo niby dlaczego akurat pani Urbanska ze Szczecina miałaby znaleźć sposób na odrost włosów, gdy pracują nad tym laboratoria badawcze najpotężniejszych koncernów farmaceutycznych w poszukiwaniu rozwiązania, które przyniesie milionowe zyski? A jeśli nawet jest w tym jakaś prawda, to dlaczego tak cicho o tym poza Polską? Dlaczego dotąd nikt ze świata nauki czy przemysłu nie zainteresował się tymi wynikami? Gdzie są publikacje i referaty z konferencji naukowych? Wygląda na to, że świat to wydarzenie ignoruje lub darzy tą samą nieufnością, co wiele innych rzekomo cudownych leków na porost włosów.

W czwartym miesiącu morderczej kuracji zonie zaczęły rosnąć nowe włosy. Początkowo cienutkie jak meszek, jakby nie jej własne. W szóstym miesiącu zaczęły rosnąć lawinowo. Tesciowa tryumfowała, zona szalała z radości i tłukła szczotką jeszcze bardziej zapalczywie bo w myśl instrukcji terapii nie wolno przerywać przez 6 miesięcy. Ale ja byłem nadal nieprzekonany.

Nowych włosów przybywało, a zona w dowód wdzięczności zaprosiła panią Urbanską do nas, do Montrealu, gdy ta była w drodze do swojej córki w Houston. I tak poznałem panią Helenę osobiście i wtedy już mogłem sobie sam odpowiedzieć na wiele nurtujących mnie pytań. Polski Instytut Naukowy w Montrealu zorganizował sympozjum na którym pani Urbanska przedstawiła swoje podstawowe twierdzenia na temat patologii i terapii włosów, na których opiera się jej metoda.

Przyczyny wypadania włosów są różne - skłonności dziedziczne, alergię, zaburzenia hormonalne lub układu krążenia, szoki nerwowe. Wszystkie te przyczyny wpływają według Urbanskiej na zaciopowanie łojem kanalików włosowych, zamknięcie brodawki i zamknięcie dopływu tlenu do cebulki włosowej, która rozkłada się przechodząc w cięć, a potem w gaz. W brodawkach tworzą się tzw. korki które stanowią idealną pożywkę dla bakterii - co prawie zawsze prowadzi do powstania grzybicy. Aby spowodować odrastanie włosów należy oczyścić kanaliki włosowe i brodawki z tych korków, co można zrobić mechanicznie bijąc skórę głowy szczotką i stosując lek który oczyszcza i ożywi brodawki włosowe aby powstały w nich "nowe cebulki". Nowy włos nigdy nie wyrasta ze starej cebulki - twierdzi Urbanska - co przewraca istniejące dotąd poglądy. Bicie szczotką plus ciepłe kompresy na noc mają na celu ukrwienie skóry, rozszerzenie naczyń krwionośnych i kapilarnych, macerację epidermy, aby ułatwić dojsię leku i tlenu do brodawek włosowych. Kurację dlatego trzeba kontynuować jeszcze po ukazaniu się nowych włosów - bo

młody włos przez pierwsze 30 do 50 dni nie jest jeszcze umocowany w brodawce i może łatwo wylecieć. Tyle teoria.

Helena Urbanska ma w swojej 30-letniej praktyce ponad 16 tysięcy zarejestrowanych i udokumentowanych przypadków wyleczenia kompletnych lub częściowych łysin, gdy większość znanych dermatologów nie może się pochwalić ani jednym podobnym sukcesem. Twierdzi ona, że jej metoda daje 100% gwarancji wyleczenia nawet w najtrudniejszych przypadkach - wszystko jest tylko kwestią czasu i zależy od samozaparciu pacjenta. Terapia musi być niestety prowadzona w sposób nieprzerwany przez pół roku, a czasem nawet i do roku czasu. Jest to więc kuracja tylko dla wytrwałych i mogących poświęcić dla tej sprawy około dwóch godzin dziennie. Komu jednak naprawdę bardzo zależy na odzyskaniu włosów - będzie je miał, zapewnia Helena Urbanska. I jest w tych zapewnieniach jakaś ogromna pewność siebie - oparta na latach praktyki.

Zdarza się, że pacjenci na wstępie oświadczają, że jak im włosy nie odrosną to po prostu przyjdą i Urbanska zabiją. Ale Urbanska chodzi po świecie do dzisiaj i nie wygląda na to aby się tych pogrozek bała. Bo jeśli nawet zdarzy się, że komus włosy nie wyrosną, to pacjent świetnie wie - że nie spełnił wszystkich warunków kuracji i pretensje może mieć tylko do siebie samego.

Na poparcie swoich wywodów przywołała pani Urbanska do Montrealu i Toronto fragment swojego bogatego archiwum setki zdjęć pacjentów oraz listów dziękczynnych za uratowanie włosów, a więc często i kariery zawodowej, a czasem nawet i życia. Listy często podpisane przez znane osobistości świata filmu i teatru lub wruszające listy od dzieci, które nie miały nigdy dotąd włosów. Wstrząsająca lektura - zdolna przekonać największego sceptyka, że "cos w tym jest".

Wiele innych spraw, które wydawały się dziwne, a nawet nieprawdopodobne, stało się jasnych przy bliższym poznaniu pani Heleny - jej osobowości i drogi życiowej. Córka pułkownika Rokickiego, dowódcy pułku Baszta na Mokotowie w czasie Powstania Warszawskiego, sama porucznik AK, zaraz po wojnie straciła wszystkie włosy. Przez cztery lata szukała ratunku studiując biochemię i prowadząc własne badania. Az znalazła. Potem ukończyła wydział lekarski, a także chemię, ale nie zrobiła specjalizacji z dermatologii, co ułatwia zarzut, że nie jest dermatologiem. Jej teoria odrastania włosów tylko z nowych cebulek była tak sprzeczna z dotychczasowymi poglądami, że została początkowo zignorowana przez świat naukowy. Więc nie publikowała w czasopiśmie naukowych, ugruntowywała swoją teorię coraz nowymi przypadkami wyleczonych łysin, zbierała niezaprzeczone dowody jej słuszności.

Gdy miała już niezaprzeczone sukcesy, docent habilitowana zaproponowała jej pracę w swoim zakładzie na Akademii Medycznej w charakterze asystentki. Pani Helena odpowiedziała, że ze swoje strony poszukuje laborantki do swojej pracowni, więc gdyby pani docent reflektowała. Nie lubi pani Heleny środowisko naukowców-teoretyków, co nie przeszkadza co niektórym leczyć u niej swoje szacowne łysin i to z dobrym skutkiem. Dopiero teraz, po latach, rozporządzając tak ogromnym materiałem dowodowym przygotowuje rozprawę doktorską i szereg publikacji do czasopism międzynarodowych.

Powazne firmy farmaceutyczne, owszem, interesują się tą metodą, ale ciągle szukają cudownego leku którym wystarczy kilka razy posmarować głowę i włosy same odrosną. Jak dotąd bezskutecznie. Niedawno przypadkowo odkryte działanie uboczne leku na nadciśnienie Minoxidil, który rozszerza naczynia krwionośne i stymuluje rośnięcie włosów (niestety również i tam gdzie nie trzeba), trudno nazwać sukcesem kuracja trwa od roku do trzech, jest kosztowna i skuteczna tylko dla 30-45% pacjentów, po odstawieniu leku włosy wypadają. Jednak powazne firmy boją się wprowadzić na rynek preparat według receptury pani Urbanskiej, bo nie da on efektu jeśli pacjent zamedba prowadzenie uciążliwej terapii. Pacjent łatwo udowodni firmie brak efektu, firmie trudno będzie udowodnić pacjentowi jego lenistwo lub niedbałość.

Sprawa więc na razie ogranicza się do prywatnego laboratorium "LENA" w Szczecinie, gdzie pani Lena produkuje swój preparat w oparciu o składniki sprowadzane z zagranicy. Jest traktowana jako rzemieślnik, a więc gniebiona podatkami i domiarami, bo - jak wiadomo - władze w Polsce nie lubią żadnej inicjatywy, w tym również tzw. inicjatywy prywatnej. Mimo to w zakładzie tym produkuje się również wspaniałe maseczki na łuszczyce i leczenie akny oraz kremy do leczenia grzybicy oczu, choroby coraz częściej spotykanej na skutek nadużywania antybiotyków. Niestety, produkowane ilości leków są śmiesznie małe w stosunku do zapotrzebowań.

Ciekawa jest osobowość pani Leny. Mimo swoich lat (przedwojenna matura) pełna jest sił żywotnych i temperamentu. Bujne włosy do pasa stanowią żywą reklamę jej metody. Twarz o zdrowej jędrnej cerze, uzyskała dzięki jej własnym kremom. Nie używa okularów - dzięki swojej masce do oczu poprawiającej akomodację i likwidującej ewentualne zamglenie wzroku.

Towarzysko przemiała, zawsze ma coś ciekawego do opowiedzenia w formie anegdoty. Ale w stosunku do pacjentów szorstka, a mówiąc szczerze - nieprzyjemna. To przzieta sztuczna postawa obronna - zbyt często spotykała się z nieufnością środowiska, niedowierzaniem pacjentów, czasem wręcz z arogancją - ze musiała temu przeciwstawić nieukrywającą pewność siebie, opartą na pewności swojej metody. Jest zaprzeczeniem tutajszego lekarza, który z uprzejmym uśmiechem przepisuje lekarstwa o których wie, że nie skutkują. Jest zaprzeczeniem współczesnego polskiego naukowca, którego dorobek naukowy mierzy się ilością publikacji z których często nic nie wynika pozytecznego. Jest wreszcie zaprzeczeniem człowieka biznesu kupuje komponenty za dewizy, a gotowy lek sprzedaje za złotówki - kompletny nonsens ekonomiczny. Dopiero niedawno złożyła zastrzeżenia patentowe na swój preparat w USA i w Kanadzie. Dotychczas myślała tylko jak pomoc ludziom, szczególnie zrozpaczonym kobietom i dzieciom, które zgłaszały się do niej po ratunek. Zaskarbiła sobie wdzięczność tysięcy ludzi, dała nadzieję następnym tysiącom.

Jan Sidorowicz

P.S. Informacje dotyczące terapii i możliwości sprowadzenia leku uzyskac można grzecznościowo dzwoniąc pod Nr (514) 683-7441 (Montreal) w sobotę i niedzielę lub po godz. 23-ciej. Pani Helena Urbanska ma być przejazdem w Kanadzie w maju tego roku. Proszę zobaczyć szych kanadyjskich pacjentów.

SPECJALNA OFERTA TYLKO DLA NOWYCH PRENUMERATORÓW

52 NUMERY ECHA TYGODNIA • 1 ROK

\$ 42.50

Pół roku 26 NUMERÓW

\$ 19.50!

Wypełnij kupon i wyślij wraz z czekiem lub Money Order na adres Echa Tygodnia

Zamawiam prenumeratę roczną Cena \$ 42.50

Zamawiam prenumeratę półroczną specjalną Cena \$ 19.50
(niepotrzebne skreślić)

IMIĘ I NAZWISKO

Adres

Kod pocztowy

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

SPÓJNIKI

Kłopoty z dobraniem właściwego spójnika pojawiają się zwykle przy konieczności tłumaczenia z języka polskiego na angielski. Przykłady TAK JAK = AS AS

On otworzył drzwi tak szybko jak potrafił

He unlocked the door as quickly as he could

NIE TAK JAK = NOT SO AS (or NOT AS AS)

Ona nie jest tak inteligentna jak sądzimy
She is not so intelligent as we think (she is not as intelligent as we think)

CORAZ = ?

Niestety ten spójnik nie posiada dosłownego odpowiednika w angielskim. Wyrażenie typu *coraz większy* po angielsku, brzmi *larger and larger*, *coraz mniejszy* = *smaller and smaller*, nie trudno samemu poprawnie przetłumaczyć dalsze podobne wyrażenia

IM tym = THE THE

Im wcześniej tym lepiej - *the sooner the better*,

Im szybciej tym gorzej - *the quicker the worse*,

Im więcej tym trudniej - *the more the harder*

Powyzsze przyimki mogą sprawiac kłopoty przy tłumaczeniu z polskiego na angielski. Jesli napotka się je w angielskim, nie trudno zrozumiec sens zdania i domyslec się co to znaczy w przypadku gdy dopiero uczymy się angielskiego w zakresie podstawowym. Przejdźmy do trudniejszych przykładów. Moze się zdarzyc, że znając wszystkie słowa w całym zdaniu nie będziemy mogli zrozumiec sensu tego zdania. Proszę przetłumaczyc na język polski ponizsze zdania

- 1 They had no sooner arrived to Canada that they bought a fine house
- 2 They had hardly had time to *settle down** when they sold the house

* *Settle down* znaczy zamieszkać

Poprawne tłumaczenie na język polski drukujemy nizej do gory nogami

- 1 Ledwo przybyli do Kanady a juz kupili ładny dom
- 2 Ledwo mieli czas zamieszkać a juz sprzedali ow dom
- 1 Ledwo mieli czas zamieszkać a juz sprzedali ow dom
- 2 Ledwo mieli czas zamieszkać a juz sprzedali ow dom

Wiadomo, że nie wszyscy Czytelnicy tego działu uporali się z sensem powyższych dwóch zdań. Należy więc sobie przyswoić, że LEDWO A JUZ = No sooner than = Hardly when

Powyzsze wyrażenia często występują w drukowanych tekstach, dlatego dobrze by było utrwalić je sobie w pamięci. Proszę więc dla utrwalenia połączyć ponizsze pary zdań z użyciem *no sooner than*

- 1 The plane had taken off. It returned to the air port
- 2 He had come home. They rang him up from the office

A moze użyjemy również połączenia *hardly when* ?

Słowa często mylone i źle użyte =
Words Often Confused and Misused

Beside He sits beside to me at school (next to me)

Besides Besides this coin, I have a number of others (in addition to)
Gdzie użyjemy *beside* a gdzie *besides* w ponizszych zdaniach? ?

There is an (excited) (exciting) movie on the TV
She is not an (interesting) (interested) person
I am not (interesting) (interested) in other people's affairs

Home and House

After work I always go home. I stay at home during the week end

They are building many new houses in our city
Houses are very expensive now. We paid a lot of money for a new house

Czy będą wątpliwości które słowa w nawiasach są poprawne?

- 1 He is very rich. He owns a (home) (house) in the country
- 2 We like to spend our Christmas holidays at (home) (house)

- 1 piano she plays organ
- 2 Can you see that girl standing the tree?
- 3 (Besides) (Beside) being a teacher he is also a journalist
- 4 (Besides) (Beside) his mother everybody hates him

Realize and Understand

I realized he was mad. He didn't realize that he is ill

I don't understand French

Ktore słowa w nawiasach są poprawnie użyte?

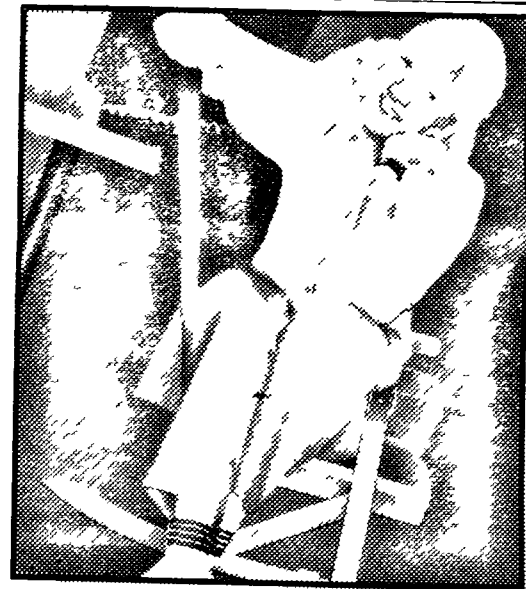
This poem is difficult. (It's) (It is) impossible for you to (understand) (realize) (its) (it s) meaning
Interested and interesting Excited and exciting

Bridge is not interesting. I am not interested in playing bridge

The match was very exciting. The crowd got very excited

Ktore słowa w nawiasach są poprawne?

Nie uczysz się, nie pracujesz, masz poniżej 25 lat, szukasz zajęcia

skontaktuj się z

FUTURES

bezpłatny telefon 1-800-387-0777

- FUTURES pomoże Ci zdobyć kwalifikacje do wykonywania zawodu.
- Pokryjemy koszty Twego szkolenia zawodowego przez okres 5 tygodni.

**Pomyśl o swojej przyszłości,
pomożemy Ci.**

 Ontario
Minister Hon Gregory Sorbara
Premier Hon David Peterson

Ministry of Skills Development

Redaguje lek. med.
JADWIGA GORNICKA
w chorobach wewnętrznych
Tel 532 - 9054

apteka natury

Książki z serii *Apteka Natury* do nabycia pod telefonem 532 - 9054

Por

dobry dla każdego

Por jest jarzyną towarzyszącą człowiekowi od tysięcy lat. Znany w Polsce od kilku wieków, podobnie jak czosnek i cebula, z właściwości odżywczych i leczniczych. Jest lekkostrawny. Można go jeść na surowo, po ugotowaniu i duszeniu. 100 g porów dostarcza około 30 kalorii więc nietuczą. Por jest zasadotworczy. Zastępuje kurację wodami mineralnymi. Zaleca się go jako odtrutkę po zatruciach np. grzybami, nieswieżym połamem, ołowiem ze spalin samochodowych lub parą ołowiu w drukarniach.

Sok ze świeżych porów jest dobrym środkiem leczącym wszelkie formy kamicy moczowej i niezbyt drog moczowych, podnosi potencję seksualną mężczyzny i jest zaliczany do afrodyzjaków. Syrop z porów działa korzystnie na koklusz u dzieci.

Działanie: wzmacnia nerwy, jest antyseptyczny, łatwostrawny, budulcowy, moczopędny, oszczędzający krew.

WSKAZANIA LECZNICZE

Na użytek wewnętrzny: anemia, arterioskleroza, artretyzm, gosciec (reumatyzm), azotemia (zatrucie amoniakiem), dolegliwości dróg moczowych, kamica moczowa, gruźlica, niestrawność, niewydolność nerek, otyłość, zaparcie.

Na użytek zewnętrzny: czyraki, hemoroidy, nagmiotki, odciski, ropnie, rany, krwawienia z nosa, pielęgnacja twarzy, wrzody, ukąszenia owadów, zastój moczu.

SPOSÓB UŻYCIA

Na użytek wewnętrzny: wywar z zielonych części porów, smażenie, duszenie części białych.

Korzonki oczyszczone, rozdrobnione, i zjadane z mlekiem leczą człowieka na robaki. Nie należy obawiać się przedawkowania.

30 g korzonków macerowanych przez 10 dni w litrze białego wina. Wypijac codziennie rano duży kiel-

szek. Pomaga to na azotemię.

Na użytek zewnętrzny: sok oraz mleko lub serwatka. Obmywać zaczerwienienie i wysypki na twarzy. Sok + miększy chleba dają miąższ przyspieszający dojrzewanie wrzodu, czyraka.

Białe liście pora ugniecione w małej ilości osłodzonej wody dają miąższ nadający się do stosowania kaptaplazmy na czyraki.

Na zastój moczu i na zapalenie pęcherza moczowego. Gotować na małym ogniu 6 porów przykrytych olejem. Ciepłe pory przyłożyć do podbrzusza jako okład.

Na brodawki i odciski. Macerować liście porów w occie przez 24 godziny. Na noc przyłożyć na mokre części ciała. Nazajutrz zdrapać odciski, brodawki. Stwardnienie (modzelowatość) obłuska się. W razie potrzeby należy ponowić ten zabieg.

Na ukąszenie owadów. Nacierac trzonem poru rozciętego na 2 części, po uprzednim wyjęciu kolca żądła.

Na rany. Przyłożyć liść poru, który zadziała jak bandaż antyseptyczny i gojący.

Na stan przepicia (alkoholowego). Zjesć nazajutrz bulion z porów.

Zewnętrzne okłady z porów gotowanych w mleku są stosowane do przykładania na ropną rany, wrzody, opuchlizny reumatyczne, postrzały. Pory można jeść w postaci surowek jak seler, kalafior.

Jako załączniki do afrodyzjaków zalecamy soki z selera i pokrzywy, imbir, cynamon, wanilię jako przyprawę. Zawierają one substancje czynne, między innymi fosfor działający pobudzająco.

Związki zawarte w afrodyzjakach działają wzmacniająco ogólnie. Duże ilości podobnych związków można znaleźć w preparatach otrzymywanych z produktów pszczoł takich jak kit pszczoły - propolis, mleczko pszczele, pyłek kwiatowy, pierzga. Używając ich obok świeżych soków z pokrzywy majowej, porów, selera, otrzymuje się skuteczne leki dla pacjentów niezależnie od płci i wieku. Działają one wzmacniająco i są korzystne do stosowania przy osłabieniach, a także po ciężkich chorobach lub operacjach.

GOLD CARD
AWARD 1986

R. CHOLKAN & CO. LIMITED • REALTOR

SQUARE ONE 1.5 roczny dom 3 sypialnie 3 łazienki duża kuchnia z wyjściem do ogrodu. Kominik w living room. Musi być szybko sprzedany. Cena zniżona do \$ 198 000

QEW DIXIE renowacja robiona przez architekta 5 sypialniowy dom 3 łazienki 3 kominiki living room ma ścianę ze szkła! Prywatny ogród wychodzący na pas zieleni. Spokojna dzielnica blisko do komunikacji szkół sklepów. Cena \$ 239 000

DUNDAS & BLOOR sklep + 3 sypialniowy apartament. Dom w dobrym stanie (w małym jedynym malowaniu). Z tyłu duży parking. Idealny dla lekarza prawnika itp. lub na inwestycje. Cena \$ 259 000

ELŻBIETA KAUPÉ działa sprawnie i szybko
ELŻBIETA KAUPÉ zawsze do Twoich usług
ELŻBIETA KAUPÉ -
763 - 5555

Akupunktura medycyna przyszłości

WOJCIECH FILIPOWICZ
Member Acupuncture Foundation
of Canada

CO TO JEST PUNKT AKUPUNKTUROWY I MERIDIAN?

W czasie leczenia akupunkturą igły wprowadza się w tzw. punkty aktywne. Są to biologicznie aktywne punkty skóry. Stwierdzono także istnienie tych biologicznie aktywnych punktów w mięśniach, nn czaszkowych, nn obwodowych, korzonkach nerwowych, okostnej i sluzówce.

W nich na różnych głębokościach (od kilku milimetrów do kilku centymetrów) są położone receptory nerwowe przyjmujące bodźce i przekazujące je głównie w kierunku dosrodkowym. Wielkość punktu jest różna, waha się od 0,2 do 5 mm średnicy. Punkty te znaleźć można łatwo gdy mamy do czynienia z naruszeniem czynności jednego z narządów wewnętrznych, ponieważ te punkty na skórze stają się wrażliwe lub nawet bolesne. Wrażliwość lub bolesność znika po powrocie czynności narządu do normy. Ten fenomen może być wykorzystywany przy stawianiu rozpoznania.

Punkty te odgrywają największą rolę w systemie współdziałania w złożonej reakcji.

Podczas nakłuwania w określonych miejscach skóry chorzy odczuwają przechodzenie podrażnienia, łamanie, mrowienie, ociężałość, "przechodzenie energii życiowej" w określonym kierunku, a później wzmocnienie czynności poszczególnych narządów.

Te drogi ruchu energii z obwodu do wnętrza w czasie pobudzenia odpowiednich punktów skorych w wielu przypadkach okazały się drogami rozprzestrzeniania odczuć bólowych z wnętrza do obwodu w chorobach odpowiednich narządów. Opierając się na tych obserwacjach lekarze chińscy ustalili drogi połączenia punktów skorych z określonymi narządami wewnętrznymi. W wyniku tego powstała nauka o 14 kanałach z położonymi na nich punktami. Te kanały to drogi ruchu energii Qi. Badanie stanu energetycznego kanałów ma znaczenie diagnostyczne a oddziaływanie lecznicze na nie przez nakłuwanie.

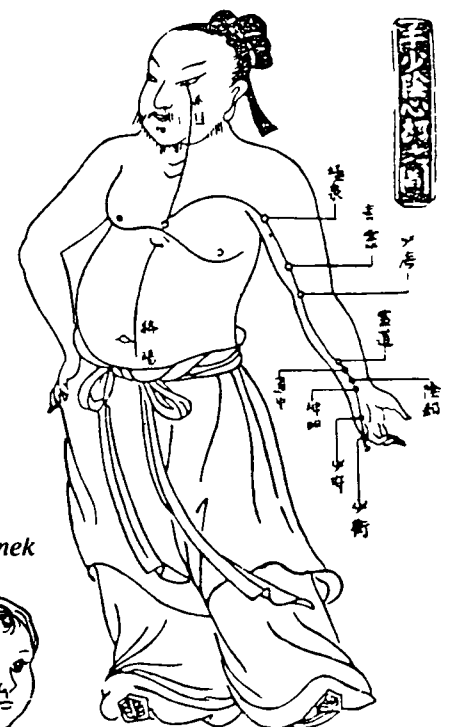
W wyniku wielowiekowych obserwacji wykryto w ciele człowieka 693 punkty. Obecnie najczęściej używa się 361 punktów. Ustalono, że na przebiegu każdego meridianu jest położonych od 9 do 17 punktów. Punkty te są zlokalizowane w skórze w mięśniach na różnej głębokości, wzdłuż przebiegu meridianów parzystych oraz 2 nieparzystych.

Są następujące meridiany:

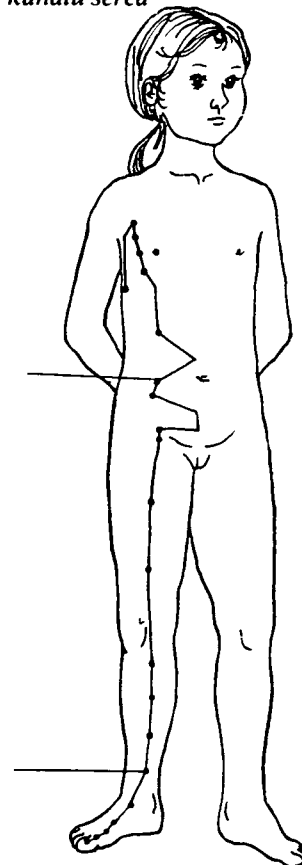
1 meridian żołądka, 2 meridian jelita grubego, 3 meridian płuca, 4 meridian śledziony i trzustki, 5 meridian serca, 6 meridian jelita cienkiego, 7 meridian pęcherza moczowego, 8 meridian nerki, 9 meridian osierdza, 10 meridian potrójnego ogrzewacza, 11 meridian pęcherzyka żółciowego, 12 meridian wątroby.

Meridianami nieparzystymi są Governor - kanał środkowy tylny oraz Conception - kanał środkowy przedni.

Oprócz 14 podstawowych meridianów ciała, znane są od ponad 500 lat p n e tzw. cudowne meridiany. Jest to drugi system połączenia skóry i narządów trzewnych. Cudowne kanały stanowią zbiorniki energetyczne. Gromadzą nadmiar energii i w przypadku niedoborów w kanałach podstawowych poprzez odpowiednie nakłuwanie punktów powodują przepływ z nich energii. Meridianów cudownych jest osiem, dzieli się na cztery pary. W późniejszym czasie wykryto jeszcze inne punkty leżące poza meridianami, należą do nich tzw. punkty pozakanałowe (około 171) oraz tzw. punkty nowe jest ich 110, inne to punkty małżowiny usznej w liczbie 128. A za tym tych punktów jest bardzo dużo.

Starochiński rysunek
kanatu serca

Współczesny przebieg
meridianu śledziony
i trzustki u dziecka

**30 kwietnia
- 6 maja**

BARAN

Warto zastanowić się co dalej pytanie wciąż jest aktualne pomimo pozornego spokoju w dalszym rozwoju sytuacji To chyba typowa cisza przed burzą Staraj się nie popełniać błędów które potem musisz z takim nakładem sił od rabiac Propozycja wcale nie najgorsza Nie masz co wybrzydzac Znak popierający Strzelec unikaj Wodnika Dzień miły piątek liczba 6

BYK

Nie wykazujesz ostentowność, traktując wszystkich z góry To lekceważenie już wkrótce przynieść może jak najgorsze skutki Sporo trudnych spraw do rozwiązania wymagac będzie z Twojej strony szczególnej mobilizacji Trochę więcej wyrozumiałości dla słabości bliznich Znak sprzyjający Bliznieta unikaj Koziorożca Dzień miły sobota liczba 8

BLIZNIĘTA

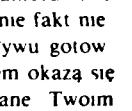
Najgorsze frustracje masz za sobą Nowa sytuacja wcale nie okazała się taka zła Jeszcze raz potwierdziła się stara prawda iż do wszystkiego można się przyzwyczaić Zwłaszcza że wreszcie zaczynasz dostrzegać plusy takiego stanu rzeczy Nie izoluj się od otoczenia i zychliwych Ci ludzi Znak miły Waga unikaj Skorpiona Dzień miły piątek liczba 3

RAK Sporo trudności i nerwowych przeżyć ale w sumie poradysz sobie z kłopotami Będziesz miał powody do poprawy samopoczucia i odzyskania dobrego humoru Nie bódz wpływu pozostanie fakti nie spodziewanego dopływu gotówki Jedynym zgrzytem okazały się kłopoty spowodowane Twoim brakiem konsekwencji Znak popierający Panna unikaj Barana Dzień miły środa liczba 7

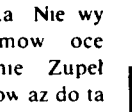
LEW Masz zbyt bujną wyobraźnię co przy twojej nadwrażliwości jest prostą drogą do nabawienia się wrzodów żołądka Nie wyolbrzymiaj problemów ocenij sytuację realnie Zupelnie nie masz powodów aż do takich niepokojów i frustracji Gubi Cię po prostu niecierpliwość Ekscytująca wiadomość Znak sprzyjający Baran unikaj Raka Dzień sympatyczny piątek liczba 8

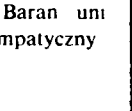
PANNA Coraz lepsze dni Miną wszelkie niepokoję Zresztą masz szczególną

zdolność do ich wywołania co oczywiście nie pozostaje bez wpływu na stan Twoich nerwów Ku pomysłnemu zakończeniu zbliża się także sprawa która przyprawiła Cię o tyle stresów Decyzje musisz prześmyśleć Nie zawałaj terminów Znak sympatyczny Ryby unikaj Byka Dzień miły niedziela liczba 5

WAGA Zbyt wiele wazy się spraw istotnych dla Ciebie i Twojej najbliższej przyszłości aby można było pozwolić na luksus wyłączenia się W rozmowie zachowaj konsekwencję inaczey uznany zostaniesz za partnera niezbyt wiarygodnego Dotychczasowe Twoje wolty nie przyniosły Ci przecież korzyści Znak miły Rak unikaj Wodnika Twoj dzień piątek liczba 6

SKORPION Zbyt mało uwagi poświęcasz swojej osobie Dbaj bardziej o siebie prześtan bezustannie gonisz nie bierz na swoją głowę tylu spraw Dziwiesz się własnemu zdenerwowaniu A kto by wytrzymał takie tempo? Problem który przy najmniej od dwóch lat przyprawia Cię o bezsenne noce jest bliski rozwiązania Znak szczyry Bliznieta unikaj Koziorożca Dzień miły czwartek liczba 5

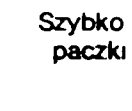
STRZELEC Sytuacja zaczyna się klarować chociaż do jej wyjaśnienia jeszcze trochę musisz poczekać Cierpliwości najgorsze już za Tobą Nie masz się czego bać i ta świadomość niech będzie dla Ciebie mobilizująca Działaj energicznie już teraz starania te nie pozostaną bez wpływu na przebieg sprawy Znak popierający Waga unikaj Strzelca Dzień miły poniedziałek liczba 5

KOZIOROŻEC Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

RYBY Do tej pory rozwój wypadków nie szedł po Twojej myśli Obecnie wyraźna zmiana passy Żeby nie za przepaścić szansy musisz się zmobilizować wykazać wyjątkową aktywność Więcej pewności siebie Zbytne zapęły sercowe Znak miły Rak unikaj Barana Twoj dzień piątek liczba 2

WODNIK Tydzień w sumie udany Jeśli go coś zepsuje to Twoje ataki irytacji z błędów powodu zdobądź się na takas selekcję inaczey nerwy zjedzą Cię zupełnie Zastanów się czy nie bierziesz na swoje barki za wiele obowiązków z których potem zbyt trudno wywiązać się w terminie Rozmowa z miłą Ci osobą niewiel Ci wyjasni Znak sympatyczny Ryby unikaj Bliznieta Dzień miły sobota liczba 7

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak sympatyczny Panna unikaj Wagi Dzień miły niedziela liczba 3

Twoja sprawa zawisła jakby w próżni Jest to sytuacja wiele denerwująca nie bardzo bowiem wiesz co robic dalej Postaw ją na ostrzu noża musisz doprowadzić do jakichs konkretnych rozstrzygnięć Niech to będzie początek porządkowania także innych spraw zbyt wiele w Twoim życiu niewiadomych Znak

POLSKI KOMITET FAŁC ZNOSCI
PRZY WYDZIALE OSWIATY m TORONTO
ZAPRASZA NA

POLSKI FESTIWAL FILMOWY TEATR TELEWIZJI

Reżyserja Tadeusz Lis

West Park Secondary School 1515 Bloor St W
(skrzyżowanie Bloor i Dundas St W stacja metra Dundas W)

KINO • TEATR

DOZORCA wg H Pintera - piątek 1 maj 19"
Jerzy Binczycki Tadeusz Huk
JUBILEUSZ wg D Storeya - sobota 2 maj 19"
Jerzy Stur Jerzy Binczycki

Wstęp wolny

ANNA KRYSIAK

Future I R E Ltd
130 Kennedy Ave
Bloor West Village

zapewnia solidną i zyczliwą obsługę przy sprzedaży - kupnie nieruchomości, załatwienie hipotek na dogodnych warunkach oraz formalności prawnych

- 24-godzinny serwis
- Najaktualniejsze informacje poprzez komputerowe połączenie z Toronto Real Estate Board

WEST TORONTO - MISSISSAUGA - BRAMPTON

Biuro 769 - 3300
Dom. 247 - 8326

POLKA, wdowa lat 52, kulturalna pozna samotnego sym patycznego pana w celu towarzysko-matrimonialnym

DC

WDOWA 57 lat pozna samotnego Pana w odpowiednim wieku cel poważny listy kierowac do gazety

Z CH
234 736

PANI w wieku 56 lat samotna, zaradna pracowita spokojna - pozna pana w wieku 60-70 lat, kulturalnego

OLGA

SAMOTNY lat 34 rozwiedziony (tylko slub cywilny) bez dzietny 178 cm wzrostu Polak Kanadyjczyk ustawiony, pozna pania do lat 30 Box 644 Victoria Station Westmount (Monreal) H3Z 2Y7, Tel (514) 484-8095

MATRYMONIALNE

MŁODA, slizha brunetka, po chodzenia polsko szkockiego, pielęgniarka z zawodu, obywatelka brytyjska, uczeszy się z poznania samotnego lekarza Polaka Jest o tym przekonana ciocia z Kanady, która zamieszcza to ogłoszenie Oferty proszę kierowac na adres Redakcji na haslo BRYTYJKA

TY jesteś moje przeznaczenie! Poł zycia przeżyłam czekając na Ciebie! Upraszczam Ci drogę Napisz na adres Echa Tygodnia

OLA

RODACY, szansa poznania kogos bliskiego Posiadamy adresy z wielu krajow Wszelkie informacje - TYLKO \$2 - "RAZEM"
BOX 1021, SUCC "C"
MONTREAL H2L 4V3

Międzynarodowe Biuro Matrimonialne SUNSHINE

PANIE I PANOWIE! Posiadamy ponad 300 ofert pan i panow glownie z Polski rowniez z Kanady, USA i Europy Piszcie do nas po najnowszy Fotokatalog 1987 oraz informator załączając \$5
P O Box 11 Station D Scarborough, Ontario Canada
MIR 4Y7

POSIADAMY ponad 100 ofert pięknych pan zamieszkalych w Polsce, częściowo w Kanadzie, Europie Wydajemy foto-albumy i dane co 3-miesiące
EWA PAL, Box 306 Post Coguitlam, B C V3C 4K6

KLARA MAGILL
113 Roncesvalles Ave
TORONTO Ont M6R 2K9
Bus tel 537 6450

BIURO MIĘDZYNARODOWE SAMOTNYCH

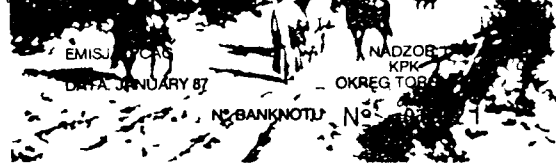
Samotność jest przykra. Pozwólcie Panie i Panowie abymy mogli być waszą pomocą w odnalezieniu tego Szczęścia

WARTOSC
1 DOLAR

POLONIA SOLIDARNA

1 • DOLAR • 1

FUNDUSZ PRZEZNACZONY JEST NA
WSPOMAGANIE NIEZALEŻNEJ DZIAŁALNOŚCI
W POLSCE

Popierając wspomaganie niezależnej działalności w Polsce proszę o przysłanie biletów "Polonia Solidarna" na adres

Imię i nazwisko

N° domu, ulica

Apt

Miejscowosc

Prov

Kod pocz

Jednocześnie załączam cheque (lub) Money Order

na sumę \$

Zamowienie prosimy wyciąć i wysłać na adres

"Echo Tygodnia"

• EMISJA CEGIELEK

"POLONIA SOLIDARNA" Nie raz i nie dwa razy w tygodniu wiadomo bo ukazało się tylko jedno zawiadomienie w "Echa Tygodnia" Jest to jednak akcja planowana na dłuższy czas a więc będziemy mieli jeszcze wiele okazji do zapoznania się z cegiełkami bliżej jednej strony nie jest to niestety nowego bowiem PCAG o początku swego istnienia prowadziło zbiorki na działalność niezależną w Polsce a właśnie na taki cel przeznaczone są kwoty zebrane ze sprzedaży cegiełek. Starzy czytelnicy PIGULEK pamiętają ze pisaliśmy o tym jak PCAG regularnie przekazuje spore kwoty na fundusz Solidarności do "Kultury w Paryżu" Tym razem jest to jedna z większych zakrojona na daleką szerszą skalę

Różnica między zbórkami organizowanymi "ad hoc" a sprzedażą cegiełek polega głównie na dwóch rzeczach: zasięgu zbiorów i kontroli nad zebranymi funduszami. Wprowadzenie zbiorów z Ronceswałówek i kościoła św. Teresy na CAŁĄ KANADĘ a więc wielokrotnie zwiększa potencjalne grono ofiarodawców. Jeżeli chodzi o kontrolę nad funduszami to doświadczenie wielu tysięcy lat uczy nas że pieniądze społeczne uważane są za niektóre jednostki za pieniądze nieczyje. Przy próbie rozszerzenia terytorium zbiorów istnieje ryzyko że gdzie natrafi się na "czarną owcę" która bez rygorystycznej kontroli może ulec pokusie. W systemie sprzedaży papierowych cegiełek jest to niemożliwe. Jednocześnie cegiełki ułatwiają znakomicie prowadzenie księgowości zebranych i przekazanych sum. A więc KUPUJCIE CEGIEŁKI "POLONIA SOLIDARNA". Do tematu tego wrócimy jeszcze w najbliższych numerach PIGULEK

- DIRECT FROM KRAKOW - POLAND -

JAN WOJEWODKA
KRAKOWIENIN

THE SONG AND DANCE
ENSEMBLE

Krakus

of the
KRAKOW ACADEMY
OF MINING AND METALLURGY (M.H.)

In A L L C. Useful Spectacle Polish Folklore

POLISH FOLK MUSIC DANCING SONGS & INSTRUMENTATION
OF POLAND IN A THEATRICAL FORM

10 DANCERS SINGERS & MUSICIANS

PONIZEJ
KALINDARZYK
WYSTĘPÓW

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

HAMILTON ONT SOBOTA 16-go MAJA o 8 00 wiecz
SCOTT PARK HIGH SCHOOL AUDITORIUM
1055 King Street East BILETY Kopyś Barber Shop 725 Barton St

TORONTO ONT NIEDZIELA 17 go MAJA o g 2 30 i 6 30 wiecz
WEST TORONTO HIGH SCHOOL AUDITORIUM
Lansdowne i College Street BILETY SolarSKI Pharmacy 149 Roncesvalles Zam telefonicznie K Kopowski tel 259-0649

WINDSOR ONT PONIEDZIAŁEK 18 go MAJA o 7 00 w wiecz
POLONIA CULTURAL CENTRE
7515 Forest Glade Drive
INFORMACJE B Koczwarra - tel 735 8382

RAJ DLA DZIECI

SPRZEDAM 3-piętrowy, ładny "townhouse" Ostatni w bloku, z ogrodem wychodzącym na park z urządzeniami rekreacyjnymi, nad rzeką Humber. Wygodny rozkład dla wielopokoleniowej rodziny lub rodziny z lokatorem. 3 sypialnie i łazienka na 3 piętrze. Na drugim - pokój dzienny z jadalnią, widna kuchnia, mała łazienka z pralnią, ogrzewany, oszklony balkon, kto-

ry może służyć jako pracownia. Na parterze dwa wykończone pomieszczenia z osobnym wejściem do ogrodu. Doprowadzona woda i umywalka. Może być pokój z kuchnią. Po prywatny zajazd, połowka garażu lub cały. Blisko kompleksu handlowego Knob Hill Farms w północnym Etobicoke. Cena TYLKO 129 500. Do objęcia pod koniec czerwca. Dzwonic 890 - 2145

K O M B I

Jedna z najlepszych i najpopularniejszych polskich grup bieżącego dziesięciolecia

JUŻ WKROTCE W KANADZIE
wraz z wielkimi gwiazdami polskiej estrady kabaretowej
Janem Tadeuszem STANISŁAWSKIM i Stefanem FRIEDMANNEM
W PROGRAMIE PT
"SŁODKIEGO MIŁEGO ŻYCIA"

BILETY DO NABYCIA

TORONTO

- SolarSKI Pharmacy - Roncesvalles Ave
 - Głos Polski - 390 Roncesvalles Ave
 - Anna's Delicatessen - Bloor St W
 - Kingsway Meat Market - Bloor St W
 - Quality Sausage - 78 6-Point Rd
 - Czechowski Polish Sausage - Rockwood Mall 4141 Dixie Rd
 - Alana's Flowers - West Mall Plaza
 - AK Scarborough Meat - Midland/St Clair
 - Quality Sausage - 131 Roncesvalles Av
 - Cepelia - 139 Roncesvalles Ave
 - Pharmakon Pharmacy - 313 Roncesvalles Ave
 - Humberview Insurance - Roncesvalles Ave
- #### HAMILTON
- Europe Meat Packers
 - Barton Meat Products
 - Beach Road Meat Market

Telefoniczna rezerwacja biletów

(416) 447-1434

lub

(416) 236-3205

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

2 05 - sobota, godz 4 30, TORONTO, Central High School of Commerce Aud , 570 Shaw Str

3 05 - niedziela, godz 2 30 pm, TORONTO, Central High School of Commerce Aud , 570 Shaw Str

3 05 - niedziela, godz 8 00 pm, HAMILTON, Scatt Park School Aud 1055 King St East

5 05 - wtorek, godz 8 00 pm, OSHAWA, Sala Weteranów, 1551 Stevenson North

6 05 - sroda, godz 8 00 pm, ST CATHERINES, Royal Canadian Legion Vine Str

7 05 - czwartek, godz 8 00 pm, KITCHENER, Polish Legion, 60 Wellington North

8 05 - piątek, godz 8 00 pm, LONDON, Sala Parafii Matki Boskiej Częstochowskiej, 419 Hill Str

INFORMACJA O KOMBI, STANISŁAWSKIM
I FRIEDMANNIE

W CZĘŚCI II-giej ECHA TYGODNIA

ARTEX INTERNATIONAL
prezentuje
zespół gwiazd estrady polskiej
w programie
"WIOSENNY COCKTAIL"

- Udział biorą
- ☆ **ZDZISŁAWA SOŚNICKA**
— najpopularniejsza polska piosenkarka, zdobywczyni nagrod na festiwalach piosenki w Japonii, Wenezueli, Grecji, Francji Turcji i Polsce
 - ☆ **JANUSZ GAJOS**
— znakomity aktor filmowy i kabaretowy filar kabaretu "Pod Egidą"
 - ☆ **KRZYSZTOF JAROSZYŃSKI**
— niezrównany autor i wykonawca tekstów kabaretowych
 - ☆ **ZBIGNIEW WODECKI**
— gwiazda nr 1 wśród piosenkarzy polskich
 - ☆ **PAWEŁ PERLIŃSKI**
pianista, kompozytor

TERMINY WYSTĘPÓW
THUNDER BAY — czwartek 7 maja — godz 7 wiecz.
SALA ZWIĄZKU POLAKÓW W KANADZIE
MONTREAL — piątek 8 maja — godz. 8 wiecz.
WESTMOUNT HIGH SCHOOL AUDITORIUM
4350 St. Catherine St West
Przedsprzedaz
TATRA TRAVEL 3828 St. Laurent Blvd — 849-3451
MSTRO TRAVEL 5921 Laurendeau St — 761-5878
POLKA DELI 3561 Belair — 727 2311
Inf zamówien'a Z. Zurawka — 766-9747
TORONTO — sobota, 9 maja — 8 wiecz.
niedziela 10 maja 2.30 do poł i 6.00 wiecz.
AUDITORIUM WEST TORONTO
SECONDARY SCHOOL
330 Lansdowne Ave (na ptn. od College)
Przedsprzedaz
SOLARSKI PHARMACY, 149 Roncesvalles Ave
Informacje i zamówienia — 833-0640 (po 6 wiecz)

Sobota, 2 maja - Edmonton
Niedziela, 3 maja - Vancouver
Wtorek, 5 maja - Calgary
Sroda, 6 maja - Winnipeg

KOMUNIKAT

Folklorystyczny zespół pieśni i tańca "POLSKA" przy parafii Sw Maksymiliana Kolbe w Mississauga ogłasza zapisy dla młodzieży w wieku szkoły średniej
Blizsze informacje
L Tomaszewski 622 - 4269
A Wichert 622 - 3387
Z Stasiuk 276 - 0219

Na rozpoczęcie sezonu wiosennego znana firma Artex International proponuje imprezę pt. "Wiosenny cocktail", w którym wystąpią Zdzisława Sośnicka, Krzysztof Jaroszyński, Janusz Gajos, Zbigniew Wodecki i pianista Paweł Perliński

Tytuł składanki dobrze chyba został dobrany, bo i to wiosna w kalendarzu i wiosna na scenie, szczególnie gdy pojawi się na niej Zdzisława Sośnicka, jedna z najpopularniejszych i najlepszych polskich piosenkarzek. Prawdziwemu wielbicielowi talentu Zdzisławy Sośnickiej nie wystarczy płyta, czy taśma z nagraniem, gdyż w ten sposób posłuchać tylko możemy jej wspaniałego głosu. Prawdziwy wielbiciel tej piosenki uda się z pewnością na koncert gdzie będzie mógł podziwiać także urodę piosenkarki, czyli mieć zarazem ucztę dla uszu i dla oczu

Zdzisława Sośnicka zaczęła swą karierę piosenkarską jako bardzo, bardzo młoda osoba na festiwalu polskiej piosenki w Opolu, gdzie w 1971 r. wyśpiewała nagrodę w kategorii młodych talentów. Od początku trafiła do ścisłej czołówki polskich piosenkarzek, co udowodniła 14 nagrodami zdobytymi na 14 festiwalach w Polsce, Francji, Wenezueli, RFN, Grecji, Turcji, Czechosłowacji i Bułgarii. Nagrała też 15 płyt cieszących się powodzeniem

Krzysztofa Jaroszyńskiego przedstawiać w Toronto nie trzeba, gdyż bywalcy pamiętają zapewne jego zesłoroczny debiut w naszym mieście w programie kabaretu "Pod Egidą", kiedy to jego bardzo interesujące spostrzeżenia dotyczące krajowego życia przyjęte zostały huraganami śmiechu Jaroszyński już od kilku lat należy do czołówki autorów i wykonawców polskiego kabaretu. Pisze teksty dla siebie i znakomicie je wykonuje pisze także dla najlepszych aktorów występujących w kabaretach

Debiutował w III programie Polskiego Radia, gdzie od 1974 do 1981 r. był jednym z głównych autorów słynnego magazynu "60 minut na godzinę" - najpopularniejszej audycji rozrywkowej w kraju. Od 1977 r. związany jest z kabaretem "Pod Egidą", gdzie występuje i razem z Janem Pietrzakiem pisze teksty

Janusz Gajos jest w Kanadzie trochę mniej znany. Po skończeniu wydziału aktorskiego w łódzkiej szkole teatralnej Janusz Gajos trafił do serialu "Cztery pan cerwi", co dało mu dużą popularność i jeszcze większy ból głowy, gdyż przez parę następnych lat wszyscy kojarzyli go sobie natychmiast z tą rolą. Dzięki talentowi udało się jakoś Gajosowi przezwyciężyć tę etykietkę, a liczne role teatralne, filmowe i telewizyjne wykazały, iż jest to doskonały aktor dramatyczny. Gdy wydawało się już, że rozwójowi aktorskiemu Gajosowi zaszkodzić nie może, dał się namówić do wystąpienia w telewizyjnym kabarecie Olgii Lipińskiej, gdzie w roli Tureckiego zdobył niesamowitą popu-

larność. Turecki przyłgał do Gajosa, tak jak wcześniej Janek z "Czterech pancernych". No, ale trudno się temu dziwić, gdyż rola Tureckiego była majstersztykiem gatunku. Przez ostatnie lata Janusz Gajos dzielił swój czas na występy w dramatycznych rolach na scenie jednego z najlepszych polskich teatrów w kraju w Teatrze Powszechnym w Warszawie, i na występy w kabarecie "Pod Egidą". Na taką różnorodność mogą pozwolić sobie tylko naprawdę dobrzy aktorzy, a Janusz Gajos jest właśnie takim aktorem

Kolejny wykonawca z zespołu "Wiosenny cocktail" Zbigniew Wodecki. Chodzi oczywiście o piosenkę o pszczołce Mai, bohaterce popularnego serialu telewizyjnego. Dzięki pszczołce Mai, Wodecki, który dotąd cieszył się dużą popularnością szczególnie u słuchaczy, zdobył sobie popularność także u dzieci. W ten sposób wychowuje sobie następne pokolenia słuchaczy i nie grozi mu w najbliższych latach brak popu-

larności. Droga Zbigniewa Wodeckiego na estradę była długa i kręta. Po ukończeniu szkoły muzycznej został skrzypkiem Orkiestry Polskiego Radia w Krakowie a później w Krakowskiej Orkiestrze Kameralnej Kazimierza Korda. W tym czasie zaczął komponować utwory rozrywkowe. Widać lepsza muzyka pociągała go bardziej, gdyż po niedługim czasie rozpoczął grę w znaney grupie "Anawa" występującej z Markiem Grechutą, a później został skrzypkiem w zespole Ewy Demarczyk. W 1972 r. zadebiutował na festiwalu w Opolu i od tego czasu poświęcił się karierze piosenkarskiej. Wodecki, który komponuje swoje piosenki, jest multumstrumentalistą i aranżerem, zdobył sobie pozycję znaczącej indywidualności polskiej estrady

Artystom akompaniować będzie pianista Paweł Perliński, znany przede wszystkim miłośnikom jazzu. Taki dobór wykonawców zapewnia nam rozrywkę na wysokim poziomie, więc na "Wiosenny cocktail" wybrać się z pewnością warto

"WIOSENNY COCKTAIL"

KASETY Z PODZIEMIA

Duży wybór kaset z podziemia. Prosenki między innymi Kaczmarek, Kelus, Kleyff, Sikora, Satyra Fedorowicz, Zaorski, Stanisławski, Publicystyka J. Gall, L. Tyrmand, M. Hlasko, Teatr "Wzlot" - Teatr Osmego Dnia
Cena 8 dol plus 1 \$ na wysyłkę
Informacje i sprzedaż
M. Przykowski, 4760 Cote des Neiges #314
Montreal, H3V 1G3, tel. (514) 735-5974
CAŁKOWITY DOCHOD NA POMOC "SOLIDARNOSCI" W KRAJU

**INCOME TAX
BEZ KŁOPOTÓW**

OSZCZĘDZISZ PIENIĄDZE I CZAS KORZYSTAJĄC Z FACHOWEJ POMOCY PRZY WYPEŁNIANIU ZEZNAN PODATKOWYCH
ANNA DUBISKA
● Autorka licznych artykułów na temat Income Tax w prasie polonijnej
● Wieloletni pracownik firmy H&R Block
ZAWIADAMIA O OTWARCIU WŁASNEGO BIURA
■ Udziela porad i na poczekaniu wypełnia zeznania podatkowe
■ Bezpłatne porady w zakresie planowania finansowego dla stałych klientów
CENY PRZYSTĘPNE - OD \$ 10 WZWYŻ
ZGŁOSZENIA TELEFONICZNE
925 - 8128
Adres **588 SPADINA AVE**

FILMY VIDEO NA RÓZNE OKAZJE

● Sluby ● Chrzt ● Przyjęcia
● Reklamy ● Inne
Profesjonalnej jakości z montażem i efektami specjalnymi
WYKONUJE
JANUSZ PIETRUS
TEL 743 - 8142
BEZPŁATNA DEMONSTRACJA

**OBCHODY
ŚWIĘTA 3 MAJA
W TORONTO**

KPK Okręg Toronto zawiadamia, że dnia 3 maja (nie - dziela) o godz 11 30 zostanie odprawiona polowa Mszą Świętą na parkingu Credit Union przy 220 Roncesvalles Ave. W przypadku złej pogody - w kościele sw. Kazimierza Po Mszy Sw przemarsz i

złożenie wienca pod pomnikiem Katyńskim. Uroczysta akademii odbędzie się w szkole West Park Secondary School (Bloor i Dundas) o godz 4 30 po poł. W akademii weźmie udział Chór "Harfa" przy parafii sw. Maksymiliana Kolbe pod dyrekcją Andrzeja Rozbickiego. **ZAPRASZAMY** wszystkich Polaków do wzięcia udziału w tych uroczystościach

Stanisław SADOWSKI
Prezes KPK
Okręg Toronto

Czy jesteś już członkiem Credit Union sw. Stanisława i sw. Kazimierza instytucji która służy Polonii od ponad 40 lat

Dysponujemy szeregiem usług, które mieszczą w sobie kompletny serwis bankowy,

- Personalne Konta Czekowe
- Konta Dienne
- Krótkoterminowe Certyfikaty
- Fundusz Emerytalny
- Pożyczki Personalne
- Pożyczki Hipoteczne
- Ciągłe Kredyty
- Płacenie Świadczeń
- Skrytki Bankowe

a także szereg innych
Pięć biur o dogodnej dla Polonii lokalizacji czeka na Ciebie. Dogodne godziny urzędowania. Ponad sto milionów wkładów

Skorzystaj z dorobku Polonii
Zapisz się do

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza**

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181
12 Denison Ave
tel 863-0996
2987 Bloor St W
tel 236-1225
4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

Order Form Zamowienie
TOWARY DO POLSKI

Mozna dowolnie zestawiać skład paczki. Dostawa do domu odbiorcy ± 14 DNI. Odbiorca nie ponosi żadnych opłat. Nadawca otrzymuje potwierdzenie. Dostawa z Europy Zachodniej.

Zamowienie minimum 4kg maximum 10kg

Ilość	Nazwa towaru	CenaC\$	Razem
x 1kg	POMARANCZE	2 60 =	
x 1kg	CYTRYNY	2 80 =	
x 1kg	GREJPFRTY	2 80 =	
x 1kg	BANANY	3 20 =	
x 100g	CZEKOLADA mleczna	1 20 =	
x 100g	CZEKOLADA z orzechami	1 20 =	
x 100g	CZEKOLADA z bakaliami	1 20 =	
x 900g	CHALWA	8 80 =	
x 800g	KAKAO	5 40 =	
x 250g	KAWA ziarnista	3 80 =	
x 200g	KAWA INSTANT Nescaffe	6 80 =	
x 500g	HERBATA sypka	4 60 =	
x 100t	HERBATA w torebkach	4 20 =	
x 1kg	KABANOSY (vac pac)	12 60 =	
x 1kg	POLEDWICA (vac pac)	12 60 =	
x 1kg	SZYNKA gotowana (vp)	8 80 =	
x 1kg	SZYNKA wedzona (vp)	11 60 =	
x 450g	SZYNKA w puszcze	5 20 =	
x 200g	SZYNKA mielona	2 20 =	
x 500g	MASLO holenderskie	4 90 =	
x 500g	MARGARYNA belgijska	2 00 =	
x 500g	RODZYNKI	3 20 =	
x 200g	WIORKI kokosowe	2 20 =	
x 500g	PIEPRZ ziarnisty	7 80 =	
x 1para	RAJSTOPY S M L	1 20 =	
x 24szt	KOMPLET flamastrów	3 40 =	
	Transport dostawa ubezpieczenie	C\$	5 00
	Zalaczam: Cheque Money Order	Total	C\$

NADAWCA

ODBIORCA

Please send to
EUROPAK INTERNATIONAL 1339 Baseline Rd. Box 5554
Ottawa Ontario K2C 3M1 CANADA tel (613) 728 4446
do POLSKI w 14 DNI

HUMBERVIEW INSURANCE
 337 Roncesvalles Ave Toronto
 TEL 531-4647
 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę

Adwokat Specjalista
 w sprawach kryminalnych
KRZYSZTOF PREOBRAZEŃSKI
 99 Charles St East
 TORONTO, Ont M4Y 1V2
 TEL 964-1717
 Res 537-8842

LESŁAW SOSNOWSKI
 Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski)
 Bachelor Of Law (University of Ottawa)
ADWOKAT - NOTARIUSZ
 Firma adwokacka pod nazwą
SOSNOWSKI McNUTT
 1445 Woodroffe Ave NEPEAN (Ottawa)
 TEL (613) 727-5662
 Porady prawne i korespondencja po polsku i po angielsku

Dr BOGDAN PIETRASZEK
 w zespole praktyki lekarskiej w Toronto jako lekarz ogólny
FAMILY DOCTOR
 w gabinecie przy
 190 FERN AVENUE (przeciek Credit Union)
 TEL 532-4317
 Przejmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10-13
 ODBYWA WIZYTY DOMOWE

Dr Krystyna SALACH-MARKIEWICZ
 Family physician uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej
 Porady ginekologiczne, pediatryczne i ogólne
 od poniedziałku do piątku 10-18
 soboty 10-13
 2333 Dundas St W Suite 410
 TEL 588-5929

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
 FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA
 Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe
 • Mortgage - hipoteczne • Business - handlowe
 • RRSP, Annuity - emerytury
SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO
 Po bliższe informacje proszę dzwonić
Andrzej Krysiak
 TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326

LECH W PRUSIŃSKI
 Immigration Consultant
 Porady w sprawach emigracyjnych
 Bezpłatnie tylko we wtorek godz 12-7
 P osimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt
 Biuro 192 Garden Ave
 TEL 588-1659

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
 30 Marmaduke Str (budynki wokół HOWARD I ARK)
 TEL 533-9471
 Czynne poniedziałki w godzinach od 10:00-1:00
POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH
 Legalizacja dokumentów i uwierzytelnianie podpisów

HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd
 • KUPNO I SPRZEDAŻ NIEMUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
 • UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIA - KRADEWIEŻY I INNE
 171 Roncesvalles Ave Toronto
 TEL 531-3506

DR WALDEMAR KOZFRAWSKI
 ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto
 przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532-6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9
 TEL 425-4114
 (przy Ontario Science Centre)
 Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

INCOME TAX SERVICE, FINANCIAL PLANNING
M B A ZOFIA ADAMCZYK
 TEL 822-6826
 Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych biznesów, według najnowszych przepisów finansowych
 Bezpłatne konsultacje i porady

DIVORCE AID ROZWOD BEZ ADWOKATÓW
 290 dol. dla małżeństwa bezdzietnego
 390 dol. z dziećmi
 Informacje 226-0335
KAROL BELDOWSKI

PRZEKŁADANIA
 Umów hipotecznych
 Akty notarialnych
 Zaprocentowanych dokumentów
 na polski i angielski
 Tytuły urzędowe i prywatne po polsku i angielsku
 Zawiadanie o pracę (application)
 Formularz o pracę (application)
 Dokumenty z polskiego i francuskiego niemieckiego i hiszpańskiego na polski i angielski
HABDANK COMMUNICATIONS
 TEL 588-0667

Dr Elżbieta SZULC
 FAMILY PHYSICIAN
 zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego
 9780 BRAMALFA RD North Suite 303
BRAMPTON BRAMALFA
 TEL 792-2906

Dr JANINA DUTKIEWICZ
 Family physician
 zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego
 3095 Gln Erin Dr, suite 7
MISSISSAUGA
 TEL 828-0038

CHESTER'S INCOME TAX SERVICE
CZESŁAW KEPA
 Tel 238-0447
 Income Tax Konsultant, Członek Kanadyjskiej Federacji Income Tax Konsultantów, w y k o n u j e rozliczenia podatkowe w Twoim domu

JULIA KORPAŁA I M
 Adwokat z Polski z długoletnią praktyką
 TEL (416) 255-5954
 Udziela porad i pomocy we wszelkich sprawach rodzinnych i dotyczących małżeństwa przez pełnomocnika, rozwody w Polsce, wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski, notarialne sprzedaże, kupna i darowizny domów, gruntów, spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pisemna do polskich sądów i urzędów
 Przyjęcia po telefonicznym zgłoszeniu
 3290 Lakeshore Blvd W Toronto Ont M8V 1M4

MIRROR IMAGE TRANSLATIONS
 Jan Weinsberg
PRZEKŁADANIA
 309 Crichton Street OTTAWA K1M 1W3
 Tel (613) 741-8680

DENTYSTYCZNE PROFIZY
G RYTWINSKI I
 404 A Roncesvalles Ave TORONTO (obok Anna Rescue)
 TEL 531-8545

SOLARSKI PHARMACY Ltd
 (naprzeciwko szkoły w Kazimierzu)
 149 Roncesvalles Ave
 TEL 536-5452
 Właściciel
J SOLARSKI S S A I A T E K
 Szybko i tanio wysyła lekarstwa do Polaków
 • Agencja Polka • Wysyłka paczek i przesyłek do Polski • Folie kartki i czasopiisma • Złota Zakonnica
 • Urząd Pocztowy • Sprzedaż biletów

ELŻBIETA KOROLEW
 reprezentująca **MUTUAL OF OMAHA**
 oferuje Panstwu ubezpieczenia na życie, zarobków, w razie choroby lub wypadku oraz bardzo atrakcyjny fundusz emerytalny
 Tel biuro 461-3833, dom 261-2056

Campanale REAL ESTATE LTD Realtor
 KUPNO I SPRZEDAŻ wszelkiego rodzaju nieruchomości na terenie Ottawy i okolic
Z JAN CHMIELIĄ
 1169 Bagt St OTTAWA ONT
 TEL 236 5854 d 232 2501

WOJCILCH FILIPOWICZ
 z długoletnią praktyką w zakresie akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych oraz douwczeszeniem ziołowym w **AKADEMII MEDYCYNY TRADYCYJNEJ W PEKINIE** ma przyjemność zawiadomić o otwarciu **ACUPUNCTURE CLINIC**
MISSISSAUGA
 3460 Cavithra Rd L5A 2X7
 TEL 766-0257

DENTURE THERAPY CLINIC
JAN M WISNIEWSKI D T
 Pierwsza Polska Protezownia
 Dentytyczna
 2337 Dundas St W Toronto (Bloor Dundas Square Bldg)
 TEL (416) 533-8811 M6R 1X6

Dr V T BLOK GŁOWCZYŃSKA M A , O D OPTOMETRYSTKA
 2391 A Bloor St W (Jane Subway)
 TEL 766-5580

FIRMA PRZEWOZOWA JANOSIK
 Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii **TORONTO - MIRABEL - TORONTO** jak również na Stefana Batorego
 Telefon Toronto - 247-0817
UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA DLA RODZIN

POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA
 POSIADA słowniki francuskie, angielskie, techniczne i inne książki do nauki języków kulturalne, młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne
MONTREAL P O P Box 647 N D G H4A 3R1 Canada
 TEL (514) 489-0396

Małgorzata SKOWRONSKA-BINEK
 członek izby adwokackiej w Ontario i Quebec
 rozpoczyna praktykę prywatną w kwietniu 1987
101 Frederick Str Suite 911 KITCHENER, ONT N2H 6R2
TEL (519) 744-3570
 Porady i korespondencja w języku polskim, angielskim i francuskim

IZABELA SZULC WIĘCKOWSKA
 Ph D Psychologist
 Praktyka w Psychologii Klinicznej i Wychowawczej
 Badania psychologiczne dzieci, młodzieży i młodzieży dorosłych wraz z poradnictwem w zakresie trudności w nauce i zachowaniu, problemów emocjonalnych i adaptacyjnych
 konsultacje i wyboru zawodu
PRZYJMUJE W SOBOTY
 TEL (519) 673-6116
 1435 Hastings Dr London Ont N5X 2C2
 po uzgodnieniu terminu

ZIOŁA ŻYCIA HERB LIFE
 Do konak preparaty ziół w składzie działają na przyswajalność i utrzymanie sylwetki, zastawia wzmacniające organizm i regulujące przemianę materii. Również środki zmniejszają ryzyko zawału serca i wylewu krwi do mózgu poprzez redukcję cholesterolu i triglicerydów
HERB LIFE INDEPENDENT DISTRIBUTOR
DRAHA BOHACOVA
 TEL (312) 237-0953
 1 O Box 3481-8 Chicago IL 60634 8158 USA

RENWAI Construction and Renovation
 Instalacje elektryczne, remonta, prace lakiernicze, kuchnie, w łazienkach, kafelki, wykończenie piwnic. Bezpłatna wycena.
 TEL 249-5212 lub 742-1302

U W A G A
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE TORONTO CREDIT UNION LTD
 2150 BLOOR ST W (Wejście od wschodniej części budynku)
TEL 762-9523

DENTYSTYCZNE PROTEZY
URSULA BAUMAN D T
 4 Wall Ave TORONTO (Hwy 401 i WESTON RD)
 przyjmuję codziennie w soboty
 WIZYTY DOMOWE
TEL (416) 245-7168

COMPUTERIZED ACCOUNTING, BOOKKEEPING, AND INCOME TAX SERVICES
ANDRZEJ SZCZERBA
 Tel (416) 762-5891
 Ichowo i solidnie księgowość i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw wypełnianie formularzy do Income Tax

SYRENA TRAVEL LIMITED
 1684 Queen Street West
 TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
 tel 1-416-533-9486
 • SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
Oferujemy
 1987 loty do Polski szybko, tanio
 Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług
 Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
 - Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wizę kanadyjską

CODZIENNIE od 12 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł.
 oraz **SOBOTY** od 10 do 12:30

Konta depozytowe . . .	5%	rocznie
Specjalne konta depozytowe	4 1/2%	rocznie
(minimalny depozyt \$5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty . . .	6 1/4%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	6 1/2%	rocznie
1-letnie certyfikaty...	7 1/4%	rocznie
3-letnie certyfikaty	7 1/2%	rocznie
3-letnie non-redeemable	8 1/2%	rocznie
RRSP . . .	8%	rocznie
Pozyczki personalne . . .	13 1/2%	rocznie
Pozyczki hipoteczne . . .	11%	rocznie
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)		
Line of credit	14%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
 Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

A & G ENGINEERING RYSUNKI TECHNICZNE
 Solidnie i terminowo
TEL 261-9056

SAVE-O-WAY BIURO PODROZY I PACZKI DO POLSKI
 Przewozy międzynarodowe i przesyłki
 2337 Dundas St W Toronto
 (416) 532-3042 532-3794
 OVERSEAS SERVICES

Uwaga! **TRANS CANADA CREDIT JEWELLER**
 Właściciel **STANISŁAW STEFANOWSKI**
 Najnowsze modele zegarków Bulova 30% zniżki
 Wyroby ze złota już od \$20 za gram
 25-50% zniżka cen na wyroby ze złota
WSZELKIE REPERACJE ZEGARKÓW I BIZUTERII
 Uprzejma i sprawna obsługa
1554 Bloor St W, Toronto, Ontario
TEL (416) 535-7802

ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES
ANDRZEJ SIKORSKI
 Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych, również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla małych firm
TEL 298-4757

ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES
ANDRZEJ SIKORSKI
 Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych, również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla małych firm
TEL 298-4757

OGŁOSZENIA O PRACY
Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie...

OKOLICA Don Mills McNeill potrzebna opiekunka do rocznej dziewczynki...

POTRZEBNE osoby do pracy ogrodniczej Nowo przybyli mile widziani...

POTRZEBNA opiekunka do 2 dzieci 2 i 3 lata od 1 maja z zamieszkaniem...

RECEPCJONISTKA do gabinetu lekarza potrzebna Toronto tel 425 4114...

PANI do opieki nad dwójgą dzieci lat 10 i 7 z zamieszkaniem potrzebna...

DWOCH energicznych młodych mężczyzn poszukuje pracy najchętniej na budowie...

PANI potrzebna do opieki nad starszą panną z zamieszkaniem na miejscu...

ODPOWIEDZIALNA pani zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu...

POSZUKUJĘ pracy związanej z fotografią Tel 537 3775

POTRZEBNA osoba do zakładu optycznego na Scarborough w celu przeszkolenia...

POTRZEBNA kobieta do pracy domowej przy dorosłych TEL 881-6208

NOWO przybyły mężczyzna 24 lata z praktyką w artystycznym obrabianiu...

POTRZEBNA pani dochodząca do 3-letniej dziewczynki od poniedziałku do piątku...

PRZYJMĘ do stałej pracy osoby z doświadczeniem budowlanym z Polski...

ENERGICZNA młoda kobieta szuka pracy od poniedziałku do piątku...

ODPOWIEDZIALNA pani zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu...

SZUKAM pracy jestem spawaczem mogę też wykonywać inne prace...

ZAOPIEKUJE się dzieckiem najchętniej na part time...

NOWO przybyły szuka pracy w godzinach popołudniowych i w weekendy...

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech w własnym domu...

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966...

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki...

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor St W Toronto TEL 769 4488

KIEROWCA class A (Truck Driving School) poszukuje pracy...

MĘCZYŻNA w średnim wieku solidny i odpowiedzialny...

MURARZE i pomocnicy potrzebni Toronto tel 439-3382...

RONNIE S PIZZA potrzebny kierowca ora pomoc...

POTRZEBNA dochodząca pani do dziecka Mississauga okolica Hurontario...

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Dobra pora do zbiorów...

POTRZEBNA pani do sprzątania Proszę telefonować po godzinach...

KUPIĘ elektryczną maszynę do pisania Tel 233 3690

SPRZEDAM MEBLE Stół, 6 krzeseł sofa duża mała...

Pracującej osobie wynajmę umeblowany pokój z używalną kuchnią...

WARSAWA! Sadyba 3 pokojowa komfortowo w słonecznej jasnej kuchni...

DO SPRZEDAŻY mieszkanie własnościowe w Warszawie osiedle w parku...

WSPÓŁPRACA Dysponuję warsztatem tokarką frezarką...

NAUKA GRY NA FORTEPIANIE Absolwentka Akademii Muzycznej...

KAZIO ZAPRASZA wszystkich na najwyższej jakości polskie wyroby wędliniarskie...

ANDRZEJ z Warszawy ZAPRASZA do swojego nowo otwartego Salonu Piękności...

Europejski specjalista DZINTARS SHOE REPAIR 123 Roncesvalles Ave

Nowo otwarte delikatesy WARMIA ZAPRASZAJĄ całą Polonię na smaczne wędliny...

Przy Prowadzki Biłskie i Daifkie oraz wszelkie przewozy towarów...

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor St W Toronto TEL 769 4488

DRAPESY PRZYJMujemy Zamówienia Indywidualne i do Sklepow...

ZAKŁAD Kosmetyczny 2198 Bloor St W TEL 766 1867

ZESPÓŁ muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje...

INTERNATIONAL VIDEO SERVICE Informacje 416 769 4366

NAUKA GRY NA FORTEPIANIE Udzielę lekcji dla początkujących i zaawansowanych...

J&L SULIMIERSKI and ASSOC INCOME TAX Największa polska firma podatkowa...

POLONIJNA KASA KREDYTOWA Oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach...

INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS oprogramowanie konsultacje szkolenie...

INGENIERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE mieszczącej elektryczne podłączenie i naprawę urządzeń elektrycznych...

ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING Residential Commercial Industrial

POTRZEBNA opiekunka do 1 dziecka z zamieszkaniem na miejscu...

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Toronto 759-0216...

POTRZEBNA kobieta do opieki nad dzieckiem Wymagane mieszkanie...

MŁODY mężczyzna podejmie pracę jako pomocnik murarza...

POTRZEBNA opieka do 12-letniego dziecka 5 dni w tygodniu...

DO SPRZEDAŻY mieszkanie w Kielcach 39 m kw...

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto 486-1966...

SPRZEDAM MEBLE Stół, 6 krzeseł sofa duża mała...

Pracującej osobie wynajmę umeblowany pokój z używalną kuchnią...

WARSAWA! Sadyba 3 pokojowa komfortowo w słonecznej jasnej kuchni...

DO SPRZEDAŻY mieszkanie własnościowe w Warszawie osiedle w parku...

WSPÓŁPRACA Dysponuję warsztatem tokarką frezarką...

NAUKA GRY NA FORTEPIANIE Absolwentka Akademii Muzycznej...

KAZIO ZAPRASZA wszystkich na najwyższej jakości polskie wyroby wędliniarskie...

ANDRZEJ z Warszawy ZAPRASZA do swojego nowo otwartego Salonu Piękności...

Europejski specjalista DZINTARS SHOE REPAIR 123 Roncesvalles Ave

Nowo otwarte delikatesy WARMIA ZAPRASZAJĄ całą Polonię na smaczne wędliny...

Przy Prowadzki Biłskie i Daifkie oraz wszelkie przewozy towarów...

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor St W Toronto TEL 769 4488

DRAPESY PRZYJMujemy Zamówienia Indywidualne i do Sklepow...

ZAKŁAD Kosmetyczny 2198 Bloor St W TEL 766 1867

ZESPÓŁ muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje...

INTERNATIONAL VIDEO SERVICE Informacje 416 769 4366

NAUKA GRY NA FORTEPIANIE Udzielę lekcji dla początkujących i zaawansowanych...

J&L SULIMIERSKI and ASSOC INCOME TAX Największa polska firma podatkowa...

POLONIJNA KASA KREDYTOWA Oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach...

INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS oprogramowanie konsultacje szkolenie...

INGENIERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE mieszczącej elektryczne podłączenie i naprawę urządzeń elektrycznych...

ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING Residential Commercial Industrial

POLIMEX PACZKI DO POLSKI 2053 Dundas St W Toronto, Ont M6R 1W8 Tel 537-7914

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE Oficjalny przedstawiciel

OWOCY WIRUSOWE • SAMOCHODY GOTOWA LORAŁA • LEKI • BONY KONTA

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma wysyłkowa z Toronto...

COMPUTER DISTRIBUTING 121 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2K9 TEL (416) 531 - 8786

Kwietniowy "special" 10 DS/DD dysk \$8 -

Specjalizujemy się w komputerach IBM PC/XT i AT oraz "klonach"

121 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2K9 TEL (416) 531 - 8786

Polecana przez Dr Gornicką, dawno poszukiwana przez znawców książki o ziołolecznictwie LEKI Z BOŻEJ APTEKI

AUTO DRIVING SCHOOL "THE HELPFUL PROFESSIONALS" WOJTEK ANTczAK

UNISEX HAIRSTYLING POLFCAM DOBRĄ STRYZYNIA Trwała ondulacja

POLONIJNA KASA KREDYTOWA 65 Sherbrooke St E, Suite 103 TEL 845 - 3534

INGENIERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE mieszczącej elektryczne podłączenie i naprawę urządzeń elektrycznych

ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING Residential Commercial Industrial

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor St W Toronto TEL 769 4488

DRAPESY PRZYJMujemy Zamówienia Indywidualne i do Sklepow...

ZAKŁAD Kosmetyczny 2198 Bloor St W TEL 766 1867

ZESPÓŁ muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje...

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD
Edenbridge/Scarlet - Luksusowa rezydencja, 12 pokoi, 4 łazienki, podwójny garaż, piękny ogród z widokiem na centrum miasta - \$ 450,000
104 Garden Ave - unikalna rezydencja z b. dużym ogrodem, prywatny jazd, tuż przy Roncesvalles - \$272,000
6 King St Cr przy Weston Rd - 10 pokoi, prywatny jazd, w bardzo dobrym stanie, cicha ulica - \$ 319,000
56 Seaforth Ave - wolno stojący, 3 sypialnie, prywatny jazd, osobny apartament w wysokiej piwnicy - tylko \$ 179,000
1263 St James Ave - Dixie/Lakeshore - 20-letni bungalow z apartamentem w piwnicy, tuż po remoncie, podwójny garaż - OKAZJA - \$ 175,000
100 Coe Hill Dr - jednosypialniowy apartament bez lokatora - \$79,900

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Office Car Res
 766-4088 460-5464 769-9494

JOHN WOLWOWICZ
BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ

- 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

Etobicoke - 6-plex Dochód roczny brutto \$46,000 Budynek solidnej konstrukcji, duża parcela, prywatny jazd. Pospiesz się jutro może już być sprzedany Tylko \$ 499,000

Zachodnia Mississauga - Backsplit - 4-sypialniowy, pokój rodzinny z ceglany kominkiem, duża kuchnia ze "skylight", 3 łazienki, "rec-room" z barem, dużo owocowych drzewek w ogrodzie Tylko \$ 239,000

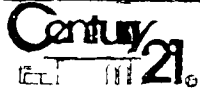

IRENA STOCKI

Biuro 745 2300
 Dom 793 5902

przedstawicielka firm RE/MAX West Realty Inc. /APEWNI
 ● sprzedaj każdej nieruchomości w najkrótszym czasie za najlepszą cenę,
 ● kupno odpowiedniej nieruchomości zgodnie z życzeniami klienta
FACHOWO I SOLIDNIE!

MARQUIS

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
 Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK

Res 266 - 9365
**UDZIAŁ WSZYSTKIEJ POMOCY
 PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU
 W Wschodniej części miasta**

ADVANCE REAL ESTATE LTD

KRZYSZTOF KRUCZEK

udzieli fachowej pomocy w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

Po bliższe informacje proszę dzwonić
 KRZYSZTOF KRUCZEK
 TEL biuro 534 9246 dom 748 8767

DOSWIADCZONY PRACOWNIK REAL ESTATE

udzieli fachowej i zyczliwej pomocy w sprawach kupna i sprzedaży wszelkich nieruchomości

Chciałbys kupić Twój pierwszy dom?
 Chcesz znać wartość Twojej posiadłości?
 Stoisz przed problemem załatwienia formalności prawnych i finansowych?

ZWROC SIĘ O POMOC DO WYKwalifikowanego AGENTA, KTORY UDZIELI CI FACHOWYCH PORAD

KAMIL KOWALCZYK

Biuo 536 - 5000 Dom 690 - 4182
 24 godzinny serwis

Sprzedaj i kupno nieruchomości na dogodnych warunkach
 Komputerowa wycena domów
 Załatwianie formalności finansowych
 Fachowa i solidna obsługa

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK

Biuro 259 - 9231
 dom 621 - 3457

ADVANCE REAL ESTATE LTD.

1055 Bloor St W

DANUTA KOTAPKA

UDZIELI FACHOWEJ I ZYCZLIWEJ POMOCY W SPRAWACH KUPNA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Biuro 534-9246 Dom 769-5394

HIGH PARK Realtor

217 RONCESVALLES AVE
 TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domow
 Istniejąca od 1972 r firma 40 agentow poleca Panstwu wszelkiego rodzaju domy i interesy, 3-dniowe, komputerowe wyprzedzenie w informacji gwarantuje najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę
532 - 4441

PETER POBOJEWSKI

Tel biuro 743-7722,
 dom 890-2145

- Royal York/Mimico wolno stojący muirowany 2 1/2 piętrowy 8 pomieszczeń 2 łazienki apartament w basemenie-garaż Cena wywoławcza \$ 190 500
- Północne Etobicoke dwa townhousy 3 sypialniowe wykonane basemeny garaże prywatne ogrodzone parcele z wyjściem na park Ceny wywoławcze \$ 129 500
- Eglinton/Scarlett Rd ładny duży 3 sypialniowy apartament z garażem w polskim budynku od południowo-zachodniej strony Cena wywoławcza \$ 135 900 (wolny)
- Blisko polskiego kościoła M Kolbe w Mississauga ładny 3 sypialniowy townhouse z kominkiem i garażem Cena wywoławcza \$ 139 900
- Północne Etobicoke przepiękny wolno stojący 2 piętrowy dom (4 pomieszczeń) 8 pomieszczeń wykonany basenem 2 kominki garaż prywatny jazd Cena wywoławcza \$ 249 900

K SEE REAL ESTATE INC
 REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT CONSULTING

TEL (416) 977 0578 TEL FAX 06 217622 K SEE REAL ESTATE INC
 500 University Ave #618 Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w handlu nieruchomościami Domy mieszkalne obiekty handlowe i przemysłowe Skomputeryzowana obsługa 24 godziny na dobę
 Bezpłatne oszacowanie wartości obiektu w Szybko załatwiamy także hipoteki mortgage (do 90%) po uzyskaniu aprobaty

- Hotel i Tawerna dochód roczny netto 350 tys + niska wpłata Cena 2 miliony
- Ekstralukusowe kondominium One Park Lane (St Patrick & Subway) 1 2 sypialnie \$ 189 900 297 500
- Restauracja 3 sypialniowy apartament \$ 175 tys
- Dom 4 sypialnie Cawthra i Burnhamthorpe \$ 269 900
- 246 akrów k Oshawa \$ 199 500
- Parcela budowlana 1 akr Queen blisko Yonge St

ANTHONY SAMOTUS A.C.M.A.
 TEL biuro 977 - 0578, dom 926 - 9877
 SIĘCNIU POSŁUCHAWKĘ "NIE ZWIEKAJ"

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W
 TEL 534 - 9246

LECH (Les) ZEMBRZUSKI

TEL biuro 534 - 9246,
 dom 255 - 6793

Proszę kontaktować się z Lechem po przyjeździe i fachową obsługę

- Centrum Mississauga piętrowy dom na dużej ogrodzonej działce trzy sypialnie "den" garaż z podjazdem, duży drewniany taras częściowo wykonany "basement", dogodna lokalizacja dobra cena
- North York duży czterosypialniowy szeregowiec "family room" pralnia garaż ogrodzony ogródek dobra lokalizacja w pobliżu autostrady 400/Sheppard

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington Hamilton i okolicach
 Prosimy dzwonić

Alec Murray Real Estate Co Ltd
 (416) 639 8004 czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

Kupno czy sprzedaż domu nie musi być wielkim problemem.

Unikniesz niepewności i ryzyka korzystając z usług

Morningstar Real Estate Ltd.

Chris Todorow

w każdej chwili służy radą i pomocą
 Dzwon do biura 231-8100 lub do domu 897-0946
 5468 Dundas Str W, Suite 233, Etobicoke, Ont M9B 6E3

UNIVERSAL HARDWOOD FLOORING

cyklinowanie nowych i starych podłóg drewnianych jak również malowanie oraz instalowanie wszelkiego rodzaju podłóg

Najlepsze ceny oraz pierwszej klasy obsługa
 287 Scarlett Rd Apt 3 Toronto
 ONTARIO M6N 4L1
 TFL 763 - 2270
 ANDRZEJ ZAREMBA

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

NAJLEPSZA GWARANCJA NA ŚWIECIE

Gwarancja 6-letni lub na 100 tysięcy kilometrów (power train)

Gwarancja antykorozyjna 6-letni lub na 160 tysięcy kilometrów

- Wielki wybór i wybór samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów - zaliczka na poczekaniu sprzedaz pożyczkę Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy • Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta • ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek • Cieszy się wielkim uznaniem i szacunkiem wśród Polaków - a także znany jest jako społecznik • Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym - trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję • ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako SENIOR MASTER SALESMAN • Czy jeszcze ktoś może to za oferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu - sprawdźcie u PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964 3211 lub do domu o każdej porze 731 0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont (przy College Str.)

SCARBOROUGH & EAST TORONTO

LEO SENCZUK

PARKLAND Ltd

z ponad 15-letnim doświadczeniem udziela fachowej i zyczelwej pomocy w sprawach kupna i sprzedazy nieruchomosci

- uzywa podręczny komputer z bezpośrednim połączeniem do Toronto Real Estate Board w celu podania Klientom najaktualniejszych informacji o nieruchomościach na sprzedaż i niedawno sprzedanych w porządanej okolicy

TEL. Biuro 465 - 2415 Dom 439 - 6130 431 - 7585

379 - 5417 - czynny całą dobę (pager)

ELŻBIETA (ELIZABETH) KORZYCKA
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE CHRYSLER
290 DUNDAS ST E Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TFL bus (416) 279-3031
Res 625 1961

ZNIŻKA PIENIĘŻNA do \$ 3000
na wybranych modelach OLIZAMI wybor
PICKUP TRUCKS i VANOW
Model 1987 - rodzinny samochod Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub 80 tys km

ROWLAND MERCURY FORD
POZYCZKA 9.9 %
KLIMATYZACJA BEZPŁATNA
w niektórych modelach samochodów
Dalsze informacje
TERESA BĘDNARSKA
Toronto 1800 O Connor Dr
TEL 759 4422

CARCARE Co Gasoline Service Station
Fachowa pomoc we wszelkich sprawach związanych z problemami samochodowymi
560 Evans Ave
TEL 255 3245

CANADA STAR LINE FORD CAR DEALER
TOTAL FORD
• Dobre warunki finansowe
• Długie gwarancje
• Samochody z niskimi cenami
• Otwarte w każdy dzień tygodnia
• Specjalne zniżki w Toronto - Star
DALSZE INFORMACJE
ROMAN CORSKI
TEL (416) 781 5531
2401 DUFFERIN STREET
TORONTO ONT M6H 1K1

DOUBLE R TRUCK DRIVER TRAINING
NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
KATEGORIA A i D
• Ocenę umiejętności 3 - zaliczenia dla kierowców
• Nauka jazdy w mieście i na autostradzie
• Własny egzamin
2095 WILSON RD (S of 401) **244-2725**

Century 21 Tel. 298 - 2800
CAMDEC REAL ESTATE LTD Member Broker
4072 Sheppard Avenue East
Pragniesz kupic dom? Masz rację!
STAĆ CIĘ NA WIĘCEJ NIŻ MYŚLISZ!
Chcesz się upewnić? - Zadzwoń dzis!

PAWEŁ ZIOMECKI Dom 445-6810
GABRIELA MIROWSKA Dom 445-0317
TADEUSZ HUBERT Dom 443-9825
Scarborough • Markham • Ajax • Pickering

EURO-AMERICAN ELECTRICIAN Inc
Instalacje elektryczne Residential, Commercial Industrial
TEL (514) 334 - 2966

THORNHILL SUZUKI
POSZUKUJE POWAŻNYCH NABYWCÓW DO KUPNA
1. SUZUKI FORSA
• Najbardziej ekonomiczny samochód na rynku
2. SUZUKI SAMURAI
• Najnowszy 4WD Jeep w Kanadzie
Po dalsze informacje proszę dzwonić
KRIS KRZEMINSKI 733-1717
7756 Yonge Street Thornhill

SAFETY AUTO REPAIRS
WILSLAW SOKOLOWSKI
3005 Bloor St W Etobicoke
TEL 231 6996
Szybki i solidny
SZYBKIE SOLIDNE

COMPUTER DISTRIBUTING
Konsultacje i sprzedaż
Markowe komputery po cenach No Name - 2 letnia gwarancja
Unikalny system sprzedaży
Możemy pomóc!
Tel (416) 531-8786

POLSKI ZŁOTNIK
z wadami o otwarciu nowego sklepu złotniczego przy
87 Roncesvalles Ave Toronto
Ont M6R 2K6
TEL (416) 532 6439
WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNICZE JAK
• grafit
• naprawa biżuterii złotych i srebrnych
• wykonywanie srebrów z powierzonej materiału i według zleceń klientów
• naprawa zegarków

T & R HOUSE RENOVATION
40 High Park Ave # 2001
TEL (416) 769 - 3896
Renowacje malowanie tapetowanie
reperacje i modernizacja pralni i strychów oraz inne prace renowacyjne
Prosim
TOM KOWALSKI i ROMAN MIRSKI

RE/MAX M.Sc. Mech Eng Sales representative
Bohdan (Bob) SZEWCZYK
res. 247 - 4437 4195 dundas street west toronto ontario M8X 1Y4 bus 231 0600
HIGH PARK - 2 sypialniowy apartament pięknie urządzony z kompletem wyposażenia Cena \$ 105 000 (pusty przekazane 15 tego czerwca 1987)
WILSON PARK RD duży 10 cio pokojowy dom 4 sypialnie 3 kuchnie 2 łazienki Podłogi i stolarka piękna dębowa Duża (23x148 działka)

E & M AUTOMOTIVE MACHINE SHOP
Quality Engine Rebuilding
763-4106
Edward Kanas Marek Sitarz
3581 DUNDAS ST WEST TORONTO
- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaz części zamiennych 10% zniżki

Century 21 ALPACA REALTY LTD
2649 Islington Ave., Rexdale, Ont
ALICJA (Alice) CZEREPOK
udziela fachowej i zyczelwej pomocy przy sprzedazy - kupnie domu w dzielnicy Rexdale, Weston, Malton, Woodbridge, Brampton
Biuro 743 - 7722 Dom 745 - 3360

RENOVATION HOUSE
Wykarczanie basmentów
renowacja kuchni łazienek
instalacje elektrycznych malowa
nie kafelki scianki działowe
renovation
TEL 438 3943

FUREKA
Szafki kuchenne importowane z
Polski drzwi i szuflady z litego
drewna sosnowego 11 różnych
szafek ok 30 stop cena \$ 1147
Toronto 5178 Dundas W
TEL 233 9211

LAV-O-DANIELA
2465 Centre St Montreal
TEL (514) 932 - 1075
Usługi pralnicze, czyszczenie chemiczne odbior z domu klienta, transport przeprowadzki, paczki własne klienta i na zamówienie do Polski i nie tylko, oraz sprzedaz dostawa i wysylka upominków na różne okazje
MONTREAL ALEXANDER transport, przeprowadzki także do Toronto i z Toronto Tanie sprawnie
TEL (514) 932 1075 (514) 931 2240

EAGLE REAL ESTATE LTD
JULIA KORPAŁA
Rasberr East Mall - Townhouse, 3 sypialnie, 2 łazienki, pięknie wykończony basement, doskonale położenie blisko sklepów i komunikacji Cena \$ 134 500
biuro 259-9231 dom 255-5954

• zaproszenia dla krewnych z POLSKI
• oficjalny przedstawiciel PKO
• przeloty czarterowe i indywidualne do wszystkich krajow swiata
• formalności paszportowe, wizowe, legalizacje
• ubezpieczenia dla przybywających z wizytą - 3 miesiące \$ 95 00
• tłumaczenia i akty notarialne
• Income tax
Proszę zgłaszać się do naszej fachowej załogi
EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd.
185 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONT M6R 2L5 (naprzeciw Credit Union)
TEL 536 - 3554

Polska - Cypr 0 0 Najlepiej zagrała orkiestra

Przed kolejnym meczem polskiej reprezentacji z Cyprzem w ramach eliminacji ME wszystkich zastanawiała tylko jedna sprawa - wysokość wygranej. Wiadomo przecież, że Cypr to kopciuszek piłkarski w Europie, a strzelanie bramek w końcowym rozrachunku są bardzo ważne. O stracie punktu nikt nawet nie myślał. I stało się po bardzo słabej grze polska drużyna zremisowała z Cyprzem 0:0, co należy uznać za czarny dzień polskiej piłki. Trener Łazarek wystawił drużynę z nastawieniem ofensywnym, z dwoma piłkarzami Bundesligi Okonskim i Smolarkiem. Niestety, nawet oni nie pomogli. Początek spotkania to oczywiście ataki polskiej drużyny, ale widać było brak skoncentrowania u polskich piłkarzy, którzy za bardzo wierzyli w łatwość zwycięstwa. Minuty upływały, a wynik się nie zmieniał. Wtedy w zespole powstała nerwowość i piłkarze zaczęli tracić głowę. Gra polskiej drużyny przypominała bicie głową w mur. Szablony akcje łatwe do rozszyfrowania i angielskie wrzutki, z których nie było żadnych korzyści. Nie raz prosiła się o strzał z dystan-

su, ale nic z tego. Nerwowość bez myślności i brak idei w grze krowały na gdańskim boisku. Zastanawia mnie jeszcze jedna sprawa: Dlaczego zło kalizowano ten mecz na małym stadionie w Gdansk? Przecież nie trzeba się znać na piłce, by dojść do wniosku, że na wąskiej płycie lepiej się bronić niż atakować. Po prostu wszystkim się wydawało, że Cypr to i na korcie tenisowym także się wysoko pokona. Znowu zbagatelizowano kilka spraw, które teraz mogą drogo kosztować polską drużynę.

Niestety po tym bardzo słabym spotkaniu droga do finałów ME stała się znowu odległa. Kibice w Gdansk, stwierdzili po meczu, że najlepiej zagrała orkiestra, która umiała w przerwie czas zawiadzonym kibicom. Dziś kolejny mecz polskiej drużyny, tym razem na gorącym terenie Grecji. Wierzę, że mecz z Cyprzem był zwykłym wypadkiem przy pracy, a dzisiaj w Atenach polscy piłkarze pokażą, że w piłkę grać jeszcze potrafią. Polska - Cypr 0:0. Polska zagrała w składzie: Kazimierski, Prusik, Krol, Wdowczyk, Urban, Wijas, Dziekano, wski (66 L. Iwanicki), Karas, Okonski, Furtok (46 J. Baver), Smolarek. Widzów 25 tys.

Sytuacja w gr. V

		bramki	pkt
1 Grecja	5	11	7 3
2 Holandia	4	4-1	6 2
3 Polska	3	2-1	4 2
4 Węgry	3	2 3	2 4
5 Cypr	5	3-10	1 9

Mina trenera W Łazarka mówi wszystko
Polska straciła tak ważny punkt ze słabiutkim Cyprzem

Opinia pomocowa trenera Łazarka

Nie spodziewałem się takiej nerwowości i chaosu w przeprowadzeniu ataków. Wynik niedzielnego meczu jest oczywiście niekorzystny. Zabrakło nam

trochę szczęścia w wykorzystaniu dogodnych sytuacji podbramkowych.

Gdyby się udało zdobyć gola przed przerwą, wówczas jestem przekonany, walka potoczyłaby się zupełnie inaczej. Musimy szukać straconego punktu w dwóch najbliższych wyjazdowych spotkaniach z Grecją i Węgrami.

POLONIA TO TWÓJ KLUB SPORTOWY WSTĄP DO POLONII

W kwietniu otwieramy zenską drużynę siatkówki. Zainteresowane, sprawne fizycznie panie proszone są o kontakt z Mackiem Kamniskim
TEL 923 - 3529

Z TENISOWYCH KORTÓW

☐ Zwycięzcą turnieju tenisowego Monte Carlo Open został M Wilander (Szwecja), który w finale pokonał J Ariasa (USA) 4:6 7:5 6:1 6:3. W półfinale Wilander pokonał swojego rodaka U Stenlunda 6:2 6:2, a Ariasa zwyciężył H Skoffa (Austria) 7:5 6:1.

☐ Chris Evert wygrała turniej tenisowy w Houston po zwycięstwie nad M Navratilową 3:6 6:1 7:6.

Odgłosy 21 kolejki I ligi

Widzew Łódź - ŁKS Łódź 1:0 (1:0) Bramka Kajrys 23 min. Widzów 20 tys. Mimo ciągle padającego deszczu, łódzkie derby stały na dobrym poziomie. Piłkarze ŁKS-u rozpoczęli mecz z dużym animuszem, ale nie potrafili wykorzystać wypracowanych sytuacji podbramkowych. Później gorę wzięła mądrość taktyczna i doświadczony Widzew, który zdobył 2 pkt. Bardzo dobry mecz rozegrał Iwanicki (Widzew).

Pogon Szczecin - Lech Poznań 2:1 (1:1) Bramki Pogon: Ostrowski 30 min, Urbanowicz 77 (z karnego). Lech: Skrzypczak 11. Widzów 12 tys. Piłkarze Lecha od pierwszych minut zastosowali krótkie krycie, co wybiło z rytmu piłkarzy Pogoni. Poznaniacy nie tylko ograniczali się do zabezpieczenia własnej bramki, ale próbowali także kontratakować, co przyniosło im w 11 min prowadzenie. Później mecz się wyrównał i gospodarze strzelili bramkę. Zwycięski gol padł z problematycznej go karnego (ręką obrońcy) za poddyktowanie którego sędzia W Rudy (były reprezentant Polski) musiał wysłuchać po meczu „soczystych” opinii od trenera i działaczy Lecha.

Motor Lublin - Ruch Chorzów 1:0 (0:0) Bramka Gładysiewicz 62 min. Widzów 2 tys. Motor mimo trudnej sytuacji walczył dzielnie o każdą piłkę i odniósł trochę szczęśliwie, ale jakże ważne zwycięstwo. Piłkarze Ruchu zasłużyli na minimum 1 pkt, ale jeżeli nie potrafili się strzelać bramek z dogodnych sytuacji, to trudno marzyć o punktach.

Śląsk Wrocław - Gornik Wałbrzych 1:1 (1:0) Bramki Śląsk: Krol 24, Gornik: Warzycha 63. Widzów 15 tys. Było to spotkanie na przeciętnym poziomie. W pierwszej połowie lepiej grająca drużyna wrocławska mogła prowadzić kilkoma bramkami, ale zabrakło skuteczności. W drugiej części gry Śląsk nadal przeważał, ale nie spodziewanie jedna z nielicznych kontr bardzo ambitnej grającej drużyny Gornika zakończyła się bramką na wagę 1 pkt.

Olimpia Poznań - GKS Katowice 1:1 (0:0) Bramki Olimpia: Marchlewicz 85 (z karnego). Katowice: Koniarek 51. Widzów 5 tys.

Mało ciekawy mecz, w którym słabo prowadzący to spotkanie sędzia Libich pokazał 6 złotych i jedną czerwoną kartkę. Piłkarze Olimpii grali ze wzmocnioną defensywą, bojąc się szybkich napastników GKS-u. Remis zadowolili oba zespoły. W meczu tym wyróżnił się Koniarek, który zadeklarował publiczności ordynarne gesty, a później plunął w twarz Duchowskiemu (Olimpia), za co otrzymał żółtą kartkę.

Zagłębie Lubin - Legia Warszawa 0:0. Widzów 14 tys.

Mimo deszczu i silnego wiatru, widzowie w Lubinie oglądali mecz na wysokim poziomie, w którym oba zespoły dążyły do zwycięstwa i zademonstrowały szereg ciekawych akcji. Remis nie krzywdzi żadnej drużyny.

Stal Mielec - Lechia Gdansk 1:0 (0:0) Bramka Jędraszczyk 48. Widzów 4 tys.

Było to bardzo ważne spotkanie dla obu zespołów walczących o utrzymanie się w lidze. Do momentu strzelenia bramki, stroną przeważającą była Stal, ale po starcie gola piłkarze Lechii ruszyli do ataku i wypracowali sobie kilka dogodnych sytuacji, których nie potrafili wykorzystać.

Gornik Zabrze - Polonia Bytom 4:0 (1:0) Bramki: Komornicki 29, 67, Urban 48, Szlezak 87. Widzów 11 tys. Mecz toczył się na boisku pokrytym kałużami wody, rozpoczął się od przewagi Polonii, która bez respektu dla rywala atakowała i kilka razy była bliska strzelenia bramki. Później wszystko wróciło do normy. Gornik objął batutę i robił co chciał z coraz bardziej opadającym z siłą rywalem.

Najlepsi strzelcy:
14 bramek I. esniak
11 Koniarek, K. Walczak
10 Furtok

Kara dla Koniaraka

Na ostatnim posiedzeniu w Warszawie Wydział Dyscypliny PZPN rozpatrywał m.in. sprawę Marka Koniaraka, który w stanie nietrzeźwym przyjechał na zgrupowanie kadry. Postanowiono utrzymać w mocy karę główną nałożoną przez klub GKS Katowice: trzymiesięczną dyskwalifikację tego piłkarza z zawieszeniem na pół roku. Ukazano także Koniaraka z wykluczeniem z kadry PZPN do 16 grudnia 1987.

PUCHARY EUROPEJSKIE

J. MŁYNARCZYK zagra w finale PE

Dużym sukcesem drużyny FC Porto zakończył się rewanżowy mecz w finałowym o Puchar Europy, w którym gospodarze Dynamo Kijów ulegli drużynie portugalskiej 1:2. Dzięki temu zwycięstwu FC Porto awansowało do finału Pucharu Europy. Jak wiadomo, w bramce FC Porto bronił były reprezentacyjny bramkarz Polski Józef Młynarczyk i nawet w tutejszej TV można było zobaczyć jego udane parady z pierwszego meczu półfinałowego.

J. Młynarczyk będzie drugim po Bonku Polakiem, który dostąpił zaszczytu gry w finale Pucharu Europy, który zostanie rozegrany 27.05 w Wiedniu. Finałowym przeciwnikiem FC Porto będzie drużyna niemiecka FC Bayern Monachium, która wyeliminowała w półfinale Real Madryt. Obydwa mecze pomiędzy Bayernem a Realem były bardzo zaciekawe i toczyły się w bardzo nerwowej atmosferze. Kibice z Madrytu po meczu rewanżowym obrzucili drużynę Bayernu i sędziego petardami, butelkami i kamieniami. To może ich drogo kosztować, jako że UEFA kaze ostatnio bardzo surowo. Finał w Wiedniu cieszy się olbrzymim zainteresowaniem i wszystkie bilety (60 tys.) zostały już wprzód. Mamy nadzieję, że tutejsza TV (pr. 47) tradycyjnie już przeprowadzi bezpośrednią transmisję z tego meczu i będziemy mieli okazję oglądać udane interwencje J. Młynarczyka.

W Pucharze UEFA nie miały nie spodzianek, sprawiła swoim kibicom drużyna Borussia M. Gladbach, przegrywając u siebie z Dundee U 0:2. Była to ich pierwsza porażka na własnym stadionie w 55 rozegranych meczach w pucharach europejskich. Wyniki meczów półfinałowych w nawiasach rezultat pierwszych spotkań.

Puchar Europy

Real Madryt 1:0
Bayern Monachium (1:4) 1:0
Dynamo Kijow - FC Porto (1:2) 1:2

Puchar Zdobywców Pucharów

Ajax Amsterdam (Holandia)
Real Saragossa (Hiszpania) 3:2 3:0

Lok Lipsk (NRD)
Bordeaux (Francja) (1:0) 0:1
(W karnych 6:5)

Puchar UEFA

Borussia M. Gladbach (RFN)
Dundee United (Szkocja) (0:0) 0:2
FC Tirol (Austria)
IFK Goeteborg (Szwecja) (1:4) 0:1

Drużyny oznaczone grubszym drukiem awansowały do finałów.

Z UKOSA

Czytając relacje ze zwycięskich meczów drużyny RFN z Finlandią (3:1) i Kanadą (5:3), podczas hokejowych mistrzostw świata w Austrii, zastanawiam się, czy nie ma jeszcze jednej sprawy. Zarówno w pierwszym, jak i drugim spotkaniu bardzo dobrze zagrał w barwach RFN Mirosław Sikora, strzelając do tego w obu meczach po jednej bramce.

M. Sikora pozostał w RFN przed paru dobrymi laty i tam otrzymał obywatelstwo. Gra od dłuższego czasu z wielkim powodzeniem w jednej z najlepszych drużyn hokejowej Bundesligi EC Kolonia. Pamiętam dobrze artykuł z Kickera z sprzed 3 lat, w którym to redaktorzy niemieccy nie mogli przeżalować ze ten znakomity hokeista rozegrał jedno spotkanie w reprezentacji Polski juniorów przez co zgodnie z regulaminem Międzynarodowej Federacji Hokejowej nie może grać w reprezentacji swojego kraju. I oto nagle w Austrii Sikora grał w reprezentacji RFN. Czyżby zmieniono przepisy? Nie, Niemcy najprawdopodobniej poszli na hazard i byli raczej pewni, że nikt nie będzie pamiętał o Sikorze, który 10 lat temu grał dla Polski jedno spotkanie. Pomylili się jednak Finowie o tym pamiętali i złożyli protest. Przedstawiciele IHF natychmiast rozpatrzyli tę sprawę i stosunkiem głosów 10:3 uznano protest za słuszny, pozbawiając Niemców wcześniej wyliczonych punktów i dyskwalifikując Sikorę z dalszych gier.

Była to wiadomość szokująca dla opinii społecznej w RFN, która zwycięstwo nad Kanadą przyjęła z wielkim entuzjazmem, bo wygrac dla nich w hokeju z Kanadą to tak jak dla Kanady wygrac w piłkę nożną z RFN. Sprawa nie jest jeszcze zakończona. Teraz Niemcy złożyli odwołanie, twierząc, że mieli zezwolecie jednego z działaczy IHF na grę Sikory. W ogóle cała ta sprawa zaczyna być coraz ciekawsza i wyjąśnie ma się w ciągu dwóch tygodni.

(ap)

Festiwal strzelecki w Szczecinie

Tydzien temu pisałem o udanej wiosnie piłkarzy Pogoni Szczecin. W 23 kolejce szczecińscy piłkarze potwierdzili swoją wysoką formę, deklasując czołową drużynę I ligi, Katowice 7:2. Drugim bohaterem jest Motor. Mimo ubytków kadrowych i beznadziejnej sytuacji w lidze, piłkarze lubelscy dzielnie walczą i zaczynają wygrywać.

WYNIKI 23 KOLEJKI

Pogon S. Katowice	7	2
Stal M. ŁKS Łódź	0	0
Motor L. Lech Poznań	2	0
Ruch Ch. Lechia G.	0	0
Gornik Z. Gornik W.	1	1
Olimpia P. Legia W.	1	1
Widzew Ł. Polonia B.	3	0
Śląsk W. Zagłębie L.	1	0

Puchar Europy

Real Madryt 1:0
Bayern Monachium (1:4) 1:0
Dynamo Kijow - FC Porto (1:2) 1:2

Puchar Zdobywców Pucharów

Ajax Amsterdam (Holandia)
Real Saragossa (Hiszpania) 3:2 3:0

Lok Lipsk (NRD)
Bordeaux (Francja) (1:0) 0:1
(W karnych 6:5)

Puchar UEFA

Borussia M. Gladbach (RFN)
Dundee United (Szkocja) (0:0) 0:2
FC Tirol (Austria)
IFK Goeteborg (Szwecja) (1:4) 0:1

Drużyny oznaczone grubszym drukiem awansowały do finałów.

Rubrykę sportową
zredagował
Adam POLANSKI